

ת"פ 48791/06/12 - מדינת ישראל נגד מוסא אבו גאליה, מאגד אבו גאליה

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט י' נועם

ת"פ 48791-06-12 מדינת ישראל נ' מוסא אבו
גאליה

המאשימה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

הנאשמים

1. מוסא אבו גאליה
ע"י ב"כ עו"ד מיכה גבאי
2. מאגד אבו גאליה
ע"י ב"כ עו"ד ראובן בר חיים

פסק-דין

האישומים

1. הנאשמים הנם אחים, המתגוררים באזור הנתון לשליטת הרשות הפלסטינית, בכפר עזרייה. על-פי הנטען בחלק הכללי בכתב-האישום, במהלך התקופה הרלבנטית בשנים 2007-2012, עסקו הנאשמים בעבודות חפירה ובמתן שירותי שמירה לאתרי בנייה במעלה אדומים; ואגב ביצוע עבודות אלו סחטו באיומים קבלנים באזור מעלה אדומים, כדי שאלו יעסיקו אותם במתן שירותי שמירה וחפירה באתרי בנייה, זאב אגב ביצוע עבירות נוספות. כתב-האישום המקורי כלל שבעה אישומים, אך לקראת סיום פרשת התביעה, חזרה בה המאשימה מהאישום הראשון, שעניינו עבירת מתן שוחד שיוחסה אך לנאשם 1; ולבקשתה - אף הופרד האישום הרביעי, שיוחס לנאשם 1 בלבד, מחמת אי-איתורו של עד תביעה חיוני להוכחת אישום זה, וניתנה הוראה כי האישום הרביעי, הדין בעבירת ניסיון לקשירת קשר לביצוע פשע, יוגש לבית-משפט השלום.

2. כתב-האישום התלוי ועומד כיום להכרעה כולל, אפוא, חמישה אישומים, כאשר מדובר באישום אחד המשותף לשני הנאשמים - האישום השני; ושני אישומים נפרדים לגבי כל אחד מהם - האישומים השלישי והשביעי המיוחסים לנאשם 1, והאישומים החמישי והשישי בעניינו של נאשם 2. באישום השני, האישום המשותף, מואשמים שני הנאשמים בעבירות של סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 (רישא) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין או החוק) (לגבי שני הנאשמים); סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 (סיפא) לחוק העונשין (בעניינו של נאשם 1); וכניסה לישראל

שלא כדין - לפי סעיף 12(1), לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (נאשם 1 בלבד). באישום השלישי המיוחס לנאשם 1, מואשם הלה בעבירת סחיטה באיומים לפי סעיף 428 (סיפא) לחוק; ובאישום השביעי, המיוחס אף הוא רק לנאשם 1, הואשם הנאשם בעבירות של קשירת קשר לעוון - לפי סעיף 499(א)(2) לחוק, מסירת ידיעה כוזבת - לפי סעיף 243 לחוק, וניסיון לקבל דבר במרמה - לפי סעיף 415 בשילוב סעיף 25 לחוק. באישום החמישי מואשם נאשם 2 בעבירת סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 (סיפא) לחוק; ובאישום השישי מואשם הלה בעבירת סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 (רישא) לחוק.

עבירת הסחיטה באיומים - רקע נורמטיבי

3. הואיל ובארבעה מתוך חמשת האישומים הנדונים, מואשמים הנאשמים בעבירה של סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 לחוק, אסקור בפתח הדיון את המסגרת הנורמטיבית בעניין העבירה הנדונה.

סעיף 428 לחוק העונשין קובע כדלהלן: "המאיים על אדם בכתב, בעל-פה או בהתנהגות, בפגיעה שלא כדין בגופו או בגוף אדם אחר, בחירותם, ברכושם, בפרנסתם, בשמם הטוב או בצנעת הפרט שלהם, או מאיים על אדם לפרסם או להימנע מפרסם דבר הנוגע לו או לאדם אחר, או מטיל אימה על אדם בדרך אחרת, הכל כדי להניע את האדם לעשות מעשה או להימנע ממעשה שהוא רשאי לעשותו, דינו - מאסר שבע שנים; נעשו המעשה או המחדל מפני איום או הטלת אימה כאמור או במהלכם, דינו - מאסר תשע שנים".

מלשון הסעיף עולה, כי עבירת הסחיטה באיומים מכוונת לאלץ אדם, באמצעות איום, לעשות מעשה או להימנע מעשיית מעשה שהוא רשאי לעשותו. ההתנהגות האסורה בנורמה הפלילית מהווה עבירה מושלמת של סחיטה באיומים, ללא קשר לשאלה, האם האיום השיג את מטרותיו. ואולם, "הצלחת" האיום מהווה רכיב מחמיר לעניין הענישה, המעלה את העונש המרבי בעבירה הנדונה משבע שנים לתשע שנים (ע"פ 6368/09 מתן זקן נ' מדינת ישראל (12.7.10), בפסקה 7 לפסק-הדין); וכן ראו: ע"פ 411/84 מדינת ישראל נ' לביב, פ"ד לט(1) 293, 304).

מכאן לאבחנה שבין עבירת האיומים - לפי סעיף 192 לחוק, לבין עבירת הסחיטה באיומים - לפי סעיף 428 לחוק. לעבירת האיומים שני יסודות: האחד - היסוד העובדתי - "המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר"; והשני - היסוד הנפשי - "בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו". תכלית האיומים היא שמבחינה בין העבירה שבסעיף 192 לחוק לבין זו שבסעיף 428 לחוק, שהרי מטרת האיום בסעיף 428 לחוק היא להניע אדם "לעשות מעשה או להימנע ממעשה שהוא רשאי לעשותו" (ע"פ

286/84 מדינת ישראל נ' מאיר גוזלן (20.9.84)). כן נפסק, כי האיום אינו חייב להיות גלוי ומפורש, ויכול שהוא יתבטא בלשון רמזים, ישתמע בעקיפין מן הדברים או מן ההתנהגות ואף יהיה מוסווה בדברים תמימים שאין להם, לכאורה, משמעות מאיימת (בש"פ 7683/99 רומן חנניב נ' מדינת ישראל (14.11.99)).

4. ההלכה הפסוקה מורה, כי מבחן "האיום" בעבירה לפי סעיף 428 לחוק, כמו-גם בעבירה לפי סעיף 192 לחוק, הנו אובייקטיבי; ולפיו יש לבחון האם בתוכן הדברים בנסיבות שבהן נאמרו היה כדי להטיל אימה על אדם מן היישוב (ע"פ 4210/09 לירן נ' מדינת ישראל (25.11.09); וע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 373, 378 (1989)). עוד מורה הפסיקה, כי יש להבחין בין "איום" כמשמעו בסעיפים 192 ו-428 לחוק לבין "עצה" או "אזהרה" שאינן באות בגדר העבירות הנ"ל (ע"פ 6368/09 בעניין מתן זקן, לעיל). כך למשל נפסק, כי גם אם האדם שלעברו כוונתו הדברים לא ראה בהם משום "איום" אלא בגדר "עצה טובה", אין בכך לשלול את האפשרות, כי לנוכח תוכנם ובנסיבות שבהן הושמעו היה כדי להטיל אימה או מורא בלבו של אדם סביר (ע"פ 7474/02 איציק כהן נ' מדינת ישראל (23.10.03)).

באשר ל"קו הגבול" בין "איום" לבין "אזהרה", הוצגו בפסיקה שלושה מבחנים אפשריים. מבחן אחד הוא מבחן השליטה, ולפיו יש לברר אם יש לדובר שליטה או השפעה על אפשרות התממשות הסכנה שעליה הוא מתריע (השופט ברק (כתוארו אז) בע"פ 103/88 בעניין ליכטמן, לעיל, בעמ' 384). מבחן שני הוא מבחן המהות, על-פיו יש לבחון מה מהותם וטיבם של הדברים שנאמרו (השופט גולדברג בע"פ 103/88, לעיל, בעמ' 379). בצד שני המבחנים האמורים, הוצע בפסיקה מבחן נוסף, מבחן ההקשר, ולפיו "יש לשאול שלוש שאלות: האחת, מה אמר. השנייה, מי אמר. השלישית, מדוע אמר", כאשר "מבחן ה'מה' מצריך מבית-המשפט לפשוט בעדינות את קליפתם החיצונית של הדברים ולחדור לליבתם" (ע"פ 6368/09 בעניין מתן זקן, לעיל, בפסקות 7 ו-8). מבחן זה נחוץ במיוחד במקרים שבהם הסוחר באיומים אינו משמיע איום ישיר, אלא, למשל, "מדבר בטון רך במתק שפתיים"; או טוען כי כוונתו "להזהיר או לייעץ" (ע"פ 6368/09, לעיל).

האישום השני - המיוחס לשני הנאשמים

5. להלן העובדות המיוחסות לשני הנאשמים באישום השני. במהלך שנת 2012 עסק דורון בן ציון (להלן - דורון) בסחר בפסולת מתכת, יחד עם שותפו מושיקו לוי (להלן - מושיקו), ועל-רקע עבודתו זו היה חייב לנאשם 1 סך של 2,000 ₪, ולנאשם 2 סכום של 8,000 ₪. על-פי הנטען בכתב-האישום, במספר מועדים שאינם ידועים למאשימה התקשרו הנאשמים לדורון ודרשו את כספם באיומים, בין באופן ישיר, ובין באופן עקיף באמצעות אחרים, וכן ביקשו ממנו

להפסיק להתחרות בהם בתחום המסחר בפסולת מתכת. האישום השני מתייחס לחמש פניות מטעם הנאשמים לדורון, כמפורט להלן.

באחת השיחות התקשר נאשם 2 אל דורון ודרש את כספו, באומרו כי "יחכה לו בפינה" ו"יתפוס אותו בחוסאן", המקום שבו דורון נוהג לפרוק סחורה.

בשיחה נוספת, בסמוך לל"ג בעומר בשנת 2012, התקשר אל מושיקו אדם בשם עומר, שפרטיו אינם ידועים למאשימה, ואמר לו: "מה קורה עם החוב שאתה חייב" לנאשם 2, והוסיף, כי נאשם 2 נמצא בירושלים ו"יהיה לך רע אם לא תחזיר את החוב".

בהזדמנות אחרת, התקשר נאשם 2 למושיקו וביקש לשוחח עם דורון. נאשם 2 שאל את מושיקו, "מה עם הכסף?" והלה ענה, כי דורון הוא זה שחייב את הכסף. בהמשך, אמר נאשם 2 למושיקו, כי יפגע בדורון.

במועד בלתי ידוע למאשימה בשנת 2012, נכנס נאשם 1 לישראל ללא היתר כדין, הגיע בסמוך לביתו של דורון בירושלים וקרא לו בצעקות לרדת לרחוב. דורון יצא לפגוש את נאשם 1, ובמענה לפנייתו של האחרון "מה עם הכסף?", מסר לו דורון סכום של 800 ₪ שהיה בידו אותה עת.

בהמשך למפגש האחרון, התקשרה אשתו של דורון, נורית משלי (להלן - נורית) לנאשם 1. במהלך השיחה אמר נאשם 1 לנורית, כי נותר לדורון חוב של 1,200 ₪. כאשר נורית אמרה לנאשם 1 שהיא מתכוונת לפנות למשטרה בשל איומים שמופנים כלפי בעלה, העיר נאשם 1 שאין צורך בכך, וכן הוסיף: "גם אם יתנו לו מכות ותלכי למשטרה, מה יעשו לנו? יעכבו אותנו לשעה". בהמשך השיחה, אמר נאשם 1 לנורית, כי דורון מחויב להם ולא יכול לעבוד עם מישהו אחר.

6. בגין המעשים הנטענים, הואשמו שני הנאשמים, כאמור, בעבירות שלהלן: סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 (רישא) לחוק - כלפי מושיקו לוי; וסחיטה באיומים - לפי סעיף 428 (סיפא) לחוק - כלפי דורון. במהלך שמיעת הסיכומים, הבהיר ב"כ המאשימה, כי בכל הנוגע לסחיטה כלפי דורון, מיוחסת לנאשם 1 עבירה לפי סעיף 428 (סיפא) לחוק, ולנאשם 2 - לפי סעיף 428 (רישא) לחוק. בנוסף הבהיר ב"כ המאשימה במהלך הסיכומים, כי המדינה איננה מבקשת להחיל על הנאשמים את דיני השותפות באישום זה, ואינה רואה, אפוא, את השניים כמבצעים בצוותא של מעשי

הסחיטה המתוארים באישום השני; וכי היא מבקשת ליחס לכל אחד מהם את מעשה הסחיטה הספציפי שבו נטל חלק פעיל. כאמור, לנאשם 1 יוחסה באישום השני גם עבירת כניסה לישראל שלא כחוק - לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל.

תשובת הנאשמים לאישום השני

7. נאשם 1 ציין בתשובתו לאישום כי דורון היה חייב לו סך של 2,000 ₪, ולנאשם 2 -8,000 ₪, זאת על-רקע עבודתו של דורון בסחר בפסולת מתכות יחד עם מושיקו. הוא אף אישר, כי התקשר לדורון כדי לברר מה עלה בגורל הכסף, אך טען כי לא איים עליו ולא ביקש ממנו להפסיק להתחרות בו ובנאשם 2 בתחום המתכות. נאשם 1 הכחיש כי הגיע לביתו של דורון לירושלים לשם קבלת כספים, וממילא הכחיש כי קיבל ממנו כסף. עם-זאת, אישר שקיבל מדורון סכום של 800 ₪ על חשבון החוב, זאת באמצעות אדם אחר שהגיע לדורון לצורך קבלת הכסף. בכל הנוגע לשיחות עם רעייתו של דורון, נורית, הכחיש נאשם 1 את תוכן השיחה הנטענת, וציין כי לא איים עליה או על דורון.

נאשם 2 טען בתשובתו לאישום השני, כמו-גם בעניין יתר האישומים שיוחסו לו, כי לא ביצע עבירה כלשהי. לדבריו, הוא פנה מספר פעמים לאנשים שהיו חייבים לו כספים בבקשה שיסלקו את חובותיהם, אך לא מדובר במעשי סחיטה, שכן מעולם לא השמיע איומים כלשהם. באשר לאישום השני, טען נאשם 2 כי פנה מספר פעמים לדורון, "בדרך לגיטימית", לשלם את חובו; וכי במהלך פניות אלו לא הושמעו כל איומים.

במסגרת האישום השני נשמעו מטעם המאשימה גרסאותיהם של דורון, מושיקו ונורית. נוכח השוני המהותי בין הגרסאות שמסרו דורון ומושיקו בעדויותיהם בבית-המשפט, לבין אלו שהעלו בהודעותיהם בחקירה המשטרתית, ביקשה המאשימה להעדיף את האמרות בחקירה על-פני העדויות, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן - פקודת הראיות). באשר לעדותה של נורית, טענה המאשימה, כי ניכר שזו ביקשה לרצות את הנאשמים "ולמזער את חומרת הדברים", בדומה לדורון ומושיקו.

גרסאותיו של דורון

8. בעדותו בבית המשפט, ציין דורון מיוזמתו, בפתח העדות, כי לא התלונן במשטרה נגד מי מהנאשמים; כי המשטרה "חטפה אותו מהבית"; כי הנאשם 1 "יקר ללבו" ומוכר כאדם שאוהב לעזור ולסייע לזולת; וכי נאשם 2 סייע לו רבות. הוא טען, כי לא היה לו קשר עסקי עם נאשם 1, וכי רק קיבל ממנו עזרה כספית. בעדותו התייחס דורון לשיחה

טלפונית עם מושיקו, שבה סיפר לו האחרון על איומים מצדו של נאשם 2 כלפיו. בהקשר זה העיד דורון: "קיבלתי טלפון ממושיקו... [ש]היה שתי באותו לילה... אמר לי דורון, והתחיל לבכות בטלפון... דורון, מאג'ד [נאשם 2] התקשר אליי, אמר שהוא יעשה לי ככה לאוטו, ויפגע בך, יענו כאילו יפגע בי... כאילו שיפגע שיעשה לי משהו". לדברי דורון, הוא לא חשש מכך משום שידע שנאשם 1 "רק מדבר... אבל לא יכול לעשות שום דבר". על-פי עדותו, התקשר לנאשם 2, ושאלו "למה מאג'ד דיבר עליי ככה?", והאחרון השיבו כי יבדוק את העניין. לדבריו, כבר למחרת בבוקר בוצע גל המעצרים על-ידי המשטרה (פרוטוקול מיום 15.10.12, עמ' 81). בהמשך עדותו בבית-המשפט טען דורון, כי לא היה לו קשר עסקי עם מי מהנאשמים, וכי היה חייב להם כספים על-רקע עזרה כלכלית שקיבל מהם. לשאלה, מה ביקש ממנו נאשם 1 בשיחות הטלפוניות, השיב דורון, כי הלה ביקש "תמכור לנו את הפסולת [פסולת הבנייה]", זאת על-רקע העובדה ששותפו של דורון, מושיקו, לא היה מעוניין למכור באזור זה (עזרייה) את הפסולת. לשאלה נוספת, מה היה תוכן השיחות שלו עם נאשם 2, השיב דורון כי רוב השיחות היו עם נאשם 1, וכי עם נאשם 2 שוחח פעם או פעמיים - "אני עם מאג'ד לא דיברתי, מאג'ד אולי פעמיים - דורון בוא תעלה תוריד סחורה, אבל לא שיחות של איומים ולא שום דבר אחר" (לעיל, עמ' 83). כאשר הופנה דורון להודעתו במשטרה, שבה מסר גרסה שונה בעניין שיחותיו עם נאשם 2, העיד דורון: "אמרתי לחוקר שהיו שיחות של מאג'ד בטלפון, היו שיחות של מאג'ד שאם אתה לא תבוא תוריד סחורה פה, אנחנו נחכה לך למשל בחוסאן. נבוא אלייך לחוסאן. זה השיחות שהיו"; אך באותה נשימה הבהיר כי זו דרך התבטאות של מאג'ד, שלא היה בה משום כל איום - "אני יודע מי זה מאג'ד, אני מכיר אותו כבר 17 שנה... מאג'ד רק נובח, סליחה על הביטוי, ויכול רק לדבר". באותו הקשר הוסיף וציין, כי חוקרי המשטרה "ציירו לי ולאשתי תמונה... שעומדים להרוג אותי... שרוצים להוריד אותי"; אך הדגיש, כי הוא לא חש שום איום - לא מנאשם 1 ולא מנאשם 2 (לעיל, עמ' 90). לאחר שהופנה להודעתו במשטרה, אישר דורון בעדותו כי הוא חייב לשני הנאשמים סכום של כ-10,000 ₪; כי בעבר נהג למכור פסולת של מתכת במגרש שהופעל על-ידי הנאשמים בעזרייה; כי במהלך הזמן הוא ומושיקו פתחו מגרש לגרוטאות בתלפיות, שהווה "תחרות עסקית" למגרש בעזרייה; וכי הדבר "לא מצא חן" בעיני הנאשמים, ש"התעצבנו" ו"כעסו" על כך שהוא ומושיקו לא פורקים אצלם סחורה (לעיל, עמ' 98-99). כאשר נדרש להתייחס לאמור בהודעתו, בדבר תוכן הדברים ששמע ממושיקו על האיום שהשמיע נאשם 2, ציין דורון: "מאג'ד [נאשם 2] התקשר למושיקו, אמר למושיקו אנחנו נעשה לך, אנחנו נשרוף לך את האוטו וכאילו נפגע בדורון, זה מה שמושיקו אמר בטלפון אליי, ואני התקשרתי לאדון מוסא לחבר שלי להגיד לו למה מאג'ד דיבר עליי ככה... הוא איים עליי דרך מושיקו; אישית עליי בטלפון הוא לא איים; לא שהוא איים עליי - דורון אני יעשה לך; הוא איים דרך מושיקו, אני אחכה לך בחוסאן, אני אחכה לך ככה" (לעיל עמ' 99-110). דורון אישר בעדותו, כי במהלך חקירתו במשטרה סירב להתעמת עם הנאשמים. את הסירוב, הסביר תחילה במילים: "יש לי אישה, יש לי ילדים אני לא רוצה להתעמת מולם", והבהיר כי מקור החשש היה בדברי החוקרים, לפיהם הנאשמים מעורבים בחטיפת אנשים ועלולים להגיע גם אליו (עמ' 93-94). בהמשך חקירתו על-ידי ב"כ המאשימה, אישר דורון את דבריו בהודעתו במשטרה, בעניין חששו מהנאשמים: "אני לא רוצה שידעו שדיברתי, אני

מפחד, יש לי משפחה, הם מקושרים לעולם של עברייניים שיכולים לפגוע בי, גם כשהם יהיו בכלא", אך שב וטען כי השוטרים נטעו בו את החשש האמור, עת ציינו בפניו כי הנאשמים היו מעורבים בביצוע חטיפות (עמ' 101). בהמשך עדותו תיאר דורון את הנסיבות שבהן העביר לנאשם 1 כסף מחוץ לביתו. בהקשר זה העיד, כי נאשם 1 הגיע לביתו באירוע המדובר (בניגוד לטענת נאשם 1 בעדותו לפיה כלל לא הגיע לירושלים), וכי לאחר שיצא מביתו ונפגש עמו - מסר לו סכום של 800 ₪. הוא ציין, כי נאשם 1 המתין מחוץ לג'יפ בצבע שחור, כי מסר לו 800 ₪ מבלי שקדמו לכך צעקות כלשהן, וכי בסמוך לאחר מכן נפרדו לשלום (לעיל, עמ' 106).

בחקירתו הנגדית על-ידי ב"כ נאשם 1, ציין דורון כי נאשם 1 מעולם לא איים עליו; כי הוא לא חושש מפניו; כי היה חייב לנאשם 1 סכום של 2,000 ₪; כי נותר לו חוב של 1,200 ₪; וכי בקשותיו של נאשם 1 לפרוק סחורה בעזרייה, לא נעשו תחת איומים ונועדו לסילוק יתרת החוב. בחקירתו הנגדית על-ידי ב"כ נאשם 2, ציין דורון כי לא חש בסכנה הנשקפת לו ממי מהנאשמים, ומשכך לא הגיש תלונה נגדם; כי הייתה זו המשטרה שגרמה לו לחשוש מהנאשמים, לנוכח המידע שמסרה לו אודות השניים; וכי חובו הכספי לנאשמים לא סולק על-ידו עד היום. לשאלת ב"כ נאשם 2, מה היה האיום שבעניינו קיבל מידע ממושיקו, השיב דורון: "שמאג'ד ישרוף למושיקו את האוטו ונוריד את דורון". בהמשך ציין, כי את אֶזְכוּר שריפת הרכב הוא זוכר "במעורפל" - "אבל להוריד את דורון אני זוכר טוב מאוד" (לעיל, עמ' 114). עוד ציין דורון בהמשך חקירתו הנגדית, כי הוא ומושיקו המשיכו לפרוק פסולת ברזל, הן בעזרייה והן במקומות אחרים, זאת ללא כל פחד וחשש, גם לאחר שיחת הטלפון האמורה; וכי איש מהנאשמים או מטעמם לא פגע בהם ולא איים עליהם. בהידרשו לסכום חובותיו, ציין דורון, כי אינו זוכר את שיעור החובות במדויק, כי מסר כאמור לנאשם 1 800 ₪ על חשבון החוב, וכי הוא מבקש להחזיר את חובו "או להוריד סחורה לפחות" בעזרייה (לעיל, עמ' 121). כן הדגיש דורון, כי אמנם נאשם 2 הרים את קולו בצעקות, ואולם הבהיר, כי לא ראה בכך איום, וממילא - לא חש מאוים - "עם כל הצעקות שלו והקול שלו ... אני לא ראיתי אותו עושה כלום, הוא יכול לדבר מהיום עד הודעה חדשה ... אם הייתי מרגיש איום, אני הייתי מגיע למשטרה להגיש תלונה עצמאית" (עמ' 124). בהמשך חקירתו הנגדית ציין, בעניין גרסתו לפיה נאשם 2 אמר לו - "אני אחכה לך בחוסאן", כי אינו משוכנע שהמשוחח היה נאשם 2, כי יתכן שלא זיהה את קולו ומדובר באדם אחר, וכי בכל מקרה לא ראה בדברים אלה משום איום (עמ' 125-127).

9. בהודעתו במשטרה מיום 7.6.12 (ת/1) - שאותה מבקשת המאשימה להעדיף על-פני העדות, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות - תיאר דורון את האירועים באופן שונה. הוא ציין, כי הוא חייב לעומר סך של 9,000 ₪, וכי על-רקע חוב זה קיבל איומים: "אני חייב לעומר כסף, 9,000 ₪, ובגלל זה יש לי קצת בלאגן איתו, ואני מקבל כל הזמן טלפונים של איומים לבית לאשתי, אני רוצה את הכסף, למה פתחת מגרש בירושלים, ורוצים את הכסף שלהם ואומרים אנחנו

נגיע אליך ויש לנו אנשים גם פה ונגיע עד אליך. אני מפחד, יש לי ילדים בבית ואישה ומשפחה, ואני מקבל טלפונים באחת-עשרה, שתיים-עשרה, בלילה". לשאלת החוקר, ממי קיבל את השיחות, השיב דורון בהודעתו: "ממוסא אבו גאליה [נאשם 1], ובשיחות הוא היה אומר למה ככה, למה אתה לא בא לסגור, והוא כעיקרון מוסא לא היה מאיים, ומי שהיה מאיים היה מאג'ד [נאשם 2] אח של מוסא, והיה אומר: אני אחכה לך בפינה, אני אתפוס אותך בחוסאן איפה שאתה מוריד סחורה" (ת/1, ש' 11-20). לשאלה נוספת של החוקר - האם גם השותף שלו, מושיקו לוי, קיבל אימים משני הנאשמים - השיב דורון: "היה פעם אחת שהם התקשרו אלי ואמרו, אנחנו ניקח למושיקו את האוטו בגלל החוב שלך". בהמשך, כאשר הטיח החוקר בדורון כי מחומר החקירה עולה שנאשם 2 התקשר למושיקו "והעביר מסרים של אימים" שיפגעו בדורון, ענה דורון כדלהלן: "מושיקו אמר לי שמאג'ד [נאשם 2] התקשר אליו בערב חג. מושיקו היה אצל חברה שלו, ומאג'ד התקשר ואיים עלי דרכו. מושיקו התקשר אלי ואמר שמאג'ד התקשר ואמר שיפגע בי, שיוריד אותי" (לעיל, ש' 18-28). כן הוסיף, בדבר הרקע לאיום, כי - "הם מתעצבנים שפתחנו מגרש ואנחנו מתחרים שלהם, ואז בגלל זה הכל נפתח" (שורה 33). כאשר שאל החוקר את דורון, האם הוא מוכן לעימות עם הנאשמים, השיב בשלילה וציין: "לא, אני לא מוכן, אני לא רוצה שידעו שדיברתי, אני מפחד, יש לי משפחה, הם מקושרים לעולם של עבריינים שיכולים לפגוע בי גם כשהם יהיו בכלא" (ש' 35-36). בהמשך חקירתו במשטרה, הושמעה לדורון שיחת טלפון מיום 10.5.12 עם נאשם 1, וכאשר נדרש להסביר את פשר השיחה, ציין: "התקשרתי למוסא [נאשם 1] בגלל שמאג'ד [נאשם 2] פנה למושיקו ואיים עלי דרך מושיקו שיפגע בי, יוריד אותי, הכוונה יפגע בי. דיברנו על מצב החוב הכספי בינינו, ורציתי לעלות לעזרייה לסגור את הסיפור אבל לא עליתי, פחדתי כי אין אמונה" (ש' 45-51). כאשר נדרש פעם נוספת, בהמשך הודעתו, להבהיר "באילו מילים בדיוק השתמש" נאשם 2 באיומיו, השיב דורון: "אני אתפוס אותך איפה שאתה נמצא, ואחרי הטלפון שמושיקו קיבל - שהוא אמר לי שהוא יוריד אותי, אז נלחצתי והתקשרתי למוסא" (ש' 51). בהמשך חקירתו במשטרה, התייחס דורון לאירוע שהתרחש כחודשיים-שלושה לפני מועד החקירה (דהיינו, בסביבות חודש מארס 2012), עת הגיע נאשם 2 לביתו לקבל כסף. וכך תיאר בהודעתו את האירוע האמור: "מוסא [נאשם 1] התקשר מספר פעמים ולא עניתי לו, ופתאום שמעתי מבחוץ צעקות: 'דורון, דורון'. יצאתי וראיתי את מוסא ועוד בחור בתוך ג'יפ שחור, ומוסא שאל אותי: 'מה עם הכסף?'. ובאותו היום היו בכיס 800 שקל, נתתי לו אותם, והוא הלך בלי לאיים, למוסא אני חייב 2,000 ₪, נתתי לו 800, נשאר עוד 1,200, ולעומר ומוחמד, אח של מאג'ד ... אני חייב עוד 8,000 ₪, ומי שמנהל את המגרש זה מאג'ד ועומר, כי מוחמד בכלא" (לעיל, ש' 63-68). לשאלה, האם מוסא איים עליו באותו מפגש, השיב דורון: "לא איים, הוא אמר לי: 'למה אתה לא עונה לטלפון, אתה עושה ממני צחוק?'. ביקש את הכסף ואני נתתי לו מה שהיה לי 800 שקל ..." (ש' 69-71). בסיום חקירתו, במענה לשאלת החוקר, האם הוא מבקש למסור פרטים נוספים, השיב דורון בשלילה - "לא, רק תשמור לי על הבית, אני לא רוצה שאני אפגע והמשפחה שלי, אני חושש לחייהם" (ש' 83).

10. עדת התביעה, נורית משלי בן ציון, היא אשתו של דורון. נורית העידה אודות הרקע להיכרותה עם הנאשמים, ועל הנסיבות שבהן העביר בעלה כסף לנאשם 1. בעדותה ציינה נורית, כי בעלה ונאשם 1 עבדו יחד ו"היו חברים טובים"; כי בעלה היה חייב כספים לרבים, ובכללם "כנראה שגם למוסא [נאשם 1]"; וכי על-רקע החוב האמור נתגלעה מתיחות בין השניים. כן העידה, כי בשל החובות האמורים קיבל בעלה שיחות טלפון רבות, לרבות הטרדות טלפוניות; כי אינה יודעת מי שוחח עמו; וכי התרשמה שהוא נקלע למתח וללחצים בעקבות שיחות אלה (פרוטוקול מיום 15.10.12, עמ' 52) גרסתה בעניין זה הייתה, ברובה, בבחינת עדות שמיעה, בלתי קבילה. בהקשר זה, ציינה העדה, כי הייתה ליד בעלה כאשר מושיקו לוי התקשר אליו וסיפר לו על שיחה שקיים עם נאשם 2, וכי שמעה מבעלה מה נמסר לו על-ידי מושיקו באותה שיחה - "שמאג'ד [נאשם 2] מחפש את דורון, מאג'ד מתכוון לשרוף את האוטו, כל מיני איומים" (לעיל). לדבריה, בעקבות אותה שיחה, התקשר דורון בנוכחותה לנאשם 1 - "ואז דורון התקשר למוסא ואמר לו: 'למה הוא מדבר ככה, זה לא יפה בשביל כסף'; כנראה מוסא אמר לו אני אדבר עם מאג'ד ושטויות ויהיה בסדר" (לעיל). אמנם עדותה של העדה על תוכן השיחות הנה בבחינת עדות שמיעה, אך היא קבילה לצורך הוכחת עצם קיומן של השיחות ועל מצבו הנפשי של בעלה בשל הלחץ שהופעל עליו. בהקשר זה העידה, כי בעקבות החובות ולנוכח הטלפונים שקיבל, היה דורון "לחוץ" - "לחוץ זה בן אדם שחי, אבל חי מת. זאת אומרת בן אדם שמאד לחוץ ... אבל זה לא מחייב בהכרח שזה מתקשר למוסא, כי לדורון יש המון חובות, המון המון חובות... עם ערבים ויכול להיות עם יהודים והרבה הפעילו עליו לחץ, כך שאני לא לוקחת אחריות מי הלחץ את מי" (עמ' 53). נורית הוסיפה והעידה, כי אף היא עצמה שוחחה עם נאשם 1, כאשר ענתה לטלפון בשעה שהאחרון חיפש את דורון, ובעניין שיחות אלה העידה: "מוסא [נאשם 1] היה איתי בקשר. מוסא כשהיה מחפש את דורון בבית, ואני הייתי עונה, אז הייתי מתווכת בין מוסא לדורון והייתי אומרת לו: 'מוסא, סבלנות, לא נורא, כסף תקבל בסוף, כשדורון יהיה לו - הוא ייתן לך' " (עמ' 52). היא הוסיפה והבהירה, כי ידעה שמדובר במוסא, שכן התקשר אליה פעם אחר פעם מאותו מספר טלפון.

בהמשך עדותה התייחסה נורית לשיחה ספציפית שקיימה עם נאשם 1, עת התקשרה אליו מיוזמתה, וכך העידה על תוכן השיחה: "החלטתי שאני מתקשרת למוסא [נאשם 1], כי אותו היחידי שאני מכירה ... ואמרתי לו: 'מוסא מה נשמע, זאת אשתו של דורון... אני רוצה לדעת מי זה שאחראי לאיומים, מי זה מאצלכם שמרים טלפון לדורון כל ערב ומאיים עליו'. ומוסא אמר: 'באמת אני לא יודע'. אמרתי לו: 'זה אתה דיברת איתו?'; אמר לי: 'לא, זה לא אני'. אמרתי לו: 'כי חבל, תמסור לערבים אצלכם שאם מישוהו ימשיך לאיים על דורון המשפחה שלי משטרה אחת ויש לי המון אנשים במשפחה שהם משטרה ואני פשוט אערב אותם ויהיה חבל'. ואז מוסא אמר תשובה: 'אז מה, אז מקסימום, נו ונניח ואם דורון יקבל מכות, כאילו מה כבר יעשו. כאילו כבר יחקרו שעה ...'. אמרתי: 'זה לא בדיוק ככה יהיה, עדיף שנבוא ונסיים

את השיחה בצורה יפה". בהמשך ציינה, כי המילים שאמר נאשם 1 היו: "אם הוא יקבל מכות, אז מקסימום יחקרו אותם שעה", אך העירה כי אינה יודעת למי התכוון, וכי השיחה הסתיימה ב"נימה טובה מאד" (עמ' 53-54). כאשר נדרשה פעם נוספת, על-ידי בית-המשפט, להבהיר מה שמעה מפי מוסא, ציינה העדה כדלקמן: "אמרתי למוסא, אם מישהו יתקרב לדורון, יפגע בו, יעשה משהו, אני פשוט אפנה למשטרה ואגיש תלונה. ואז מוסא אמר מה כבר יכול לקרות, כאילו גם אם דורון יקבל מכות, גם אם דורון יקבל מכות אז יזמינו אותנו לחקירה, יושיבו אותנו שעה וישחררו אותם, כאילו מה כבר יכולים לעשות"; ושוב הדגישה, ביוזמתה, כי לא חשה שמדובר בדברים שהושמעו בנימת איום: "ובאמת השיחה הסתיימה בצורה יפה, בסך הכל מוסא בא לקראת דורון עם כל הלחץ" (עמ' 54-55).

בנוסף העידה נורית על האירוע הנוסף המתואר באישום השני, שבו על-פי הנטען, נאשם 1 הגיע לביתם, לצורך קבלת כסף מדורון. בהתייחסה לאירוע זה, ציינה נורית כדלהלן: "מוסא [נאשם 1] כנראה תיאר עם דורון שהוא צריך לתת לו חלק מהכסף או את כל הכסף, דורון התחמק כי לא היה לו ... ואז היו צפירות בחוץ, דורון יצא החוצה, ישבו באוטו, שמעתי צעקות, יצאתי החוצה, אמרתי 'דורון אני מבקשת לא לצעוק', אחרי שתי דקות באמת מוסא נסע ...". לשאלה - "מי צעק?" - השיבה: "את בעלי לא זיהיתי, אז מן הסתם כנראה שזה היה מוסא, כי הוא די כעס על דורון. דורון נתן לו חלק מהכסף, 800 שקל, נכנס הביתה ובזה נגמר הסיפור" (עמ' 55). בהמשך הבהירה, כי שמעה את הצעקות מהדירה, בעת שדורון יצא לרכב, וציינה: "שמעתי את מוסא, כנראה צעק על דורון, כנראה התווכחו ביניהם" (עמ' 59). בהמשך עדותה הביעה נורית טרונות כלפי המשטרה, על שאילצה אותה ואת בעלה לשמש כעדי תביעה בתיק זה, מבלי שהתלוננו נגד איש.

בחקירתה הנגדית על-ידי ב"כ נאשם 1, אישרה נורית, כי מוסא לא איים עליה; כי לא שמעה אותו מאיים על בעלה; כי האחרון - שהיה חייב כספים לאנשים רבים - קיבל "שיחות איומים" רבות ואינה יודעת מי היו בעלי שיחו; כי השיחות עם נאשם 1 היו "באווירה טובה"; וכי גם באירוע שבו דורון מסר כסף לנאשם 1, לא שמעה איומים כלשהם. לשאלת ב"כ נאשם 1, האם בשיחת הטלפון עם נאשם 1, כל שאמר האחרון היה - גם אם תערבי את המשטרה, אנחנו לא קשורים, יחקרו אותנו ונלך הביתה - השיבה בשלילה; והוסיפה: "לא, זה לא מה שהוא אמר אנחנו לא קשורים. בפירוש הוא אמר - אז מקסימום גם אם דורון יקבל מכות, אז יזמינו אותם לחקירה וישבו שעה. אז אמרתי לו, זה לא בדיוק ככה, לא יעכבו לשעה אם בן אדם יקבל מכות. זה הכל" (עמ' 64). בחקירתה הנגדית על-ידי ב"כ נאשם 2, חזרה והדגישה העדה, כי היא ובעלה לא הגישו תלונה כלשהי במשטרה נגד הנאשמים, ואף לא ראו צורך בהגשת תלונה נגד מי מהם; וכי השוטרים עיכבו אותם לחקירה, ללא כל עילה. באשר לשיחה הטלפונית שהתקיימה בין בעלה לבין מושיקו, בעת שעמדה ליד בעלה, הדגישה העדה, כי לא שמעה את הדברים שהשמיע מושיקו באוזני בעלה: "לא שמעתי את

השיחה עצמה, אבל שמעתי את דורון אחרי שהוא סיים עם מושיקו את השיחה, מתקשר למוסא ומספר לו, ואז ככה אני הבנתי. הוא אמר לו, מה זה מאג'ד מתקשר למושיקו ואומר לו אני אוריד את דורון, זה מה ששמעתי" (עמ' 70).

עדות מושיקו לוי

11. בעדותו בבית-המשפט מסר מושיקו לוי גרסה שונה מזו שהועלתה על-ידו במשטרה, ועל-כן ביקשה המאשימה להעדיף את הודעתו על-פני עדותו, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות. מטעם זה, אסקור תחילה את הודעתו במשטרה, ובהמשך - את עיקר עדותו.

בהודעתו במשטרה מיום 7.6.12 (ת/2), ציין מושיקו, כי הוא עוסק באיסוף מתכות לשם מחזור; כי עבד בתחום זה יחד עם דורון בשנה שקדמה למסירת ההודעה; וכי השניים פתחו עסק, בשותפות, כשישה חודשים לפני מועד החקירה. הוא ציין, כי הוא ודורון מכרו פסולת מתכות לאנשים שונים ובמקומו שונים, ובכפר עזרייה - בעיקר לעומר. לשאלה, אם הוא מוכר מתכות לאדם נוסף פרט לעומר, ענה: "בעיקר רק לעומר, היום אני לא מוכר לו, כי הם מנסים להשתלט". לשאלה נוספת - מה הכוונה "להשתלט" - השיב: "הם לא רוצים שנמכור לאף אחד בעזרייה, רק להם". משנשאל - מה הקשר בין עומר לבין נאשם 2 - מסר: "הם עובדים ביחד, ועומר כמו חייל של מאג'ד"; ומסר תיאור כללי של נאשם 2. בהמשך החקירה המשטרתית נשאל מושיקו, מה הייתה תגובת נאשם 2 לניסיונותיו למכור ברזל לאנשים אחרים בעזרייה, ובמענה תיאר מקרה שבו "היה בלאגן" וזרקו עליו אבנים (אירוע שלא נזכר בכתב-האישום). כאשר נשאל על-ידי החוקר, האם נאשם 2 התקשר אליו ואיים עליו ועל דורון באותה שיחה, השיב כדלהלן: "בל"ג בעומר השנה התקשר אלי עומר ואמר לי מה קורה עם החוב שאתה חייב למאג'ד, ובשיחה הזו אמר לי כי מאג'ד נמצא בירושלים ובאם לא תחזיר את החוב יהיה לך רע, וניתקתי את הטלפון שלי, לא עניתי לו" (יצוין, כי ל"ג בעומר בשנת 2012 חל ביום 7.5.12). לשאלת החוקר, מי שוחח בטלפון - נאשם 2 או עומר - הגיב מושיקו: "מאג'ד [נאשם 2] היה לידו, ולא רצה לדבר איתי כי הוא חשב שאני מקליט אותו". בשלב זה של החקירה אמר החוקר למושיקו, כי מחומר החקירה עולה שנאשם 2 התקשר אליו וביקש ממנו להעביר "מסר" לדורון, כי "יפגע בו", או "יוריד אותו" (אקדים ואציין במאמר מוסגר כבר בשלב זה, כי החוקר הסתמך על האזנה לשיחת טלפון של דורון עם נאשם 1 ביום 10.5.12, דהיינו שלושה ימים לאחר ל"ג בעומר, שבה התלונן דורון על שיחה שהתקיימה בין נאשם 2 למושיקו באותו היום). בתגובה לשאלת החוקר ציין מושיקו: "הייתה שיחה של מאג'ד [נאשם 2], הוא דיבר איתי בטונים גבוהים וזהו". במענה לשאלת החוקר, האם באותה שיחה "הטונים נשמעו כאיום?", ענה מושיקו: "היה נשמע כאיום על דורון בן ציון". משנתבקש מושיקו לשחזר את אותה שיחה שבה הושמע האיום כלפי דורון, מסר: "הוא התקשר לטלפון הנייד שלי וביקש את דורון.

אמרתי לו שדורון לא איתי. ואז מאג'ד [נאשם 2] שאל אותי 'מה עם הכסף'; ואמרתי לו שאני לא חייב לו כלום, מי שחייב זה דורון, ואז מאג'ד אמר שיפגע בדורון". לשאלה, האם נאשם 2 הוסיף באיזו דרך יפגע בדורון, השיב מושיקו בשלילה.

12. בעדותו בבית-המשפט ציין מושיקו לוי, כי היה שותף של דורון לעסק של איסוף פסולת מתכת; כי השניים מכרו מתכות, לעיתים בחוסאן ולעיתים בעזרייה; כי דורון היה חייב כספים לאנשים רבים, וכי הלה אף "סיבך" אותו בחובות, על-רקע האמור. עוד ציין מושיקו, כי דורון היה חייב כספים לעומר, שהיה שותפו של נאשם 2 ברכישת פסולת מתכת במגרש בעזרייה, וכי דורון התחמק מלשלם לשניים את החוב ואף לא ענה לטלפונים שלהם. מושיקו הדגיש מיוזמתו, ומבלי שנשאל על כך, שאיש מהנאשמים לא איים עליו, וממילא הוא אינו חושש מהם (פרוטוקול מיום 15.10.12, עמ' 130-132). הוא העיד, בדומה לדורון, כי החוקרים "חטפו" אותו מביתו לצורך החקירה; והוסיף כי היה "מסטול" בעת חקירתו, וכי החוקרים איימו עליו. לשאלה, מה היו האיומים שהשמיעו החוקרים כלפיו, השיב: "תספר כל מיני זה, אני לא יודע מה אמרתי להם בכלל ... כדי שישחררו אותי"; ולשאלה חוזרת של בית-המשפט, מה היה האיום שהושמע, השיב: "לא איימו" (לעיל, עמ' 133). כאשר נשאל על שיחת הטלפון עם נאשם 2 בעניינו של דורון, אישר כי התקיימה שיחה אודות דורון, אך הכחיש שהושמע במהלכה איום כלשהו. באשר לשיחה, העיד מושיקו: "מאג'ד [נאשם 2] התקשר אלי יום אחד, שאל אותי איפה דורון, אמרתי לו דורון לא איתי". לשאלה, האם השמיע נאשם 2 דבר נוסף בעניינו של דורון באותה שיחה טלפונית, השיב בשלילה; ולאחר שהופנה להודעתו במשטרה, העיד: "זהו, זה מה שהוא אמר לי, שאל אותי איפה דורון, לא קרה שום דבר" (עמ' 134-135). על-רקע האמור, הוכרז מושיקו "עד עוין", נתאפשר למאשימה להפנות אליו שאלות בחקירה נגדית ואף הוגשה הודעתו לצורך העדפתה על-פני העדות, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות. בהמשך עדותו טען מושיקו, כי נאשם 2 כלל לא קשור לעסק של מגרש המתכות בעזרייה, למרות שהוא "יושב שם מדי פעם", וכי הלה לא איים על דורון; אם כי בהמשך טען, כי נאשם 2 ועומר שותפים בעסק של מחזור המתכות (עמ' 138). עוד טען, כי חלק מהדברים שנרשמו בהודעתו במשטרה לא נאמרו על-ידו; כי החוקר יכול לרשום "מה שבא לו"; וכי המשטרה "חטפה" אותו מביתו לצורך חקירתו וגביית ההודעה. בנוסף ציין, כי המילים "הם מנסים להשתלט", לא נאמרו על-ידו, ומכל מקום כוונתו הייתה ש"הם כאילו רוצים, כאילו לעבוד איתנו, מי שמשלם את הכי טוב מקבל מאיתנו את הסחורה", וכי נאשם 1 כלל אינו קשור לעסק המתכות (עמ' 135-137). בנוסף הדגיש, כי בשיחתו הטלפונית עם נאשם 2 אודות דורון, אמנם שאל נאשם 2 היכן דורון, אך לא אמר כי יפגע בו, וכי נאשם 2 גם מעולם לא איים עליו (עמ' 140-142).

בחקירתו הנגדית על-ידי ב"כ נאשם 1, הדגיש מושיקו, כי לא חש מאוים על-ידי נאשם 1, וכי הלה לא היה קשור לעסקי פסולת המתכת. בתשובותיו לשאלות ב"כ נאשם 2, ציין מושיקו כי נאשם 2 לא איים עליו בדרך כלשהי; כי האחרון

רק ניסה להשיג דרכו את דורון בקשר לחובותיו של דורון, בתקופה שבה התחמק הלה מלענות לשיחות טלפון; וכי הומלץ לו להגיע למשטרה על-ידי החוקרים ומעולם לא חשב להגיש תלונה נגד מי מהנאשמים, שכן איש מהם לא עשה לו דבר והוא אינו חושש מהם. כאשר נשאל על-ידי ב"כ נאשם 2, האם פרט לשיחה עם נאשם 2 בל"ג בעומר היו לו שיחות נוספות עמו, השיב בשלילה. או-אז, העלה תזה, לפיה הוא טועה והאדם שעמו שוחח בל"ג בעומר לא היה נאשם 2. בתשובה לדברים אלה השיב מושיקו, כי מי ששוחח עמו היה עומר. בשלב זה, הציג ב"כ נאשם 2 למושיקו את התזה, לפיה הוא קיים רק שיחה אחת עם בעלי החוב של דורון, והשיחה הייתה עם עומר, אותה שיחה שקיים עמו בל"ג בעומר. לכך הגיב העד: "אני לא זוכר, הייתי מסטול, אתה חושב שאני זוכר? אני לא יודע מה הוא רוצה" (עמ' 147). לשאלה נוספת של הסנגור, האם החוקר "הוא שהכניס לך לתוך הפה את מאג'ד", השיב מושיקו: "אמת" (עמ' 148-149); ואישר, במענה לשאלה, פעם נוספת, כי מעולם לא שמע שנאשם 2 אמר ש"הוא יוריד את דורון", או, "יפגע בדורון" (עמ' 149).

עדויות החוקרים על נסיבות חקירתם של דורון ומושיקו

13. מתן אמרותיהם של דורון ושל מושיקו במשטרה, הוכח באמצעות החוקרים שגבו את האמרות.

החוקר רס"מ יעקב ז'נו העיד מטעם המאשימה פעמיים. בעדות הראשונה, מיום 2.12.12, התייחס החוקר לנסיבות גביית הודעתו של דורון (ת/1). הוא ציין, כי ההודעה משקפת את כל הדברים שנמסרו מפי דורון; וכי הלה חשש להגיע לחקירה ולמסור הודעה, ובין-השאר סיפר לו כי הוא "לא רוצה להתעסק עם האנשים האלה, והוא מפחד" (פרוטוקול מיום 2.12.12, עמ' 45). בעדותו בפעם השנייה ציין החוקר, כי גם עובר למתן עדותו בבית-המשפט התקשר אליו דורון ומסר שהוא ורעייתו לא יגיעו לדיון, שכן הוא "מאד חושש להגיע", "מפחד להגיע" (לעיל), זאת הואיל והוא "מפחד שמאג'ד [נאשם 2] ישתחרר", וכי הנחה את דורון לשוחח עם הפרקליט המטפל (פרוטוקול מיום 15.1.13, עמ' 174). יצוין, כי בחקירתו הנגדית נחקר העד ארוכות על כך שציין באוזני נורית, כי שמע מבעלה דורון שהיא הייתה עדה לשיחת איומים מנאשם 1. במהלך חקירתו נתחוו, כי אמירה כזאת מפי דורון לא תועדה וכי החוקר התקשה לזכור את נסיבות אמירת הדברים. בהקשר זה הסביר החוקר, כי לעיתים מתקיימת שיחת רקע עם העדים, וזו לא תמיד מתועדת. יוער, כי החוקר זומן להעיד בפעם השנייה ביום 15.1.13, לשם הוכחת נסיבות גביית הודעתו של משה לוי - המתלונן באישום השישי; ואולם הואיל וגביית הודעתו של האחרון הונצחה בתיעוד חזותי בווידאו, ניתן להתרשם מהחקירה באופן בלתי אמצעי, ואף לא הייתה מחלוקת על תיעוד הדברים בהקלטה. החוקר שלל, כי אים על הנחקר, וכי גרם לו להבין שאם לא ישתף פעולה - יעצר.

החוקר רס"מ צבי שדה גבה את הודעתו של מושיקו לוי (ת/2). הלה העיד, כי נסיבות גביית ההודעה זכורות לו במעורפל, כי לא התרחש דבר חריג בעת גביית ההודעה, וכי רשם בהודעה את הדברים ששמע מפי הנחקר. לדבריו, התרשם ממושיקו "לא כל כך שש לבוא ולספר", אך משהבהיר לו כי עליו לספר את האמת, מסר את גרסתו, אשר נרשמה בהודעה, וכי תיעד את הדברים כהווייתם (פרוטוקול מיום 29.10.12, עמ' 49-39). בחקירתו הנגדית התקשה העד להיזכר בנסיבות הספציפיות של החקירה; אך הדגיש, כי מה שנאמר על-ידי מושיקו נרשם בהודעתו.

14. מטעם המאשימה נשמעה גם עדותו של החוקר רנ"ג בנימין שוקרון, שהעיד על פעולות חקירה שביצע, בעיקר בעניין גביית אמרותיו בחקירה של נאשם 2. במהלך חקירתו הנגדית של העד, טען ב"כ נאשם 2 כי החוקרים, ובכללם העד, היו בעלי דעה קדומה אודות הנאשמים. העד הכחיש את הטענה; ויוער כי הלה היה שייך לקבוצת חוקרים שתגברו את היחידה החוקרת, ולא השתייך למעגל הפנימי שחקר את הפרשה - החוקרים קובי ז'נו וצבי שדה. בחקירתו הנגדית התייחס העד להתנהגותו של נאשם 2 במהלך חקירתו במשטרה, וציין, שהלה אמר לו ולחוקרים - כי יתלון נגדם במח"ש; כי "יסבך" אותם; כי יאמר שהציעו לו כסף תמורת סגירת התיק; וכי יגרום "שיזרקו אותם מהמשטרה בלי פנסיה" (פרוטוקול מיום 10.12.12 עמ' 196). החוקר אף תיעד את הדברים בדו"ח שערך (ת/32).

תמלילי שיחות טלפון שהתקיימו בין נאשם 1 לבין דורון

15. לבית-המשפט הוגשו תקליטור ותמלילים של שתי שיחות טלפון שנערכו בין דורון לבין נאשם 1 ביום 10.5.12. בשיחה הראשונה התקשר דורון לנאשם 1 בשעה 01:52 (ת/38), והלן באוזניו - "תגיד לי מה יש למאג'ד [נאשם 2], למה הוא צריך לדבר כך כפרה בטלפון, מוסא? ... למה הוא מדבר כך?". לשאלת מוסא, "מתי דיבר איתך?", השיב דורון: "התקשר למושיקו, אומר תגיד לדורון שאנחנו נוריד את דורון...". בהמשך ציין דורון, כי השיחה של נאשם 2 עם מושיקו הייתה כשעתיים לפני כן, והלן על תוכן הדברים: "מוסא מוסא, מה זה הדיבור הזה? מוסא, מה זה להוריד את דורון?". נאשם 1 הגיב, כי אינו יודע דבר על השיחה - "אני לא יודע מה דיבר, מה לא דיבר"; ואמר לדורון כי מעתה ואילך ידבר רק אִתּוֹ על חובותיו, כדי להסדירם - "אתה מדבר איתי ... תבוא תשב כמו גבר, תגיד תשמע מגיע לכם כך וכך כסף ממני. עוד שבוע, עוד עשרה ימים אני מביא את הכסף, נגמור את הסיפור". בהמשך, כאשר אמר דורון לנאשם 1 - "אני אומר לך מה הוא אמר למושיקו", שאל נאשם 1: "אתה רוצה ללכת להתלון במשטרה?", והאחרון השיבו: "לא, חס וחלילה, אני לא כזה, אני לא כזה, אני גבר".

בשיחה נוספת שהתקיימה באותו מועד, בשעה 22:15 (ת/39), התקשר נאשם 1 אל דורון, הלן על כך שהאחרון לא הגיע אליו באותו יום להסדרת ענייניהם, ובין-השאר אמר לו: "בוא כמו חברים טובים נשב נגמור את

העניינים".

גרסאותיו של נאשם 1 בעניין האישום השני

16. בעדותו בבית-המשפט מסר נאשם 1, כי דורון הוא חברו, כי סייע לו כספית, וכי דרש ממנו את כספו במספר הזדמנויות. לדבריו, שילם לדורון על-רקע החברות ביניהם סכום של 2,000 ₪ בשל שחרורו של אחיו של האחרון בערבות ממעצר; ומאז פנה לדורון, פעם אחר פעם, לשם החזרת החוב. על-פי עדותו, שלח את חברו לביתו של דורון בירושלים, והחבר קיבל מידי דורון סכום של 800 ₪ על חשבון החוב, והעביר לו, לנאשם 1, את הכסף לעזרייה. הוא הכחיש שהגיע לירושלים לשם קבלת הכסף, ועמד על כך שהחבר ניגש לבדו לביתו של דורון. נאשם 1 אף הכחיש, כי השמיע איומים כלשהם במהלך שיחת הטלפון עם נורית, וטען כי רק הסביר לה שאין טעם לפנות למשטרה בעניין האיומים שהתלוננה עליהם באוזניו. וכך העיד בעניין זה: "היא סיפרה לי, שיש הרבה אנשים שמאיימים על בעלה. שהוא חייב להם כסף. הם רוצים ממנו כספים. אמרה לי שאני מתכוונת ללכת למשטרה להתלונן במשטרה. אמרתי לה: 'מה את רוצה ללכת למשטרה להודיע במשטרה או להתלונן במשטרה. מה תעשה המשטרה? המשטרה תחקור, ויתברר להם שלבעלך היה כספים'. והכוונות שלי מאחורי זה, שהיא תצטרך לשלם לאנשים האלה שסבלו מהעניין הזה שלא הוחזרו הכספים שלהם" (פרוטוקול מיום 5.3.13 עמ' 156). לשאלה - "למה אתה מתכוון לאנשים שסבלו? מה היא תשלם, למה?" - השיב נאשם 1: "היא תלך להתלונן על מישוהו, יעצרו אותו. הוא יתלונן על בעלה (שהוא גם חייב לו כסף וגם הכניס אותו למעצר) וגם היא תפסיד" (עמ' 157). בחקירתו הנגדית אישר נאשם 1 את העובדה שדורון היה חייב לו כספים, וכי התקשר מספר פעמים לביתו לדרוש את הכסף. עם זאת, שב והכחיש כי הגיע לביתם של דורון ונורית בירושלים (עמ' 170-172). כן הוסיף וציין נאשם 1 בחקירתו הנגדית, כי נורית התקשרה אליו ושאלה מי מאיים על בעלה, וכי השיב לה: "זה לא אני, אני לא יודע מי זה". לשאלה - האם דורון התקשר אליו וסיפר כי מושיקו דיווח על איום מצד נאשם 2 "לפגוע בו או להוריד אותו" - ענה נאשם 1: "דורון דיבר איתי בנושא הזה. אמר לי שמאג'ד אח שלך מאיים עליי. אמרתי לדורון 'אני לא יודע, תן לי לבדוק'. התקשרתי למאג'ד טלפונית. שאלתי את מאג'ד 'אתה דיברת עם דורון? איימת על דורון?', אמר לי 'לא, אני לא דיברתי איתו ולא איימתי עליו' " (עמ' 177).

גרסאותיו של נאשם 2 לגבי האישום השני

17. בעדותו בבית-המשפט טען נאשם 2, כי חוקרי המשטרה איימו עליו, קיללו אותו השפילו אותו ואף הצמידו קנה אקדח לראשו. הוא ציין, כי לא איים על איש וכי התנהלותו מול המתלוננים הייתה סביב כספים שהיו חייבים לו. בכל הנוגע לדורון ומושיקו לו, ציין נאשם 2 כי נהג לקנות מהשניים פסולת ברזל; כי על-רקע עסקיהם לווה ממנו דורון כספים

ונותר חייב לו סכום של כ-8,000 ₪; וכי חרף בקשות חוזרות ונשנות לא החזיר לו דורון את הכסף. כשנשאל בחקירה הראשית, האם אמר למושיקו שיפגע בדורון, הכחיש הדברים. הוא הוסיף וטען, כי דורון התחמק משיחות טלפוניות רבות שהופנו אליו, וכי היו פעמים שהלה הבטיח להיפגש עמו במקומות שונים לשם פריקת סחורה, ובכלל זה ליד גוש עציון, אך לא הגיע למקום (פרוטוקול מיום 19.3.13 עמ' 160). בחקירה הנגדית על-ידי ב"כ המאשימה ציין נאשם 2, כי חובו הכספי של דורון עמד נכון לאותה עת על 8,000 ₪, והוסיף וטען, כי התקשר אליו, לא אחת, לצורך סילוק החוב, אם כי לא היה מדובר בשיחות רבות; וכי דורון התחמק מהבקשות לסילוק החוב בתירוצים שונים. לשאלת ב"כ המאשימה - מה עשה כדי לגבות את החוב מדורון - השיב: "לא עשיתי כלום"; ולשאלה, האם התקשר אליו לתכלית האמורה, השיב בחיוב. הוא הוסיף וציין, כי באחת השיחות אמר לו דורון: "מאג'ד אח שלי, תחכה לי, אני עכשיו בדרך של גוש עציון, שמה בפינה, שמה בפינה של חוסאן, תחכה לי שמה", אך לא הגיע למקום; וכי גם בשיחות נוספות הבטיח דורון להגיע אליו לסילוק החוב, אך לא עשה זאת (לעיל, עמ' 195). כאשר נדרש להסביר בחקירתו הנגדית, מה היה החוב המקורי של דורון שהצטמצם ל-8,000 ₪, לא היה בפיו מענה ענייני; והוא פטר עצמו בתשובה הכללית, כי דורון לוה ממנו כספים עבור מכרזים ואף קיבל ממנו הלוואות שונות, אך החזיר לו רק חלק מהכספים. הוא הכחיש, כי הייתה לו תחרות עסקית עם דורון בעניין פסולת הברזל, על-רקע העובדה שדורון ומושיקו פתחו מגרש לפסולת ברזל בתלפיות. כאשר נשאל על-ידי ב"כ המאשימה, האם איים על דורון כי "יחכה לו בפינה, ויתפוס אותו בחוסאן", חזר על עדותו הקודמת, לפיה היה זה דורון שביקש ממנו להיפגש בחוסאן, ליד גוש עציון לשם תשלום החוב, אך לא הגיע לשם; ובתשובה זו השתמש במילים דומות של "פינה" ו"חוסאן", אך בהקשר אחר, כאמור: "לא אימתי. בחוסאן שדיברתי איתו בטלפון, הוא אמר לי תחכה לי אני בפינה שמה, בכביש של גוש עציון, בפינה שמה, נכנס לבן אדם שהוא מוכר אצלו, הוא אמר לי מאג'ד תבוא אליי לשמה" (עמ' 196).

דיון והכרעה לגבי האישום השני

18. המחלוקת הטעונה הכרעה, מתמקדת בשאלה האם ביצעו הנאשמים מעשי סחיטה באיומים, לשם גביית כספים מדורון בן ציון. אין צורך להכריע בשאלה, האם דורון היה חייב כספים לשניים; מה-גם שהלה אישר בעדותו, כמו-גם באמרותיו במשטרה, כי היה חייב כספים לכל אחד מהנאשמים, ואף המאשימה הבהירה בסיכומיה כי היא אינה חולקת על כך. המאשימה ייחסה לכל אחד מהשניים מעשי סחיטה באיומים, אשר פורטו בפרק העובדות שבאישום השני; וכאמור, היא הבהירה בסיכומיה כי נאשם מואשם במעשה הספציפי שיוחס לו בכתב-האישום, וכי אין היא מבקשת לראות בכל אחד מהם מבצע בצוותא של העבירה שבוצעה על-ידי רעהו.

19. אפנה תחילה למעשים הספציפיים שיוחסו לנאשם 1. מעשה הסחיטה הראשון שיוחס לנאשם 1 באישום השני,

מתייחס להגעתו של נאשם 1 בשנת 2012 לאזור ביתו של דורון בירושלים, כאשר באותן נסיבות, קרא לו לרדת לרחוב וקיבל מידי סכום של ₪ 800. כפי שעולה מסקירת גרסאותיו של דורון, שהובאו לעיל, הן בהודעתו במשטרה והן בעדותו בבית-המשפט, מסירת הכסף על-ידו לנאשם 1 הייתה בגדר החזרת חלק מתשלום חוב. דורון לא מסר, לא בהודעה במשטרה ולא בעדות, כי התשלום האמור נעשה כתוצאה מאיומים כלשהם מצדו של נאשם 1. משכך, אין בסיס להרשעתו של נאשם 1 באישום השני בעבירת סחיטה באיומים הנוגעת לקבלת הסכום האמור של ₪ 800 מידי דורון. עם זאת, בעניין האירוע האמור, הוכח כי נאשם 1 עבר עבירה של שהייה בישראל שלא כדין - לפי סעיף 12 לחוק הכניסה לישראל, שעה ששהה בישראל, ליד ביתו של דורון, בעת קבלת הכסף. עדותו של דורון על המפגש האמור עם נאשם 1, הייתה אמינה עליו; והיא אף נתמכה בעדותה של רעייתו נורית, ששמעה את השניים משוחחים ליד הבית. עדותו של נאשם 1, לפיה שליח פלוני מטעמו הגיע לירושלים לקבלת הכסף ליד ביתו של נאשם 1, לא נשמעה מהימנה. בנוסף עולה מן הראיות, ובכלל זה מגרסתו של נאשם 1 עצמו, כי לא היה לנאשם 1 היתר כניסה לישראל במועד הרלבנטי. לפיכך, הוכחו לגבי אירוע זה יסודות העבירה של שהייה בישראל שלא כדין.

מעשה הסחיטה השני שמיוחס לנאשם 1 באישום השני הוא איום מפורש או במשתמע שהשמיע כלפי דורון, בעת שיחתו של נאשם 1 עם נורית. בהקשר זה העידה נורית, כאמור, כי בעת שפנתה לנאשם 1 לברר מי האחראי לאיומים הטלפוניים כלפי דורון, ואף ביקשה ממנו להעביר מסר למאיימים העלומים כי תפנה למשטרה, הגיב נאשם 1: "אם הוא יקבל מכות, אז מקסימום יחקרו אותם שעה". מדובר במשפט שהתיימרה העדה לשחזר לאחר חלוף תקופה מהמועד שבו הושמע. זאת ועוד, עסקינן במשפט עמום, כאשר הקשר הדברים משתמע לכמה פנים, בפרט כאשר העדה הבהירה כי הדברים לא נאמרו בנימת איום כלשהי והשיחה התנהלה "בצורה טובה" (כלשונה). בנסיבות אלו, לא ניתן לקבוע בוודאות הנדרשת במשפט פלילי, מה המילים המדויקות שנאמרו על-ידי נאשם 1, וכפועל יוצא - לא ניתן לקבוע כי היה איום משתמע מצדו לפגוע בדורון בהתבטאות הקצרה האמורה, עת הגיב לפנייתה של נורית. משכך, לא הוכח בנטל המוטל על המאשימה במשפט פלילי גם מעשה האיום השני שיוחס לנאשם 1 באישום השני.

אשר-על-כן, מן הדין לזכות את נאשם 1 באישום השני מעבירת הסחיטה באיומים, ולהרשיעו אך בעבירה של כניסה לישראל שלא כדין.

20. מכאן למעשי הסחיטה המיוחסים לנאשם 2 באישום השני. כאמור, שלושה מעשי סחיטה באיומים יוחסו לנאשם 2 באישום השני. הראשון - התקשרותו לדורון והשמעת איום, אגב דרישת כספו, כי "יחכה לו בפינה" ו"יתפוס אותו בחוסאן" - המקום שבו דורון נוהג לפרוק סחורה; השני - התקשרותו למושיקו, והשמעת האיום כי יפגע בדורון, אגב

דרישת כספו; והשלישי - התקשרות טלפונית למושיקו לוי, שהתקיימה על-פי הנטען על-ידי אדם בשם עומר, שבמהלכה אים עומר - "יהיה לך רע" ככל שלא יוחזר החוב. בפתח הדברים יצוין, כי מעשה האיום השלישי, שנעשה על-פי הנטען באמצעות "שליח", לא הוכח כלל ועיקר. דורון אמנם התייחס בהודעתו במשטרה ובעדותו בבית-המשפט לשיחה טלפונית שקיבל מעומר, אך לא היה בדבריו כדי להוכיח כי מעשה הסחיטה האמור נעשה בעצה אחת עם נאשם 2. על-רקע גרסתו של דורון, הן בעדותו והן בהודעתו, כי היה חייב כספים גם לעומר, אין בעדותו של דורון כדי להפיל את נאשם 2 בשיחה הספציפית האמורה. אמנם דורון ציין בהודעתו במשטרה, כי בעת השיחה הטלפונית האמורה, עמד נאשם 2 ליד עומר, אך הדבר היה בגדר סברה בלבד. משכך, נותר לדון בשני מעשי הסחיטה באיומים האחרים שיוחסו לנאשם 2 באישום השני.

21. אפנה תחילה למעשה הסחיטה הראשון, בדבר האיומים שהושמעו על-ידי נאשם 2 באוזניו של דורון, כי אם לא ישלם לו את כספו, ולא יפרוק פסולת מתכת בעזרייה - "יחכה לו בפינה" "ויתפוס אותו בחוסאן". באשר לאיום הקונקרטי אשר הושמע באוזניו, מסר כאמור דורון בהודעתו במשטרה, כי נאשם 2 אים עליו "אני אחכה לך בפינה, אני אתפוס אותך בחוסאן איפה שאתה מוריד סחורה" (ת/1, ש' 11-20). בעדותו בבית-המשפט נמנע דורון מלחזור על המשפט האמור; וכאשר הופנה להודעתו, "ריכך" את הגרסה המפלילה, וציין כי נאשם 2 אמר לו "נחכה לך למשל בחוסאן, נבוא אלייך לחוסאן". בחקירה הנגדית הוא נסוג לחלוטין מהגרסה המפלילה האמורה, עת אישר את טענת הסנגור לפיה לא זיהה את קולו של מי ששוחח עמו ומדובר באדם אחר, ואף הוסיף כי לא ראה בדברים אלו משום איום. ההתרשמות הברורה מתוכן הודעתו במשטרה, ומאופן מסירת העדות בבית-המשפט, הנה כי דורון חזר בו מהגרסה המפלילה בעניין זה בשל חששו מהנאשם 2, עמו נמצא - גם במועד עדותו - בקשרים עסקיים. ניתן היה להיווכח, לאורך כל עדותו, כיצד דורון ניסה לסייע לנאשם 2 - בכך שטשטש את חומרת מעשיו, מזער את חומרת הדברים ונטרל מהם אופי מאיים. במאמר מוסגר יצוין, כי להצהרותיו החוזרות ונשנות של דורון, לפיהן לא היה בדברים שהושמעו באוזניו משום איום, אין רלבנטיות להוכחת האישום הנדון, זאת הן לאור הכלל לפיו מבחנו של האיום בעבירת הסחיטה באיומים הוא אובייקטיבי, כמפורט בסקירת המסגרת המשפטית לעיל; והן ובעיקר לנוכח העובדה שבמקרה הנדון מדובר בהשמעת איומים ברורים, חדים ומפורשים, שאינם משתמעים לשני פנים - זאת לפי כל אחד מהמבחנים שנקבעו בפסיקה (מבחן השליטה, מבחן המהות ומבחן ההקשר). אמינה עליו עדותו של החוקר יעקב ז'נו, לפיה הודעתו של דורון משקפת את שנמסר מפיו; וכי הלה ביטא את חששותיו מנאשם 2 הן בזמן החקירה - עת ציין שהוא פוחד מנאשם 2 וכי מטעם זה הוא מפחד להתעמת מולו, והן לקראת זימונו למתן עדות - שעה שהביע חשש כי ייפגע על-ידי הנאשם. ההתרשמות הברורה הנה, אפוא, כי בהודעתו במשטרה מסר דורון גרסת אמת; כי בעדותו בבית-המשפט ניסה להימנע מהפללת מי מהנאשמים מחמת החשש מהם; וכי מטעם זה יש להעדיף את ההודעה על-פני העדות - לפי סעיף 10(א) לפקודת הראיות - בפרטים שהחסיר דורון בעדותו, בפרט אלו הנוגעים לאיומים הברורים האמורים שהושמעו כלפיו - לפיהם נאשם 2

"יחכה לו בפינה", ו"יתפוס אותו בחוסאן". לכך יש להוסיף, כי עדותו של נאשם 2 באשר לאיום הנטען נשמעה בלתי אמינה לחלוטין. באורח מלאכותי ובלתי אמין, אישר נאשם 2 כי בשיחתו עם דורון הוזכרו המילים "תחכה לי בפינה" אגב אזכור הכפר "חוסאן", אך הפך את היוצרות כאשר טען כי דורון ביקש ממנו להיפגש בחוסאן, ולחכות לו שם "בפינה", לשם סילוק חובו. ניסיונו של נאשם 2 לתת משמעות הפוכה למילים, לדוברים ולהקשר הדברים - לא נשמע מהימן והיה בלתי סביר. חיזוק לגרסתו של דורון אודות מעשה הסחיטה באיומים, ניתן למצוא בגרסתו של מושיקו על האיומים ששמע מפיו של נאשם 2 בדבר הפגיעה בדורון, שיפורטו בפרק הבא. על-יסוד האמור לעיל, הוכחה עבירת הסחיטה באיומים, לפי סעיף 428 רישא לחוק, שיוחסה לנאשם 2 בענין האיום האמור שהושמע באוזניו של דורון, לפיו "יחכה לו בפינה" ו"יתפוס אותו בחוסאן" - איום ברור לפגיעה גופנית, ככל שלא יענה לדרישותיו.

22. ועתה לדיון במעשה הסחיטה שעניינו התקשרות למושיקו, והשמעת האיום לפגיעה בדורון. מעשה סחיטה זה הוכח כדבעי בהודעותיהם במשטרה של מושיקו לוי ושל דורון, שאותן יש להעדיף על-פני העדויות בבית-המשפט, לפי סעיף 10(א) לפקודת ראיות.

כאמור, מושיקו לוי ציין בחקירתו במשטרה, כי נאשם 2 התקשר לטלפון הנייד שלו, ביקש לדבר עם דורון, וכשנאמר לו שדורון לא נמצא לידו, שאל את מושיקו "מה עם הכסף?". כאשר אמר מושיקו לנאשם 2, כי הוא לא חייב לו דבר, ומי שחייב זה דורון, אמר לו נאשם 2 כי "יפגע בדורון". כפי שצוין בסקירת הראיות, בעדותו בבית-המשפט חזר בו מושיקו לוי מהדברים האחרונים; אמר כי במהלך השיחה רק שאל נאשם 2 היכן נמצא דורון, ולא הוסיף דבר, וממילא לא איים; והעיר, בעניין הגרסה השונה שהועלתה על-ידו בהודעה, כי החוקר יכול לרשום "מה שבא לו". בחקירתו הנגדית, אף אישר את התזה שהציג לו הסגור, לפיה מי ששוחח עמו היה עומר, וכי היה זה החוקר ש"הכניס לו לתוך הפה" את שמו של נאשם 2. עדותו של מושיקו לוי - לפיה לא הפליל את נאשם 2 בהודעתו במשטרה, והחוקר רשם בהודעתו גרסה שלא נשמעה מפיו - נשמעה בלתי מהימנה; ומקובלת עליו עדותו של החוקר רס"מ צבי שדה, לפיה תיעד בהודעתו של מושיקו לוי את הדברים שמסר לו האחרון, כהווייתם. מושיקו אישר בעדותו חלקים נרחבים מהגרסה שמסר במשטרה, אך כאמור שלל כל אלמנט של איום מצדו של נאשם 2. ניכר, כי הלה עשה כל מאמץ שלא להפליל מי מהנאשמים, ולהכחיש כל פרט מפליל שמסר אודות מי מהם בהודעתו. לשם כך גייס טענות כוזבות, ובכלל זה הטענות - כי החוקר בדה חלק מהרישום בהודעה, כי החוקרים איימו עליו וכי היה "מסטול" באותו מועד. ההתרשמות הברורה מעדותו של מושיקו היא, כי הלה מסר גרסה אמת ואותנטית בהודעתו במשטרה, עת תיאר את האיום שהשמיע הנאשם 2 לפגוע בדורון, אך בשל חששו מהנאשמים חזר בו מעל דוכן העדים מהגרסה המפלילה. מטעם זה, החלטתי להעדיף את אמרתו של מושיקו בחקירתו במשטרה, באשר לאיום בפגיעה בדורון, על-פני עדותו בבית-המשפט.

23. חיזוק לעדותו של מושיקו לוי, אודות האיום האמור לפגוע בדורון, ניתן למצוא בגרסאותיו של דורון. כאמור, דורון העיד כי מושיקו דיווח לו בשיחה טלפונית על האיום ששמע מנאשם 2 לפגוע בו, בדורון; וכי בתכופ לכך התקשר לנאשם 1 לברר את פשר האיום שהושמע באמצעות מושיקו. כפי שצוין, בעדותו בבית-המשפט, ניסה דורון להימנע מהפללת הנאשמים; וניכר היה שהדבר נעשה מחמת חששו מהשניים, כפי שעולה מההודעה עצמה. ההתרשמות הברורה מקריאת ההודעה ומשמיעת העדות, היא כי דורון מסר גרסת אמת בחקירתו על האיומים שהושמעו כלפיו, אך מחמת חששותיו מהנאשמים, חזר בו מעיקר הדברים מעל דוכן העדים. על-כן, מצאתי מקום להעדיף את אמרתו של דורון בחקירה, על-פני עדותו בבית-המשפט. בהקשר הנדון, בעניין הדיווח שקיבל ממושיקו, ניתן לקבוע בוודאות ממצא, על-יסוד הודעתו, כי מושיקו התקשר אליו ודיווח לו על כך שנאשם 2 השמיע באוזניו איום "שיפגע" בו (בדורון), ו"שיריד" אותו, וכי בתכופ לכך התקשר דורון לנאשם 1 והתלונן באוזניו על השיחה הנטענת מפיו של נאשם 2. חיזוק ואישוש לגרסה זו, ניתן למצוא בשיחת הטלפון שקיים דורון עם נאשם 1 ביום 10.5.12, בתכופ לאחר השיחה שקיבל ממושיקו. כאמור בשיחה המוקלטת נשמע דורון מלין באוזניו של נאשם 1 על הדברים שאמר נאשם 2 למושיקו, כי בכוונתו "להוריד את דורון". תימוכין נוספים לגרסתו של מושיקו, על האיום ששמע מנאשם 2 בדבר הפגיעה בדורון, ועל הדיווח שמסר בתכופ לכך לדורון עצמו, ניתן למצוא בעדותו של נאשם 1 בבית-המשפט. כאמור, נאשם 1 אישר כי דורון פנה אליו בזמן אמת וטען כי נאשם 2 איים עליו באמצעות מושיקו; אם כי הוסיף שבבירור שערך עם אחיו, נאשם 2, הכחיש האחרון את השיחה, וממילא - את האיום הנטען. מנגד, עדותו של נאשם 2, בה הכחיש את האיום הנטען, לא הייתה אמינה עליי. יודגש, כי מהודעתו של מושיקו עולה שהיו שתי שיחות טלפון שבהן הושמעו האיומים: האחת - שיחה מעומר, בל"ג בעומר (7.5.12), שבה איים עומר - "מאג'ד נמצא בירושלים, ואם לא תחזיר את החוב יהיה לך רע"; והשנייה - כשלושה ימים לאחר מכן, ביום 10.5.12, שבה איים נאשם 2 כי יפגע בדורון. כאמור, האיום האחרון הוכח בוודאות הנדרשת במשפט פלילי. אשר-על-כן, הוכח, מעבר לכל ספק סביר, כי נאשם 2 איים בשיחתו עם מושיקו, כי אם הכסף לא ישולם לו, יפגע בדורון. משכך, יש להרשיע את נאשם 2 באישום השני בעבירת סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 רישא לחוק.

24. סיכומם של דברים בעניין האישום השני: יש לזכות את נאשם 1 באישום השני מעבירה לפי סעיף 428 לחוק העונשין, ולהרשיעו בעבירה של שהייה בישראל שלא כדין - לפי סעיף 12 לחוק הכניסה לישראל; ובאשר לנאשם 2 - יש להרשיעו בשתי עבירות של סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין.

האישום השלישי המיוחס לנאשם 1

25. להלן עובדות האישום השלישי, המיוחס לנאשם 1 בלבד. עזרא דואק (להלן - עזרא) החל לבנות את ביתו במעלה אדומים בשנת 2010, ולצורך הקמת הבניין וניהול הפרויקט, שכר את שירותיו של קבלן פלסטיני, נביל עטייה

(להלן - נביל). במסגרת ההתקשרות בין השניים, העביר עזרא את מלוא התשלומים עבור הבניה לנביל, אשר העביר חלק מהם לקבלני המשנה שביצעו את עבודות הבניה. בסמוך לתחילת העבודות הציג נביל את נאשם 1 לעזרא, אמר לו שיש לשכור שירותי שמירה לאתר וכי יש להעביר את התשלומים לנאשם 1 דרכו. נאשם 1 הבהיר לעזרא במהלך אותה פגישה, כי אם לא תוצב שמירה באתר הבניה תתרחשנה גניבות במקום ויגרם נזק. במהלך בניית הבית שילם עזרא עבור שירותי השמירה והחפירה של נאשם 1 סכום של 100,000 ₪. בתקופה זו, במועד שאינו ידוע למאשימה, פנה נאשם 1 אל עזרא וטען כי הוא חייב לו סך של 26,000 ₪, זאת הואיל ונביל לא שילם לו את כספו. עזרא ביקש מנאשם 1 פירוט בדבר חובו, ונאשם 1 אמר שזה הסכום שחייבים לו וכי הוא "ידע לטפל בו אם לא ישלם לו, ויכול לשלוח אליו אנשים לביתו". סמוך לאחר מכן, במועד אחר, מסר עזרא לנאשם 1 שיק בסך 26,000 ₪, ולאחר זמן-מה - ביטל את השיק. במועדים מאוחרים יותר, במספר שיחות, אמר נאשם 1 לעזרא, כי אם לא ישלם לו את חובו ירדוף אותו, וכן אמר לו שעליו להיזהר ממנו, שכן יש לו חופש פעולה במעלה אדומים, והוסיף ואמר כי ישלח אליו אנשים לביתו. בגין המעשים הנטענים, יוחסה לנאשם 1 באישום השלישי עבירה של סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 סיפא לחוק.

תשובת נאשם 1 לאישום השלישי

26. נאשם 1 טען, כי סיפק שירותי שמירה לעזרא דואק, כי עזרא נותר חייב כספים על חשבון השמירה, וכי נאלץ לפתוח נגדו הליכי הוצאה לפועל לאחר ששיק בסך 26,000 ₪ אשר שולם לו על-ידי עזרא - בוטל על ידי האחרון. הוא הכחיש, כי השמיע איומים כלשהם כלפי עזרא, וממילא - את האיומים הספציפיים הנטענים באישום השלישי.

עדותיו של עזרא דואק

27. עזרא דואק העיד, כי בנה את ביתו במעלה אדומים במהלך השנים 2009-2011, וכי שכר את שירותיו של נביל עטייה כקבלן בניה, אשר הפגישו עם נאשם 1 לצורך ביצוע עבודות חפירה ושמירה. עזרא הוסיף והעיד, כי כאשר פגש את נאשם 1 בשטח, אמר לו הלה "שצריך שמירה, אחרת יהיו גניבות באתר, וזה מה שקורה בכל מעלה אדומים" (פרוטוקול מיום 15.10.12, עמ' 18). לדבריו, לאחר שערך בירורים, בין-השאר, עם קצין ביטחון בעיריית מעלה-אדומים, הבין כי רצוי לשכור שירותיהם של הבדואים כשומרים, למניעת גניבות. על-רקע האמור, החליט עזרא לשכור מנאשם 1 שירותי שמירה; והגיע להסכם עם נביל ונאשם 1, לפיו האחרון יספק שירותי שמירה ביום ובלילה, תמורת סכום חודשי של 4,000 ₪, כאשר עלות נוספת זו תשולם על-ידי עזרא לנביל, והלה יעביר את התשלום לנאשם 1. עוד העיד עזרא, כי השומרים ביצעו את השמירה מ"בודקה" שהוקמה במתחם הבניה; כי בדרך-כלל היו מגיעים נערים או ילדים לביצוע השמירה; וכי "התעוררו בעיות" בנוגע לנוכחות השומרים, ובביקוריו באתר, בעיקר בשבתות, לעתים לא

מצא איש בבודקה. עוד העיד עזרא, כי התגלו אי-סדרים בכל הקשור להעברת התשלומים מנביל עטייה לקבלני המשנה; כי נביל הפסיק ככל הנראה לשלם לספקי המשנה; וכי הוא עצמו, עזרא, נאלץ לשלם חלק מהתשלומים בעצמו. בשלב זה, בתחילת שנת 2010, פנה אליו נאשם 1 בדרישה לשלם את כספו עבור שירותי השמירה שסיפק, וטען כי סכום החוב עומד על 26,000 ₪. לדבריו, שילם את הסכום האמור מתוך הבנה שאת ההתחשבות יערוך בהמשך עם נביל - "אני הייתי בלחץ, שילמתי לו 26,000 שקל, חשבתי שאולי התחשבות הייתה צריכה להיות אחר כך עם נביל" (עמ' 22); אך משהבין כי נביל נקלע לחובות של עשרות אלפי שקלים, ביטל את השיק שנתן לנאשם 1. על-פי עדותו, משלב זה החלה מסכת איומים מצדו של נאשם 1, במטרה לקבל את הכסף לידי; ועל מהות האיומים העיד כדלהלן: "הוא התחיל בצורה של איומים, אתה צריך לשלם לי, אף פעם לא צעק. היה מתקשר אלי כמה פעמים ביום, 'אם אתה לא משלם לי, אני יודע איפה אתה גר, יש לך משפחה, אנחנו יכולים להגיע אליך, אני אוכל להיות אצלך בבית'. זה חזר על עצמו, ביטויים כאלה, חזרו על עצמם" (לעיל, עמ' 23, וכן עמ' 25). לדבריו, האיומים הושמעו במהלך של כ-20-15 שיחות טלפוניות, ובשתי הזדמנויות נאשם 1 אף ביקר בביתו. כן ציין, כי דבריו של נאשם 1 גרמו לו לפחד ולחשש פן יגיע לביתו מאן דהוא. עוד העיד עזרא, כי בשלב מסוים הפסיק נאשם 1 להתקשר אליו והגיש נגדו, באמצעות עורך-דין מטעמו, תביעה אזרחית בגין ביטול השיק. לדבריו, במסגרת ההליך האזרחי שהתנהל בבית-משפט השלום בירושלים, קיבל את הצעת בית-המשפט להגיע לפשרה, לפיה ישלם לנאשם 1 סכום שאינו זכור לו, הנע בין 12,000 ₪ ל-15,000 ₪. הוא אישר כי החוב לא שולם עד עצם היום הזה. לשאלה, מדוע לא שילם את חובו עד היום, השיב שחש כי "יצא פראייר" (כלשונו) - שכן הקבלן נביל עשה "קומבינציות", בכך שלא העביר לנאשם 1 את הכספים שקיבל ממנו, מעזרא.

בחקירתו הנגדית של עזרא הטיח בו ב"כ נאשם 1, כי בהתנגדות לביצוע שטר בהליך האזרחי הוא לא טען שנאשם 1 סוחט אותו ושהלה אינו זכאי לקבל את הכסף. ואולם, מעיון בפרוטוקול הדיון מיום 26.1.12 בהליך האזרחי בבקשה לביצוע שטר (תא"מ 50964-17-10), אשר הוגש כמוצג על-ידי המאשימה (ת/45), עולה כי עזרא אכן התלונן שמסירת השיק לנאשם 1 נעשתה תחת איומים. וכך נרשם בפרוטוקול ההליך האמור מפי עזרא: "שילמתי למוסא תחת איומים. אמרתי את זה בתצהיר", ולשאלה: "סחטו אותך?", השיב: "כן". עזרא הבהיר בעדותו בתיק שלפניו, כי למרות שהתלונן על סחיטה, הן במשטרה בשנת 2010, והן במסגרת התביעה האזרחית - הסכים לפשרה בהליך האזרחי בחודש ינואר 2012, זאת הואיל והחקירה המשטרית לא התקדמה, ובנסיבות אלה סבר שיש לקבל את הצעת השופט באותו הליך.

גרסתו של נאשם 1 לגבי האישום השלישי

28. נאשם 1 הכחיש בעדותו, כי איים על עזרא דואק. בעדותו בחקירתו הראשית ציין, כי לא התקיימה שיחה כלשהי

שבה השמיע איומים כלפי עזרא, ואף טען כי לא ראה אותו כלל בשטח (פרוטוקול מיום 5.3.13, עמ' 157). הוא העיד, כי מעולם לא אמר לעזרא, שאם לא תהיה שמירה באתר - יהיו גניבות וייגרמו נזקים. הוא אף הכחיש, כי דרש מעזרא סכום של 26,000 ₪, וככל שלא ישולם - יידע לטפל בו וישלח אנשים לביתו. לגרסתו, עבודתו התמקדה בביצוע חפירות באמצעות טרקטורון, עבור הקבלן המבצע נביל; והאחרון איחר בביצוע תשלומים, בטענה שעזרא לא מעביר לו את מלוא התשלום. בהמשך, על-פי עדותו, התקשר אליו עזרא, כדי לבצע את התשלום, הגיע אליו לעזריה ומסר לידיו שיק על סך 26,000 ₪. עוד העיד נאשם 1, כי משנתחוור ש"השיק חזר", דיווח על-כך לעזרא, והלה ביקש כי יפקידו מחדש לאחר חמישה ימים. משחולל השיק פעם נוספת, התקשר שוב לעזרא, וזה הבהיר לו כי נקלע לקשיים בעקבות חילוט כספים על-ידי רשויות מס הכנסה. לאחר זמן-מה התקשר לעזרא פעם נוספת, והלה הודיע לו כי אין בכוונתו לשלם לו סכום כלשהו. על-פי עדותו, כל שאמר לעזרא היה: "חבל על הזמן, יש לי שיק ואני יכול להתלונן נגדך בהוצאה לפועל, אתה תפסיד עורך-דין ואתה תפסיד את הזמן שלך וחבל על הזמן". לדבריו, הגיב עזרא במילים: "אם תלך להוצאה לפועל, אני אלך למשטרה ואתלונן נגדך שלקחת את השיק ממני בכוח" (לעיל, עמ' 158). עוד ציין נאשם 1 בעדותו בחקירה הראשית, כי בשלב זה שכר את שירותיו של עו"ד אבי איטח, אשר הגיש את השיק לביצוע ללשכת ההוצאה לפועל, וכי במהלך ההליכים בבית-המשפט הגיעו הצדדים להסדר שבמסגרתו התחייב עזרא לשלם חלק מהכסף, אך לא עשה זאת עד עצם היום הזה. בחקירתו הנגדית, ציין נאשם 1, כי נביל עטייה שכר את שירותיו לבניית ביתו של עזרא - הן לשירותי שמירה והן לעבודות חפירה. בהמשך עדותו בעניין זה אישר נאשם 1, כי שירותי השמירה שסיפק לקו לעתים בחסר, וכי כל אימת שעזרא או נביל לא מצאו שומר באתר היו גורעים מהתשלום עבור השמירה, וכן קיזזו מהתשלום עבור השמירה במקרים שבהם נגנבו חומרי בניה מהאתר (עמ' 181).

עדותו של עד ההגנה עו"ד אבי איטח

29. עו"ד אבי איטח מסר עדות מטעם נאשם 1, בעניין הליכי ההוצאה לפועל שנקט לגבי השיק שנמסר על-ידי עזרא דואק לנאשם 1. עו"ד איטח העיד, כי ביום 2.3.10 הגיע נאשם 1 למשרדו וביקש כי יפעל, באמצעות הליכים משפטיים, לגבייתו של שיק שמסר עזרא אשר נמשך מחברה שניהל. העד מסר, כי השיק חזר משום שבוטל על-ידי עזרא; כי שלח לעזרא מכתב דרישה; וכי הלה לא הגיע לשלוש פגישות שתואמו עמו. עוד העיד עו"ד איטח, כי בנסיבות אלה הגיש בחודש יוני 2010 בקשה לביצוע שטר בלשכת ההוצאה לפועל; וכי בעקבות התנגדות לביצוע השטר אשר הוגשה על-ידי עזרא נותב ההליך לתובענה אזרחית, שנסתיימה בפשרה, כאמור. בחקירה הראשית ציין העד, כי בשיחותיו עם עזרא, לא העלה הלה טענה, לפיה משהו סוחט אותו, או מאיים עליו; והעיר כי הוא מטפל בגביית המחאה נוספת שבוטלה על-ידי עזרא, אשר נמסרה לנביל עטייה - הקבלן שבנה את ביתו. עם זאת, בחקירה הנגדית, אישר עו"ד איטח, כי בהליך האזרחי טענתו המרכזית של עזרא דואק הייתה שנאשם 1 איים עליו וסחט אותו; וכי הוא עצמו, עו"ד איטח,

אינו מעורה בנסיבות מתן השיק (פרוטוקול מיום 3.2.13 עמ' 163-164).

עדותו של עד ההגנה נביל עטייה

30. מטעם נאשם 1 אף העיד באישום השלישי נביל עטייה, ששימש כאמור כקבלן הבנייה של עזרא דואק. בתחילת עדותו של נביל, כי בנוכחותו אמר נאשם 1 לעזרא, ש"חייב להיות שומר באתר, כדי שלא יהיו גניבות". אולם בחקירה הנגדית, אישר העד כי עזרא ונאשם 1 שוחחו בעבר מספר פעמים בעברית ולא הבין את תוכן שיחתם. נביל העיד, כי נאשם 1 סיפק לאתר הבנייה של עזרא כלי עבודה ושומרים, מחודש יוני 2008 עד לחודש מארס 2010; כי היו מקרים של גניבות, שבעטיים נטל נאשם 1 אחריות והסכים להפחית את הסכום המשולם לו עבור השמירה; וכי בתחילת שנת 2010 קיזז עזרא סכומים ניכרים מאלו שהיה אמור להעביר לו, לנביל, ומסר לידי שיק בסך כ-100,000 ש"ח עבור יתרת החוב, אשר טרם נפדה (פרוטוקול מיום 3.2.12 עמ' 170-172). בחקירתו הנגדית התייחס נביל למהות ההתקשרות מול עזרא ונאשם 1; וצין כי עזרא העביר לו את הכסף, והוא היה משלם לנאשם 1, ולפעמים שילם ישירות לשומרים. למרות שצין בחקירה הראשית, כי מבחינתו כקבלן, לא היו לו טרונות כלפי השירותים שסיפק נאשם 1, אישר נביל בחקירה הנגדית שעזרא התלונן על היעדרות שומרים בחלק מהזמן - לדברי העד בשניים שלושה מקרים - ועל גניבות שאירעו באתר (לעיל, עמ' 175).

ההכרעה לגבי האישום השלישי

31. לאחר בחינה מוקפדת של הראיות בעניין אישום זה, בפרט על-רקע התשתית הראייתית המפלילה את נאשם 1 הנסמכת על עדותו היחידה של עזרא דואק, הגעתי לכלל מסקנה כי יש להעדיף את עדותו של עזרא על-פני עדותו של נאשם 1, בעניין מעשה הסחיטה הנטען.

עדותו של עזרא הותירה עליי רושם מהימן, של מי שתיאר את האירועים שחווה כהוויתם. כאמור, עזרא העיד כי בנה את ביתו במעלה אדומים; כי שכר את שירותיו של נביל עטייה כקבלן מפקח; וכי עטייה הכיר לו את נאשם 1 - שסיפק עבורם שירותי שמירה וחפירה. עזרא שמע מפי נאשם 1 כי יש צורך בשמירה באתר, שאחרת יהיו גניבות. ואולם, ניתן לראות בדברים משום "עצה" לגיטימית, במובחן מ"איום" פלילי, כאמור בסקירת הרקע המשפטי לעיל; זאת הן הואיל ונאשם 1 לא כרך משפט זה בהתניה כלשהי הקשורה לשכירת שירותיו, והן היות שהיה ידוע לכל, ובכלל זה לגורמי הביטחון בעיריית מעלה אדומים, כי באתרי בנייה ללא שומרים מבוצעות גניבות. על-כן אין במשפט האמור, בעת המפגש הראשוני שקיים עזרא עם נאשם 1, משום מעשה של סחיטה באיומים.

שונה הדבר בקשר לאיומים הנטענים, שהתייחס אליהם עזרא, עת פנה אליו נאשם 1 בדרישה לשלם את חובו, על-רקע המחלוקת שנתגלעה ביניהם בעניין התשלום עבור השמירה. כאמור, עזרא העיד כי במהלך שיחות טלפון רבות, השמיע נאשם 1 איומים מפורשים כמו: "אם אתה לא משלם, אני יודע איפה אתה גר, יש לך משפחה, אנחנו יכולים להגיע אליך, אני אוכל להיות אצלך בבית". עדותו בעניין זה הייתה מהימנה, עקבית ומדודה. היא נשמעה אמינה ועדיפה על-פני זו של נאשם 1, ולא מצאתי מקום לפקפק באמיתותה. התזה שהציג נאשם 1 - לפיה טענת האיומים היא בדו-השאלה שהומצאה בשלב מאוחר על-ידי עזרא כדי להדוף את התביעה האזרחית שהוגשה נגדו - לא נשמעה סבירה, בפרט על-רקע התרשמותי מאמינות העדות, וכאשר העד לא הסתיר את התנהלותו למניעת העברת הכסף לנאשם 1 בשל קיפוחו והעוול שנגרם לו - כמו ביטול השיק שמסר לו ואי-סילוק החוב על-פי פסק-הדין המוסכם.

אין בעדויותיהם של עו"ד אבי איטח ושל עד ההגנה נביל עטייה, כדי לכרסם באמינות עדותו של עזרא. אמנם עו"ד איטח העיד, כי עזרא ניסה להתחמק מפגישות שתואמו אתו לתשלום החוב, אך הדבר מובן לנוכח הבהרתו של עזרא, לפיה נדרש לשלם כספים אגב סחיטה באיומים. בנוסף העיד עו"ד איטח, כאמור, כי בשיחותיו עמו לא העלה עזרא טענה בדבר סחיטתו על-ידי מאן דהוא או איומים שהושמעו כלפיו; ואולם, כפי שצוין בסקירת הרקע העובדתי, הטענות בדבר סחיטה באיומים הועלו על-ידי עזרא הן בבקשת רשות להתגונן והן בדיון המשפטי בתיק האזרחי. גם בעדותו של עד ההגנה נביל עטייה אין כדי לסייע לנאשם 1, שכן הלה השמיע גרסתו אך בעניין המחלוקת על היעדרות השומרים ועל גניבות שבוצעו באתר הבנייה, ואיש לא טען כי היה עד לשיחות הטלפוניות הנטענות, שבמהלכן השמיע נאשם 1 את האיומים פעם אחר פעם.

הואיל ודברי האיום האמורים לפגיעה בעזרא ובמשפחתו, שהנם איומים ברורים וחד-משמעיים, נועדו לאלץ את עזרא לשלם כסף לנאשם 1; והיות שהאיומים, על-פי עדותו של עזרא, הושמעו לאחר ביטול השיק בסך 26,000 ₪, ושמאז לא שילם עזרא כספים כלשהם לנאשם 1 - השתכללו אפוא בעניינו של נאשם 1 יסודות העבירה של סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 רישא לחוק, ולא לפי סעיף 428 סיפא לחוק כמיוחס לו בכתב-האישום.

האישום החמישי המיוחס לנאשם 2

32. האישום החמישי עניינו סחיטה באיומים שבוצעה על-פי הנטען על-ידי נאשם 2 כלפי המתלונן איסמעיל דאוד (להלן - איסמעיל). על-פי הנטען באישום זה, בשנים 2008-2010 עסק איסמעיל במתן שירותי שמירה לאתרי בניה במעלה אדומים. הוא עבד בשיתוף עם נאשם 2, אשר סיפק את שירותי השמירה בפועל ואיסמעיל העביר אליו את התשלום שקיבל מהקבלנים. במהלך עבודתם, התלונן איסמעיל באוזני נאשם 2 שבפעמים רבות אין כלל שמירה באתרי

הבניה, וכן דרש ממנו פיצוי כספי בשל אירועי גניבה ונזקים באתרי הבניה. כמו-כן, הפחית איסמעיל מן התשלומים שהעביר לנאשם 2 עבור שירותי השמירה סכומי כסף שונים בשל טענותיו האמורות. עוד נטען באישום החמישי, כי במועדים שאינם ידועים למאשימה במהלך התקופה הרלבנטית, התקשר נאשם 2 אל איסמעיל פעמים רבות ודרש את כספו. הוא אמר לו ש"יביא אותו" ו"ישיג אותו". על-רקע אמירות אלו, חשש איסמעיל מפגיעה בו ובמשפחתו. בנוסף נטען, כי במועד אחר פנה נאשם 2 אל איסמעיל ודרש העלאה בשכרו. משטען איסמעיל כי אין שומרים באתר, השיבו נאשם 2 כי יש שומרים ואין זה עניינו. בשל חששו מנאשם 2, העלה איסמעיל את שכרו של נאשם 2, כפי שדרש. כמו-כן, נטען כי במועד אחר, לאחר שאיסמעיל הפסיק את עבודתו באתר הבניה במעלה אדומים, חסם נאשם 2 את דרכו של איסמעיל בשועפט באמצעות רכבו, ניגש אליו ואמר לו שאם הוא חושב שלא יצליח להשיגו, הוא טועה, וכי ישיגו גם אם יהיה "מתחת לאדמה או אצל אלוהים". במועד אחר, על-פי הנתען, "תפס" נאשם 2 את איסמעיל במחנה הפליטים שועפט ו"לא הסכים לשחררו" (כלשון כתב-האישום) עד שהגיע למקום חברו של דאוד - מחמוד קוז - שהבטיח לערוב לחובו של איסמעיל. בסמוך לאחר מכן, נפגשו איסמעיל, נאשם 2 ומחמוד בביתו של מחמוד, שם דרש נאשם 2 מאיסמעיל לשלם לו 80,000 ₪. איסמעיל הסכים לשלם 70,000 ₪, בשל חששו מנאשם 2, והאחרון דרש שהכסף יועבר אליו בתשלומים חודשיים של 4,000 ₪. איסמעיל שילם לנאשם 2 על חשבון התחייבות זו סכום של 8,000 ₪, באמצעות מחמוד קוז. בגין המעשים האמורים, הואשם נאשם 2 באישום החמישי בעבירה של סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 סיפא לחוק.

תשובת נאשם 2 לאישום החמישי

33. בתשובתו לאישום החמישי, טען נאשם 2 כי איסמעיל דאוד היה שותף לחלק מהעסקה; כי בשלב מסוים נתחוויר לו שאיסמעיל לא העביר לידיו כספים שקיבל עבור שניהם; וכי חרף פניותיו החוזרות ונשנות אל איסמעיל, לא שילם הלה את הכסף. עוד טען, כי בסופו של יום הודה איסמעיל בקיומו של החוב, זאת בפני מחמוד קוז ששימש מעין "בורר"; כי בעקבות ההודאה האמורה, מסר לו איסמעיל שטרות חוב על חשבון החוב, ששניים מהם אף נפרעו, זאת מרצונו הטוב והחופשי; וכי במהלך שיחותיו עם איסמעיל, לא הושמעו על-ידו מעולם איומים כלשהם.

עדות המתלונן איסמעיל דאוד

34. איסמעיל דאוד הנו תושב ישראל, המתגורר בשכונת שועפט בירושלים. בתקופה הרלוונטית לאישום, בשנת 2010 הוא נטל חלק בהקמת חברה, אשר סיפקה שירותי שמירה לקבלני בניין. בחקירתו במשטרה בפרשיה הנדונה, נחקר העד באזהרה, בחשד לביצוע עבירות מס; ובמהלך עדותו הפליל את נאשם 2 במעשה סחיטה שהופנה כלפיו.

משנתחזור בפתח עדותו, כי תיק החקירה עדיין פתוח בעניינו, הצהיר ב"כ המאשימה, כי העדות שימסור העד לא תשמש ראיה לחובתו, ככל שיוגש נגדו כתב-אישום.

איסמעיל העיד, כי הכיר את נאשם 2 עת עבדו שניהם יחדיו כשומרים באתרי בנייה; וכי בשנת 2010 הקים חברת שמירה, שסיפקה שירותי שמירה באזור מעלה אדומים ושימש כמנהלה. לדבריו, החברה נרשמה על-שם ידידתו באותה עת, והוא שימש בה כשכיר. עוד ציין, כי החברה סיפקה שירותי שמירה לקבלן עמוס הדר (להלן גם - הדר), על-פי חוזה שנכרת ביניהם, לפיו היה עליה לספק בין שלושה לארבעה שומרים, תמורת "סכום גלובאלי" של ₪ 4,500 לשלם הדר עבור כל שומר; וכי נאשם 2 היה מי שהעסיק את השומרים והיה אחראי עליהם, וקיבל ממנו, מאיסמעיל, סכום של כ-₪ 3,000 עבור כל שומר. על-פי עדותו, עמוס הדר קיזז מהתשלומים שהיה אמור להעביר לידי, סכומים שונים, בטענה שלא הייתה שמירה רצופה, ואף קיזז סכום נוסף בגין נזקים שאירעו באתר הבנייה, שעיקרם - נזקים למערכת החשמל, שבירת מדרגות וגניבות של אביזרי אינסטלציה. הסכום הכולל שקיזז הדר מהתשלומים שהיה עליו להעביר לאיסמעיל, הסתכם על-פי עדותו של האחרון בכ-₪ 65,000. עוד העיד איסמעיל, כי משעצר הדר את הזרמת התשלומים, פנה לנאשם 2 בתלונה על השמירה הלקויה ועל הנזקים שנגרמו באתר; כי נאשם 2 רכש ברזים עבור עמוס הדר לשם צמצום הנזק, ואף העיר בעניין נסיבות הגניבה - "ברגע שלא משלמים לשומרים, זה מה שקורה", וסירב לקחת אחריות על הנזקים (פרוטוקול מיום 2.12.12 עמ' 80; עמ' 84). לגרסתו של איסמעיל, על-רקע האמור ובשל קשיים כלכליים, החברה שניהל "פשטה את הרגל" (עמ' 84); ובמקביל, החל נאשם 2 לדרוש ממנו כספים, אגב סחיטה באיומים.

מכאן לגרסתו של איסמעיל על מעשה הסחיטה הנטען. איסמעיל העיד, כי נאשם 2 דרש ממנו את הכסף הן בשיחות טלפון והן במספר פגישות בשכונת שועפט. לדבריו, באותן שיחות דרש ממנו נאשם 2 את הכסף עבור שירותי השמירה, אך הוא הבהיר לנאשם, כי אין לו כסף לשלם הואיל ועמוס הדר קיזז את התשלומים. על האירוע המתואר בכתב-האישום, שהתרחש במחנה הפליטים שועפט, התייחס העד מספר פעמים בעדותו. העד הבהיר, כי האירוע היה בסמוך ליד מחסום היציאה ממחנה הפליטים, בתוך תחומי המדינה (עמ' 86). בתחילה העיד: "נפגשנו, כאילו עמדנו שם. והתחיל לדבר, רוצה כסף. אני אמרתי לו שאין לי את הכסף הזה.. הכל קיזז לי עמוס הדר ואין לי להחזיר לך כסף. אז אמר לי: 'לא אכפת לי, אני רוצה את הכסף שלי'. אמר לי, כאילו, 'לא אעזוב אותך עד שתביא לי את הכסף'. אמרתי לו: 'אין לי כסף'. אז בדיוק עבר מחמוד קוז" (עמ' 85-86). לשאלת ב"כ המאשימה, האם באירוע זה קרה "משהו חריג", או יוצא דופן, השיב - "לא, רגיל היה" (שם). בהמשך העדות בחקירה הראשית, לאחר ריענון זיכרון מהודעתו במשטרה, תיאר איסמעיל את המפגש האמור במחנה הפליטים שועפט באופן מעט שונה. במהלך ריענון הזיכרון אישר איסמעיל

בעדותו, כי אמר בהודעתו את הדברים הבאים: "הוא היה חוסם אותי עם הרכב שלו, וניגש אליי לרכב שלי ואומר תוך כדי איום, בצורת דיבור שלו, שאם אני חושב שהוא לא יצליח להשיג אותי אז אני טועה, וגם אם אהיה מתחת לאדמה, או אצל אלוהים, הוא יביא אותי", וכי אלו היו הדברים שאמר לו נאשם 2 (עמ' 87-88; וכן עמ' 88-89). בהמשך, לאחר ריענון הזיכרון, ציין איסמעיל כי נאשם 2 נעמד מול חזית הרכב שלו, וכי לאחר שירד מרכבו והחל לשוחח עם הנאשם, אמר לו האחרון שלא ישחרר אותו עד שלא ישלם את חובו. עוד הבהיר איסמעיל, במענה לשאלת ב"כ המאשימה, כי נאשם 2 ביקש ממנו במשך מספר חודשים לשלם לו כספים עבור השמירה, וכי הוא סירב לבקשה בטענה שלא מגיע לו כסף, הואיל ולא היו שומרים באתר. לשאלת ב"כ המאשימה - "האם זה נכון שהוא אמר לך מאג'ד באותו אירוע שגם אם תהיה מתחת לאדמה או אצל אלוהים, הוא יביא אותך?" - השיב איסמעיל כי דברים אלו הושמעו בשיחת טלפון במועד אחר: "זה היה בטלפון, לא באותו זמן. כאילו היה מתקשר ולא הייתי עונה. עד שעניתי, אז הוא אמר לי: 'מה אתה חושב, כאילו לא אתפוס אותך?', לא אביא אותך?, כאילו אני לא אשיג אותך?'. אמרתי לו: 'אין לי כסף'. אמר לי: 'אם תהיה אצל אלוהים או מתחת לאדמה אני אביא אותך' " (עמ' 91).

באשר להתערבותו של מחמוד קוז, וסיום האירוע, העיד איסמעיל, כי הנאשם 2 "הסכים לשחרר" אותו רק הודות להתערבותו של מחמוד קוז, שנקלע למקום, ואשר מכיר הן אותו והן את נאשם 2; וכי נאשם 2 ראה בקוז משום ערב לתשלום החוב. הוא אישר, שבהודעתו במשטרה ציין כי נאשם 2 "תפס אותי ולא הסכים לשחרר אותי לדרכי, אלא בהתערבות חבר שלי שגם מכיר [אותו]"; ובמענה לשאלת בית-המשפט למה התכוון במילים "תפס אותי?" השיב: "כאילו, אתה לא תזוז עד שאני רוצה את הכסף שלי. אם לא, אני רוצה כאילו ערב עלייך, שאתה כאילו מבטיח את הכסף, שתביא לי את הכסף. אז בדיוק עבר מחמוד [קוז]" (עמ' 92). לדבריו, בסוף אותו שבוע, בשבת, נפגשו הוא ונאשם 2 בביתו של קוז, שם טען באוזני נאשם 2 כי אין לו כסף, וכי לא מגיע לנאשם כל תשלום; אך בסופו של יום הסכים לחתום על שטרי חוב לטובתו של נאשם 2 בסכום של כ-60,000 ₪. לשאלה, מדוע הסכים למסור שטרי חוב אם לטענתו אינו חייב כסף לנאשם 2, ענה: כדי "שיעזוב אותי בשקט... שירד ממני, יפסיק לדבר. להפסיק כאילו לפגוש אותי פה ושם ויתחבא לי בפינות. וזה לא יפה. ולא נעים ליד אנשים. והמקרה האחרון גם היה כאילו ליד אבא... לא היה נעים לי מזה" (עמ' 93). כאשר הופנה איסמעיל להודעתו במשטרה, שבה ציין - "עשיתי את זה, כי אני רוצה לחיות, ולחיות בשקט", השיב בעדותו - "נכון" (עמ' 93). בהפניה נוספת להודעתו במשטרה, שבה ציין כי דרישות התשלום הושמעו על-ידי נאשם 2 "תוך כדי איום בצורת הדיבור שלו", טען איסמעיל כי לא השתמש בהודעתו במילה איום, והוסיף: "הוא לא איים, עליי הוא לא איים" (עמ' 93). בשלב זה, הופנה העד להודעתו במשטרה מיום 5.6.12 שבה ציין: "האמת היא שפחדתי ממאג'ד [נאשם 2], כי פחדתי שהוא יעשה לי אישית נזק, או יפגע במשפחה שלי. וזה למדתי מההתנהגות שלו ומצורת הדיבור שלו עם אנשים, ובטלפון שדיבר היה מאיים בצורת הדיבור לו על האנשים שאיתם דיבר, וגם מאג'ד נתן לי להבין שלא כדאי לי להתעסק איתו". לשאלה ב"כ המאשימה, האם בעקבות הקטע שהוקרא באוזניו יכול הוא לאשר

כי פחד מנאשם 2, השיב בחיוב; ולשאלה מדוע פחד, ענה: "היו לי עוד אתרים... שלא יעשה לי נזק באתרים... אבל כאילו עם צורת הדיבור שלו ככה צועק בטלפון... לא איום, אבל זו צורת הדיבור שלו בטלפון עם אנשים, ככה וצעקות" (עמ' 95). בהמשך החקירה הופנה איסמעיל למקום אחר בהודעתו במשטרה, שבו ציין כי פחד מנאשם 2 עלול לפגוע בו, בילדיו ובמשפחתו, והשיב כי חשש מכך; ולשאלת בית-המשפט, על מה היה מבוסס החשש האמור, ענה: "לא יודע, כאילו, הוא רוצה כסף. אני יודע שבן אדם שרוצה כסף הוא עלול לעשות הכל". לשאלה נוספת, מה הדברים אשר אמר נאשם 2, אשר יצרו את החשש האמור, ענה איסמעיל: "כאילו, אם מתחת לאדמה, אצל אלוהים אני אביא אותך, כל פעם כאילו היה מחכה בכפר, במחנה. מכל הדברים האלה" (עמ' 97). עוד העיד איסמעיל, כי על חשבון החוב, שלהבטחת סילוקו מסר שטר חוב בסכום של כ-60,000 ₪, שילם לאחרון שני תשלומים של 4,000 ₪, זאת מחמת קשיים כלכליים.

בחקירתו הנגדית לב"כ נאשם 2, ציין איסמעיל כי אינו חושש מנאשם 2; כי נאשם 2 לא סחט אותו; וכי לא התלונן במשטרה שנסחט על-ידו. עוד ציין העד, במענה לשאלות הסנגור, כי היה עצור במשך כחמישה ימים בחשד לביצוע עבירות מס. במענה לשאלת הסנגור, האם החוקרים "לחצו" עליו להפיל את נאשם 2, ענה - "זה לא עניין של לחצו. זה היה כאילו בשאלות. ואותה שאלה כאילו שואלים אותה כמה פעמים. כאילו סחט אותך או איים עלייך... כמה פעמים היו שואלים את השאלות האלו. אני לא אמרתי שהוא סחט" (עמ' 104). בתשובה לשאלת הסנגור, האם הדברים שאמר לו נאשם 2 - "אני אביא אותך ואשיג אותך גם אם תהיה מתחת לאדמה, או אצל האלוהים" - נאמרו לאחר שלא ענה לשיחות טלפון רבות של נאשם 2 וניסה להתחמק ממנו, השיב העד בחיוב. לשאלה, האם "פחד" לנוכח משפט זה, ענה: "אני לא פחדתי מזה. אבל הצורה של הדיבור שלו שכאילו תוקף אותי ככה, אבל זו צורה של הדיבור שלו, אתה מבין"; ולשאלה נוספת - האם הבין מהמשפט האמור כי נאשם 2 לא יוותר על חובו וינסה לקבל את החוב גם אם ינסה להתחמק ממנו - השיב בחיוב (עמ' 106-105). כאשר נשאל, האם נאשם 2 איים עליו באירוע במחנה הפליטים, השיב בשלילה; ולשאלה, האם פחד במהלך אותו אירוע, ענה: "זה לא עניין של פחד. אני לא פחדתי. אבל זה לא היה נעים בכל פעם שתופס אותי. הבנת, זה לא היה נעים. ליד אנשים. ליד חברים. ליד משפחה. זה לא היה נעים" להערת הסנגור - "לא נעים, אבל זה לא מאיים" - הגיב העיד: "לא אמרתי שהוא איים" (עמ' 106). בסיום החקירה הנגדית הופנו לאיסמעיל שאלות על סכום החוב לנאשם 2. הוא שב וטען, כי לא מגיע לנאשם 2 סכום כלשהו; אישר כי מחמוד קוז שימש למעשה בורר בינו לבין הנאשם; והסביר כי הסכים לחתום של שטרות החוב מחמת לחץ - "רציתי לגמור את זה... זה לא היה נעים לי כבר. אנחנו יושבים אצל אנשים וצעקות וזה לא היה נעים... וויכוחים" (עמ' 121-120).

כשנדרש איסמעיל בחקירה החוזרת להבהיר, מה כוונתו כי שילם "תחת לחץ", השיב: "שיעזוב אותי בשקט."

מהטלפונים וההטרדות שלו וזה. ועוצר אותי פה ועוצר אותי שם. זו הסיבה" (עמ' 143). כן אישר בחקירה החוזרת, כי אמנם העיד שנאשם 2 לא סחט אותו ולא איים עליו, אך פחד שיגרם לו נזק באתרים ויפגע במשפחתו, וכי למד זאת מהתנהגותו ומצורת הדיבור שלו, כפי שציין בחקירתו הנגדית; ובהמשך הדגיש, כי באירוע במחנה הפליטים, שבמהלכו חסם נאשם 2 את דרכו - "לא היו איומים ולא הייתה סחיטה" (עמ' 146).

גרסאותיו של נאשם 2 לגבי האישום החמישי

35. בחקירתו במשטרה מיום 6.6.12 (ת/13) ציין נאשם 2, כי עבד עבור עמוס הדר והיה אחראי על השמירה באתרים. הוא מסר, כי עמוס הדר קיזז לו סכום של 65,000 ₪ בגין נזקים שנגרמו באתרים; כי אינו יודע מה הסכום המדויק שהדר חייב לו עבור השמירה; וכי כל המסמכים שמכוחם ניתן לדעת מה שיעור החוב נמצאים אצל עמוס הדר ואצל איסמעיל (לעיל, בעמ' 3-4 ו-12). יוער, כי בעדותו בבית-המשפט טען נאשם 2, לראשונה, כי אינו יודע כלל כמה כסף חייבים לו; וכי החובות כלפיו מתועדים במסמכים שהמשטרה תפסה בביתו, זאת בניגוד לטענותיו בהודעתו במשטרה. במהלך אותה חקירה נערך עימות בין נאשם 2 לבין איסמעיל דאוד. במהלך העימות הכחיש נאשם 2 כי איים על איסמעיל, לא זכר מה גובה החוב של איסמעיל, ולא ענה לשאלות בעניין התשלום עבור שומרים שלא שמרו בפועל (לעיל, בעמ' 18). עוד טען נאשם 2 בחקירתו, כי לא איים על איסמעיל, אך אישר שהלה לא ענה לטלפונים והוא נאלץ להגיע אליו למחנה הפליטים.

36. בעדותו בבית-המשפט הכחיש נאשם 2 כי איים על איסמעיל. לדבריו, שילם כסף לשומרים, וכאשר ביקש מאיסמעיל לשלם לו עבור השמירה, השיב לו האחרון כי נקלע למצוקה כלכלית ואין לו כסף. הוא העיד, כי איסמעיל הפסיק לשלם לשומרים באתרים, והוא עצמו שילם לשומרים במקום איסמעיל בשל קשריו העסקיים עם עמוס הדר; וכי חיפש אחר איסמעיל, ש"ברח" והתחמק משיחות טלפון; וכלשונו - "איסמעיל ברח ומאז אני מחפש את איסמעיל כל פעם בטלפונים, ממאתיים טלפונים עונה לי אולי לטלפון אחד" (פרוטוקול מיום 19.3.13, עמ' 161). באשר למפגש עם איסמעיל במחנה הפליטים שועפט, העיד נאשם 2 כי פגש אותו באקראי, ודרש את כספו מבלי שחסם את דרכו. וכך העיד בעניין זה: "בדיוק איסמעיל עבר... אתה כמה אתה מתחמק, כמה אתה בורח, הנה אתה עכשיו מולי, מה זה, אתה לא מתבייש עם עצמך עכשיו. בא, דיברנו, אני ואיסמעיל ואנשים שהיו שם. בא מחמוד קוז והתערב בינינו, כשהיינו מדברים בשיחה. הוא אמר אצלי הכול. איסמעיל ביקש לשבת ביום שבת... ביקש כאילו לשבת הבאה, אנחנו נשב ונסגור את כל העניין. באנו אצל מחמוד קוז, ישבנו אצל מחמוד קוז, הוא הוציא את היומן וישבנו סגרנו את כל החשבון בינינו" (עמ' 162). לדבריו, איסמעיל שילם את סכום הפשרה באמצעות שטרי חוב. לשאלת בא-כוחו, האם איים על איסמעיל שאם לא ישלם - יעשה לו דבר-מה, השיב בשלילה. הוא טען, כי לא חסם את דרכו של איסמעיל במחנה הפליטים, אלא

רק סימן לו לעצור בידו: "לא חסמתי אותו, אנחנו היינו עומדים בדיוק עבר איסמעיל, עשיתי לו ביד ככה ועצר וירדנו" (לעיל, בעמ' 163). לשאלה, האם אמר לו דבר נוסף "בקשר לאלוהים" ענה: "אמרתי לו: 'איסמעיל, כמה שתנסה לברוח ממני, להתחמק ואלק אתה אצל אלוהים, תבוא מתחת לאדמה, יבוא יום אחד ואני אראה אותך, תבוא למועדון, אני אפגוש אותך, למסיבה - אני אפגוש אותך, להלוויה - אני אפגוש אותך' ". לשאלת בית-המשפט, מדוע אמר זאת, השיב: "יעני - מהבושה. כמה שתברח, תלך ממני, בסופו של דבר נשב, הנה סגרנו, תתבייש לך" (לעיל; וכן בעמ' 189). בחקירתו הנגדית העיד נאשם 2, כי סיפק שומרים לאיסמעיל; כי הלה היה צריך לשלם לו כדי שיעביר את הכסף לשומרים; וכי הוא לא העביר את הכסף במשך מספר חודשים, כפי שהיה עליו לעשות. לשאלה, מדוע הסכים לשלם מכיסו תשלומים ניכרים בסך 160,000 ₪ בגלל התנהלותו של איסמעיל, השיב - "אני בגלל שהלב שלי טוב, מטומטם יצאתי" (עמ' 172). לכך יש להוסיף, שנאשם 2 אף לא ידע לומר כמה כסף חייבים לו, וכפי שצוין, בחקירתו הנגדית העלה לראשונה את הטענה כי הנתונים מצויים במסמכיו אשר נתפסו על-ידי המשטרה.

עד ההגנה מחמוד קוז

37. מחמוד קוז העיד מטעם נאשם 2 בעניין האירועים הנדונים באישום השישי; שכן הלה היה כאמור עד למפגש שבין נאשם 2 לבין איסמעיל באזור מחנה הפליטים שועפט, ולמפגש הנוסף בביתו להסדרת ההתחשבות שבין הצדדים. קוז העיד, כי הבחין בנאשם 1 ובאיסמעיל ליד המחסום, כשלצדם עמד אדם נוסף - "זקן, מבוגר, בדואי". לדבריו, השניים "היו מדברים ומתווכחים ביניהם"; והואיל ואיסמעיל היה שכן שלו, והיות שמשפחתו של נאשם 2 מוכרת לו, ירד מרכבו לברר את פשר הדברים. על-פי עדותו, הוויכוח בין השניים היה כספי, כאשר נאשם 2 ביקש סכום של 80,000 ₪ ואיסמעיל הסכים לתת לו 40,000 ₪. לדבריו, איסמעיל אמר שיש לו עבודה דחופה והוא חייב להמשיך בדרכו: "... ואיסמעיל אמר שיש לו עבודה דחופה וחייב לצאת ואנחנו נבוא ביום שבת ננסה לפתור את הבעיה, נראה את עניין החשבונות ביננו" (פרוטוקול מיום 20.6.13, עמ' 209). על-פי עדותו, ביום שבת הגיעו לביתו איסמעיל ונאשם 2, כל אחד מהם הציג את חשבונו, ובסופו של דבר הגיעו להסדר כספי. על השיחה שהתקיימה בביתו העיד, בין-השאר: "סיכמנו את העניין על 72,000 בערך... אמרתי לאיסמעיל 'נכון שמאג'ד צריך ממך את הסכום הזה?', אמר לי 'כן'; אמרתי לו 'יש בעיה, מאג'ד לוחץ עלייך, אתה חושש ממאג'ד?' אמר לי 'לא'. לאחר מכן איסמעיל לא היה לו כסף, אמר שאין לו... אני עובד שכיר ואין ברשותי כסף ואכלתי אותה... אני אמרתי למאג'ד, ביקשתי ממנו שהוא יפרס את זה לתשלומים. מאג'ד הסכים" (לעיל, עמ' 240). לדבריו, הציע לשניים שהתשלומים יהיו בסכום של 4,000 ₪ לחודש, והם הסכימו לכך. עוד צוין, כי על-פי המנהגים השבטיים, הסכים לשמש ערב לאיסמעיל, לסילוק שטרי חוב שמסר איסמעיל לנאשם 2 (אסופת חלק משטרי החוב נ/3). בחקירתו הנגדית על-ידי ב"כ המאשימה, לא הסתיר העד את כעסו על איסמעיל. הוא אישר, כי הוא "כועס עליו", ולשאלה, מדוע, השיב: "ישבנו וסיימנו, הולך ומגיש תלונה במשטרה.

בהתחלה שישלם ויסיים, ואח"כ ילך ויגיש תלונה...אם הוא לא מעוניין לשלם, שילך להגיש תלונה במשטרה, אבל לא אחרי שאנחנו יושבים". הוא הסביר, כי הסכים לשמש כערב לשטרות החוב שמסר איסמעיל, משום שהניח שאיסמעיל יכבד אותו על כך שבא לפתור את הסכסוך ביניהם. כאשר נתבקש על-ידי ב"כ המאשימה לתאר את האירוע במחנה הפליטים, העיד כי אסמעיל ונאשם 2 שוחחו אחד עם השני. לשאלת ב"כ המאשימה, האם היו צעקות או ויכוחים קולניים, השיב בשלילה נחרצת, וטען כי השניים רק שוחחו. כאשר הופנה על-ידי ב"כ המאשימה להודעתו במשטרה, שבה צוין כי היו "חילופי צעקות ביניהם, ויכוחים", הגיב קוז: "ויכוחים, אבל לא צעקות. מה צעקו, אתה יודע מה זה לצעוק? יעני מדברים בקול. מדבר בקול רם. כמו שעכשיו אני מדבר אִתְךָ, לאט לאט, אני מעלה או מרים את הקול שלי" (עמ' 250). לשאלה נוספת של ב"כ המאשימה, מדוע עצר את רכבו באותה סיטואציה, השיב: "אחד מהם היה שכן שלי, וזה אבא שלו היה חבר של אבא שלי. חוץ מזה, זה בושה, לא מכובד, שאני רואה שני אנשים עומדים" (עמ' 251). לשאלה, מדוע הסכים לשמש כערב לחוב, השיב: "מי שפותר בעיות בין אנשים, יש לו שכר גבוה אצל אלוהים. אם אתה נותן לאנשים להתווכח ביניהם, לאט לאט זה יכול להתפתח לריב ביניהם, וזה הופך להיות משפחתי בין המשפחות" (לעיל). כן ציין, במענה לשאלת ב"כ המאשימה, כי אמר לנאשם 2 באותו מעמד של הוויכוח בכביש, שהוא אחראי וערב לחובו של איסמעיל, ואף התחייב להביאו למפגש בשבת. כאשר נאמר לקוז, כי אסמעיל טוען להגעתו (של קוז) בשעה שנאשם 2 תפס אותו ולא אפשר לו ללכת, הגיב קוז: "שקרן, שקרן", והוסיף כי השניים עמדו זה מול זה ושוחחו.

ההכרעה בעניין האישום החמישי

38. המאשימה מבקשת לבסס את ההרשעה באישום החמישי על עדותו היחידה של איסמעיל דאוד. כאמור, דאוד אישר בעדותו כי לא שילם לנאשם 2 תשלום עבור השמירה, בשל גניבות ונזקים שהיו באתר, וכיוון שעמוס הדר, הקבלן, קיזז ממנו את התשלומים האמורים. נושא ההתחשבנות שבין הצדדים אינו רלבנטי להרשעה בעבירה המיוחסת לנאשם 2; והמחלוקת מתמקדת בשאלה האם במהלך דרישת החוב על-ידי נאשם 2, ביצע הלה עבירה של סחיטה באיומים כלפי איסמעיל. מטעם זה, אין רלבנטיות לעובדה שאיש מהצדדים לא השמיע כעד מטעמו את עמוס הדר. האחרון היה יכול להתייחס בעדותו לשאלה האם היו ליקויים בשירותי השמירה, והאם קיזז בשל כך תשלומים מאילו שהיה אמור להעביר לאיסמעיל. ואולם, כאמור, המחלוקת מתמקדת בשאלה האם את דרישות החוב כלפי איסמעיל הפנה נאשם 2 בדרך של השמעת איומים או הטלת אימה.

39. האישום בעבירת סחיטה באיומים מתייחס לאירוע שהתרחש ליד מחנה הפליטים שועפט, בסמוך למחסום. כאמור, איסמעיל העיד, כי כאשר נאשם 2 ראה אותו - ניצב אל מול חזית רכבו וחסם את דרכו; כי בהמשך, כשירד מהרכב, דרש שישלם את חובו, ואמר ש"לא ישחרר" אותו עד לתשלום; כי נאשם 2 הסכים לשחררו רק תודות

להתערבותו של מחמוד קוז; וכי בפגישה שקיימו השניים בביתו של קוז כעבור מספר ימים, הגיע עם נאשם 2 להסדר תשלומים, שבמסגרתו מסר לו שטרי חוב. בחינת עדותו של איסמעיל מעלה ספק, האם בהתנהגותו של נאשם 2 השתכללו יסודות העבירה של סחיטה באיומים. מעדותו של איסמעיל עולה, כי נאשם 2 עיכב אותו בדרכו, וכי השתמע מדבריו של נאשם 2 שהוא לא יאפשר לו לעזוב את המקום אם לא ידאג לתשלום חובו, וכי רק בתיווכו קוז הסכים נאשם 2 לאפשר לו להמשיך בדרכו ולהסדיר את התשלום בסוף השבוע, תוך התחייבות של קוז לשמש כערב לחוב. בעדותו של איסמעיל לא עלתה גרסה ברורה על הדברים שהשמיע נאשם 2 במהלך המפגש האמור, זולת עצם הוויכוח שנתגלע ביניהם בעניין החוב. העד הדגיש, כי נאשם 2 לא איים עליו, לא השמיע מילות איום קונקרטיות ולא סחט אותו. עם זאת, הוסיף וטען כי פחד מנאשם 2 בשל "צורת הדיבור" שלו, שכן הלה מדבר בצעקות; וכי על-רקע זה חשש שהלה יכול "לעשות הכל" כדי להשיג את כספו; ובהמשך אף הוסיף, כי לא פחד ממנו אולם חש "אי-נעימות" בכל פעם שפנה אליו בדרישות תשלום ליד אנשים ודרש בצעקות את כספו. כפי שצוין בסקירת הרקע העובדתית, נאשם 2 לא חלק על כך שפנה לאיסמעיל בדרכו, עת הבחין בו ליד מחנה הפליטים. הוא טען כי דרש ממנו לשלם את חובו ולא השמיע איום כלשהו; וכי בעקבות התערבותו של מוחמד קוז, נפגשו השלושה בסוף השבוע והסדירו את המחלוקת. פנייתו של נאשם 2 לאיסמעיל במחנה הפליטים, כשלעצמה, בין אם נפגש עמו באקראי עת חלפו איש על-פני רעהו, ובין אם סימן לו בידו לעצור את רכבו לשם שיחה ביניהם - אינה משכללת עבירה של סחיטה באיומים. איסמעיל גם לא מסר גרסה ברורה על המילים שהושמעו על-ידי נאשם 2 באותה שיחה, שניתן לראות בהם משום איום - כמשמעותו בסעיף 428 לחוק, מעבר לוויכוח על החוב עצמו; ואף אישר, כאמור, כי לא הושמעו דברי איומים, וכי החשש שלו מפניו של נאשם 2 היה סובייקטיבי, וכלשונו - "אדם שרוצה כסף עלול לעשות הכל". זאת ועוד, גם לפי עדותו של קוז - אשר בא לסייע לאיסמעיל בפתרון הסכסוך ואף הסכים לשמש כערב לחוב - לא עולה כי נאשם 2 "תפס" את איסמעיל ומנע ממנו ללכת, או כי נקט נגדו באותו אירוע מעשה סחיטה באיומים. עדותו זו של קוז תומכת בגרסת נאשם 2, לפיה במפגש במחנה הפליטים, לא ננקטו איומים כלפי איסמעיל.

באשר לעדותו של איסמעיל, לפיה בשיחת טלפון אמר לו נאשם 2, לא אחת, כי יוכל להשיגו גם אם יהיה "אצל אלוהים או מתחת לאדמה", הרי שנאשם 2 לא חלק על אמירת דברים ברוח זו, אך ציין כי הם באו בתגובה להתחמקותו של איסמעיל ממנו, ולא נועדו להפחיד, אלא להבהיר כי יעלה בידו לפגוש אותו בסופו של יום - ללא כל הקשר מאיים. ההתבטאות האמורה, כשלעצמה, אינה נתפסת בגדר איום, והיא ניתנת אף לפרשנות שהוצגה על-ידי נאשם 2, לפיה יעלה בידו לפגוש את איסמעיל לשם דרישת חובו, גם אם הלה אינו עונה לטלפונים ומנסה להתחמק ממנו. כך אירע, בסופו של יום, במפגש ביניהם במחנה הפליטים שועפט, אשר בעקבותיו אף הגיעו להסדר כספי - מפגש אשר כאמור לעיל לא הוכח שננקטה במהלכו עבירת סחיטה באיומים.

אשר-על-כן, מן הדין לזכות את נאשם 2 באישום החמישי מעבירת הסחיטה באיומים שהואשם בה.

האישום השישי המיוחס לנאשם 2

40. האישום השישי מיוחס אף הוא לנאשם 2. על-פי עובדות אישום זה, במהלך השנים האחרונות עבד משה לוי (להלן - לוי) כקבלן ביצוע עבור הקבלן עמוס הדר במעלה אדומים. בתקופה הרלבנטית סיפקו נאשמים 1 ו-2 שירותי שמירה וחפירה ללוי באתרי בניה שונים במעלה אדומים. על-פי הנטען, במהלך שנת 2012 סיפק נאשם 2 שירותי שמירה באתר של הקבלן עמוס הדר במעלה אדומים. הוא דרש ממנו לקבל תשלום עבור השמירה בשלושת החודשים האחרונים של התקופה, הגם שלא ניתנו שירותים כאלו בפועל. בחודש יוני 2012, או בסמוך לכך, שוחח נאשם 2 עם לוי ודרש ממנו להגיע לפגישה, שאם לא כן (כלשונו) - "יזיין אותו". לוי הסכים לפגוש את נאשם 2 בשל חשש כי יבולע לו. ביום 3.6.12 נפגש לוי עם נאשם 2 בעזרייה. נאשם 2 אמר ללוי, כי אם עמוס הדר לא ישלם את כספו - הוא יגרום לו נזק של שני מיליון ₪ באתר הבניה. הוא דרש בצעקות מלוי לומר לעמוס הדר ששומר נכח באתר ואף לחתום על כרטיס העבודה, אך לוי סירב לכך. בגין מעשים אלו הואשם נאשם 2 בעבירת סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 רישא לחוק.

תשובתו של נאשם 2 לאישום השישי

41. בתשובתו לאישום השישי, טען נאשם 2 כי מעולם לא איים על עמוס הדר, ואף לא איים על משה לוי. הוא אישר, כי ניהל שיחות עם השניים על כספים שהיו חייבים לו; כי הם נועדו מדי פעם בעניין זה; וכי בין-השאר נתקיימה פגישה בינו לבין לוי בעזרייה - לשם בירור יתרת החוב - אך היא לא התקיימה בעקבות איומים, ולא נשמעו במהלכה איומים כלשהם.

גרסתו של משה לוי

42. על אירועי האישום השישי העיד מטעם המאשימה רק משה לוי, אשר שימש כאמור כקבלן משנה של הקבלן עמוס הדר בעבודות בנייה במעלה אדומים. כפי שצוין, המאשימה לא העידה מטעמה את עמוס הדר. בעדותו בבית-המשפט חזר בו לוי מהגרסה שהעלה בהודעתו במשטרה, ועל-כן ביקשה המאשימה להעדיף את אמרתו במשטרה על-פני העדות, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות. מטעם זה, אסקור תחילה את הגרסה שהעלה לוי בהודעתו במשטרה. מלוי נגבתה הודעה בכתב במשטרה ביום 4.6.12, אשר הנאמר בה תומצת בשמונה עמודים מודפסים. יצוין, כי חקירתו זו של משה לוי, הונצחה בתיעוד חזותי, וניכר כי החקירה המוקלטת (ת/33ג(1) ו-(2)) הייתה נרחבת יותר בהיקפה מזו שתומצתה בהודעה בכתב (ת/33). עוד יוער, כי בחקירתו במשטרה נחקר משה לוי תחת אזהרה, בחשד לביצוע עבירות

פליליות ועבירות מס. על-רקע האמור, ולנוכח העובדה שעד למועד עדותו תיק החקירה נגדו נשאר תלוי ועומד ללא קבלת החלטה על-ידי הפרקליטות אם להעמידו לדין, הודע לעד בפתח עדותו כי הפרטים שימסור מעל דוכן העדים לא יישמשו כראיה במשפטו, ככל שיוגש נגדו כתב-אישום.

משה לוי מסר בהודעתו, כי הוא קבלן אשר ביצע עבודות עבור חברת "קיר הד" שבבעלותו של עמוס הדר, זאת במספר אתרים במעלה אדומים. הוא ציין בהודעתו, כי נאשם 1 סיפק לו עבודות חפירה באמצעות טרקטור, וכי תמורת התשלומים שהעביר לו קיבל מנאשם 1 חשבוניות על-שם חברות אחרות. בנוסף ציין, כי מי שסיפקו את שירותי השמירה באתרים של עמוס הדר - "הדר 3" ו"הדר 6" - היו שני הנאשמים; כי באתר "הדר 3" לא נמצא שומר במשך תקופה לא מבוטלת; וכי נאשם 2 דרש לקבל את כספו גם עבור האתר שבפועל לא הייתה בו שמירה. לדבריו, בפגישות שקיים עם נאשם 2 - שאלהן נאלץ להגיע, בעל כורחו, מחמת איומים - דרש נאשם 2 לשלם לו כספים, אגב השמעת איומים לגרימת נזקים ניכרים ביותר לאתרי הבנייה: "בפגישותי עם מאג'ד [נאשם 2], בעל כורחי, כי לא הייתה לי ברירה, נאלצתי לבוא כי חששתי מתגובות לא רציונליות. הוא היה אומר לי: 'תבוא עכשיו, אם לא תבוא אני אזיין אתכם', ואז חששתי ונפגשתי עם מאג'ד אתמול בעזריה... ואז מאג'ד אמר לי שאם עמוס לא ישלם את כספי הוא יעשה לו נזקים בשני מיליון באתר" (ת/33 שורות 46-33). במענה לשאלת החוקר - האם נאשם 2 דרש ממנו באיומים לומר לעמוס הדר כי הייתה שמירה באתר, חרף העובדה שלא הייתה שמירה - השיב משה לוי כי נאשם 2 - "צעק ואמר שעמוס ישלם את כל מה שהוא צריך לשלם לי עד השקל האחרון, ויעשה לו נזקים בשני מיליון שקל במידה ולא ישלם לו, וממני הוא ביקש בטון גבוה מאוד ומאיים שאני אגיד לעמוס שהיה שומר באתר, ואמרתי לו שאני לא מוכן להגיד את זה" (ת/33, ש' 55-57). לשאלת החוקר, האם במהלך הפגישות עם נאשם 2 איים האחרון עליו, הגיב משה לוי: "צועק גבוה ומגדף, ואפילו שהייתי מפחד זה לא היה גורם לי לעשות דברים לא ישרים" (שורה 137).

גרסתו המפורטת של לוי בחקירתו במשטרה, הונצחה כאמור בתיעוד חזותי, שבעניינו הוגשו הן התקליטור והן התמליל. בחקירתו ציין לוי, כי נאשם 2 דרש כספים עבור השמירה, למרות שבפועל לא נמצא שומר בשטח (תמליל ת/33ג2, עמ' 12, ש' 21-25). לוי הוסיף, כי הוא מפחד מנאשם 2 ולא מעוניין שידע על הגרסה שהוא מוסר, ולשאלת החוקר אם נאשם 2 "סחט" אותו, השיב: "הוא לא סוחט אותי, אני אומר לך, אשכרה, הוא לא סוחט אותי. אותי הוא לא סוחט". לשאלת החוקר, האם הוא מפחד ממנו, ענה: "אני מפחד שהוא יעשה לי משהו, נזק, ישרוף לי אוטו, ישרוף לי בית, הוא יודע איפה אני ... הם יודעים איפה הבית שלי, הם יודעים הכל" (עמ' 12-13 לתמליל). בהקשר לאיום לגרימת נזקים באתרים של עמוס הדר, ציין לוי בחקירתו: "אתמול אמר לי מאג'ד [נאשם 2], 'אם הוא [עמוס הדר] ... לא ישלם לו על השמירה הזאת, אם לא ישלם לו את השמירה, אני אעשה לו נזקים באתר בשני מיליון שקל'. זה הוא אמר לי בפה

שלו, אתמול ... בשעה 12 כשישבתי אתו שם במאהל שלו" (עמ' 12, ש' 18-29). הוא חזר על הדברים פעם נוספת - "הוא יעשה לו נזק בשני מיליון שקל באתר" (עמ' 15 לתמליל). לשאלת חוזרת של החוקר, אם נאשם 2 איים עליו, השיב בשלילה - "לא, הוא לא, אבל הוא לא מאיים, הוא יותר ... צועק עלי, גם היום, גם אין לו אלוהים ... אני מפחד ממנו, אבל אני ... יודע איך לגשת אליו, כאילו אני מכיר אותו כבר המון שנים ... אני יודע איך, בין הדקויות לדבר אתו ... אתה ראית שהלכתי אליו, אם לא הייתי מפחד לא הייתי הולך אליו לשבת אתו שם" (לעיל, עמ' 15). בהמשך הודעתו במשטרה הבהיר לו, כי הוא מפחד מנאשם 2, ולשאלה מדוע הוא מפחד, השיב: "זה אדם מסוכן לפי דעתי, לפי איך שאני רואה אותו, אני מסתכל עליו, סגנון הדיבור שלו, ההתנהגות שלו, ההתלבשות שלו". לשאלה, האם אי פעם איים עליו כי יפגע בו אם לא יעשה דבר-מה, ענה: "באופן ישיר לא, אבל אפשר להשתמע מזה שהוא איים עלי ... הוא לא אמר לי 'אני אהרוג אותך', הוא לא אמר לי 'אני ארצח אותך'; אבל בטון הדיבור, אתה יודע, בדברים האלה אפשר לראות אולי שמשמע מזה איום". לשאלה, מה המילים שאמר לו נאשם 2, אשר מהם השתמע איום, ענה: "הוא אמר לי: 'משה, תשמע, אנחנו מכירים הרבה שנים, אתה יודע שלא כדאי לך להסתבך, דברים כאלה, בסגנון כזה, לא כאילו אני אעשה לך משהו, אני ארביץ לך, אני אהרוג אותך, אני אפגע בך ... לא בסגנון כזה, אבל בעקיפין. בצורה עקיפה". כשחזר החוקר על המילים שהשמע באוזניו משה לוי - "אני מכיר אותך הרבה שנים, לא כדאי לך להסתבך" - הגיב משה לוי: "כן, לא כדאי, לא כדאי לך להסתבך, לא כדאי לך להתעסק"; אך מיד הביע חששו כי הדברים יתגלו לנאשם 2 ודרש מהחוקר שלא לחשוף אותם: "ואלה, אבל קובי [החוקר קובי ז'נו], שלא ידעו מזה, אם הוא ייצא אוי ואבוי לנו, אני אומר לך. אם הוא ייצא משם אוי ואבוי לנו. אנחנו יש לנו אישה, ילדים, במעלה אדומים, גרים שם, יודעים את הבית שלנו, יודעים את הכל" (לעיל, עמ' 22-23).

בהמשך חקירתו במשטרה הוסיף וציין משה לוי, כי בפגישה שהתקיימה עם נאשם 2 בעזרייה, ביקשו האחרון לומר לעמוס הדר שהייתה שמירה בשטח, אך הוא הבהיר לנאשם 2 כי הוא לא יכול לומר דבר כזה - "אני לא יכול להגיד שהייתה שמירה כשני שומר. אני לא אגיד דבר כזה. אני לא מוכן לשקר. אני לא משקר"; והוסיף כי למרות שפחד מנאשם 2, הבהיר לו שלא יאמר לעמוס הדר כי הייתה שמירה במקום (עמ' 40 לתמליל הנ"ל). לשאלות חוזרות של החוקר, האם איים עליו נאשם 2 באותה פגישה שהתקיימה יום לפני גביית הודעתו, פירט משה לוי את חילופי הדברים, אך אמר כי אינו מתיימר לקבוע אם מדובר באיום, אם לאו: "ש. הוא איים עליך אתמול? ת. אתמול הוא ... הרים את הקול ... אמר: 'אתם כולכם רוצים לזיין אותי, אני אזיין אתכם'. אתה יודע, בסגנון כזה, הרים קול. ש. הוא איים עליך שתגיד שהייתה שמירה? ת. הוא ... לא יודע אם לקרוא לזה איום ... הוא אמר לי: 'אתם רוצים לדפוק אותי, אני לא מרוויח כסף, אני הפסדתי כסף'. ש. הוא איים עליך אתמול? ת. לא יודע, לא ... הרים את הקול, הרים את הקול, צעק ואמר 'אני אזיין אותך', זה נקרא איום? זה מה שהוא אמר, אז אתה יכול לקרוא לזה - אז זה איום - אם אתה אומר שזה איום" (עמ' 41 לתמליל הנ"ל). גם בהמשך החקירה, כאשר אמר לוי כי סירב לחתום לנאשם 2 על אישור לגבי הימים

שלא סיפק בהם שירותי שמירה לעמוס הדר, שב ושאל החוקר קובי ז'נו את לוי, בפעם השלישית, האם נאשם 2 איים עליו, והלה השיבו: "הוא אמר לי ... 'אתם רוצים לגנוב אותי? ... אני אראה לכם', בצורה הזאת שאמרתי לך, זה חוזר על עצמו כל הזמן, זה נקרא איום? זה נקרא איום? בעברית צחה זה נקרא איום" (לעיל, עמ' 45). עוד ציין לוי במהלך חקירתו, כי חשש להגיע לפגישה עם נאשם 1, וכדבריו - "חששתי מתגובות לא רציונאליות, של אדם לא רציונאלי" (ת/33ג(2), עמ' 106-107). לשאלת החוקר, "ואז חששתי לחיך?", ענה משה לוי: "תראה, לא יודע אם זה די נכון להגיד את זה, אבל חששתי, אל תכתוב לחי, תכתוב חששתי ... לא רוצה להקצין דברים. תכתוב חששתי. כן. ואז ... נפגשתי אתו" (לעיל, עמ' 107). בנוסף ציין משה לוי בהודעתו, כי פרט לשיחה ביום שלפני חקירתו, התקשר אליו נאשם 2 מספר פעמים והלין על כך שהוא לא מקבל את כספו מעמוס הדר, אשר חייב לו כספים, וכי ענה לנאשם 2: "תפנה לעמוס, מה אתה רוצה ממני?" (עמ' 107-108 לתמליל האחרון). הוא שב והדגיש, פעם נוספת, כי האיום בדבר גרימת נזקים להדר התמקד בגרימת נזקים לאתר הבנייה - "שהוא צריך לשלם עד השקל האחרון, אם לא - זה יעלה לו ביוקר, ואחר כך הוא פירט שיעשה לו נזקים באתר בנייה בשני מיליון ₪ ... 'במידה והוא לא ישלם לי, אעשה לו נזקים באתר בנייה בשני מיליון ₪' " (עמ' 117, לעיל). לקראת סיום הודעתו ציין משה לוי, כי לא חש מעולם מאוים על-ידי נאשם 1, וכי "חשש בעיקר ממאג'ד [נאשם 2]", והחשש היה כי אם יכניס קבלן אחר במקומו לאתר, ייגרמו נזקים באתר.

43. יצוין, כי גרסתו האמורה של משה לוי, שנמסרה לחוקר יעקב ז'נו גם בתחקור מוקדם, תועדה על-ידי החוקר בתמצית (בהיקף של עמוד וחצי) בדו"ח התחקור ת/34. הואיל והחקירה תועדה כאמור בתיעוד חזותי ותוכן גרסתו של משה לוי הובא בהרחבה בעשרות עמודי התמליל, ייקבעו ממצאים בעניין תוכן הדברים, בעיקר על-יסוד ההקלטה, ולא על-יסוד דו"ח התחקור התמציתי.

44. על נסיבות גביית הודעתו של משה לוי העיד החוקר רס"מ קובי ז'נו. כאמור, נסיבות גביית ההודעה עולות מהתיעוד החזותי ומתמליל החקירה. החוקר ז'נו הדגיש, כי משה לוי סירב להצעת החוקרים לערוך עימות מול הנאשמים, הביע חששו מהם וציין כי הוא חושש שמשפחתו וילדיו עלולים להיפגע (פרוטוקול מיום 15.1.13 עמ' 168). הוא הוסיף, כי התרשם שמשה לוי היה "לחוץ מאוד", הן מעצם החקירה המשטרתית, והן בשל חששו מהנאשמים - שבא לידי ביטוי בסירוב לעימות ובחשש שהביע, כי משפחתו תיפגע (לעיל, עמ' 170-171). הוא הכחיש את טענת ב"כ נאשם 2, לפיה איים על משה לוי, כי אם לא ישתף פעולה - יעצר (לעיל, עמ' 174).

45. מכאן לעדותו של משה לוי בבית-המשפט. בתחילת עדותו נתחוויר, כאמור, כי תיק החקירה נגדו עדיין תלוי ועומד, ללא קבלת החלטה על-ידי הפרקליטות אם להגיש כתב-אישום או אם לסגור את התיק נגדו, ועל-רקע זה

הודיעה המאשימה כי מה שימסור העד במסגרת עדותו בתיק זה, לא יהווה ראייה במשפטו, ככל שיוגש נגדו כתב-אישום. בעדותו בבית-המשפט, חזר בו משה לוי מגרסתו במשטרה, וטען לאורך כל עדותו, כי היה נתון בחקירתו בלחץ, כי אינו זוכר את הדברים, וכי החוקרים חקרו אותו בצורה לא הוגנת, ואף איימו עליו במעצר. עם זאת, הוא לא הכחיש את הדברים שמסר באמרתו בחקירה. בעדותו ציין לוי, כי כקבלן מבצע עבור עמוס הדר, קיבל שירותי חפירה באמצעות טרקטורים מנאשם 1; וכי מנאשם 2 לא קיבל שירותים כלשהם. לדבריו, נאשם 2 ביצע את שירותי השמירה עבור עמוס הדר, והוא עצמו, כקבלן משנה, היה אחראי אך על הפיקוח על השמירה, ולא על העברת התשלומים בגינה. על-פי עדותו, בתקופה מסוימת, שירותי השמירה שסיפק נאשם 2 לעמוס הדר לא היו רצופים. באתר אחד הייתה שמירה, ובאתר שני, במשך תקופה של כחודשיים, השמירה לא הייתה רצופה, ובחלק מביקוריו במקום לא מצא כלל שומרים. לדבריו, נפגש עם נאשם 2 וביקש ממנו שלא להגיש חשבוניות על זמנים שבהם לא הייתה שמירה, אך האחרון ביקש ממנו לדווח גם על החודשים שלא הייתה בהם שמירה, והוא סירב לכך. כשנדרש להתייחס לדברים שביקש ממנו נאשם 2 בעקבות סירובו לאשר את קיומה של השמירה בתקופה שבמחלוקת, ציין לוי: "מאג'ד אדם קצת בוטה, הוא אדם שמדבר קצת לא יפה והוא מבקש כל מיני דברים, זה הכל, אבל חוץ מזה שום דבר" (פרוטוקול מיום 8.1.13 עמ' 161). לשאלה, מה ביקש נאשם 2, השיב: "בנושא השמירה... הוא ביקש ממני שאני אאשר לו את הימים שהוא לא שמר, אם אני יכול... אני אמרתי לו, מאג'ד אני מצטער מאוד, אני לא עושה דברים כאלה... זה אני אומר לבית המשפט, שאני לעצמי לא משקר, אני לא אשקר לטובת מישהו אחר" (לעיל, עמ' 165-166). לשאלה, כיצד התבטא נאשם 2 בפגישה שהתקיימה יום לפני חקירתו במשטרה, השיב לוי כדלקמן: "מאג'ד מתבטא בחוסר נעימות לפעמים. הוא אדם קצת בוטה, יש בו בוטות... הוא מרים את הקול שלו, הוא צועק, הוא קצת מגדף, הוא קצת זה, זה מאג'ד" (לעיל, עמ' 166). כשנדרש להתייחס לאמרתו במשטרה שבה ציין כי נפגש עם נאשם 2 "בעל כורחי כי לא הייתה לי ברירה, נאלצתי לבוא כי חשתי מתגובות לא רציונאליות", הגיב כי מסר את הדברים מתוך לחץ; כי יכול להיות שאמר את הדברים וכי "יכול להיות שהוא אמר שהוא יזין אותנו... זה ביטוי קצת מגעיל, אבל זה סגנון הדיבור של הבן אדם" (עמ' 168). לשאלה, האם חשש מדבריו של נאשם 2 או מתגובות לא רציונאליות, הגיב: "אדם שמדבר אתך בטון גבוה, אתה חייב לחשוש... חייב לדאוג לעצמך, אבל לא חששתי מזה שהוא יעשה לי משהו חריג, לא חששתי שיהרוג אותי או יעשה איזה משהו. לא, ממש לא" (לעיל).

כאשר נשאל על-ידי ב"כ המאשימה, אחרי שהוכרז עד עוין, האם נאשם 2 אמר לו שככל שעמוס לא ישלם לו את הכסף, יעשה לו נזקים בשני מיליון שקלים באתר, הגיב: "לא זכור לי במאה אחוז דבר כזה, אבל יכול להיות. אם אמרתי את זה, יכול להיות שאמרתי את זה, אבל אני לא מתכחש למה שכתוב פה. אני אומר שאני לא זוכר, וגם אם הוא אמר, אז מה? הוא אומר הרבה דברים... הוא צעק הרבה צעקות תוך כדי שדיברנו... אז מה? אז הוא אמר" (לעיל). כשנדרש בהמשך, פעם נוספת, להתייחס להודעתו במשטרה, שבה ציין כי נאשם 2 דרש שעמוס ישלם לו את חובו "עד

השקל האחרון", ואם לא - יעשה לו נזקים בשני מיליון שקל באתר - אישר תחילה את הדברים (עמ' 169), אך בהמשך הוסיף - "אני לא זוכר, אם זה רשום אז כנראה שאמרתי... אני לא מתכחש לזה" (עמ' 170). כאשר התבקש להתייחס להודעתו במשטרה, שבה ציין כי חשש מנאשם 2, ושהלה יכול לגרום נזק אם קבלן אחר יכנס לעבוד באתר, הגיב כי יכול להיות שאמר את הדברים, שכן מסר דברים רבים תחת לחץ; והוסיף - "אני לא פוחד ממנו ולא פחדתי ממנו. נפגשתי אתו עשרות אלפי פעמים". הוא הוסיף בהקשר זה, "הפרונט שלו מאיים. הוא יכול להיות קצת מפחיד, יש בו טון מפחיד וצריך להיזהר מאנשים שמדברים ולפעמים מרימים את הקול", אך אם היה חושש מפניו, לא היה נפגש איתו. בהקשר לתוכן הדברים וההתבטאויות הבוטות שצינו בהודעה במשטרה, הוסיף והדגיש לוי, כי נאשם 2 הנו בוטה בדיבורו תמיד וכי לא פחד ממנו. כשנדרש להבהיר מדוע אמר בתחקור במשטרה שהוא חש מאוים מנאשם 2, אך לא מנאשם 1, הגיב: "אני חוזר ואומר, אדם שמרים את הקול, צריך להיזהר ממנו" (עמ' 173). בנוסף, הכחיש לוי, כי החוקרים הציעו לו לערוך עימות עם הנאשמים, וממילא הכחיש כי סירב להצעה זו. באשר לדברים שציין באמרתו במשטרה, לפיהם נאשם 2 איים בגרימת נזקים בסכום של שני מיליון ₪ באתר, לא הכחיש לוי את הדברים, אך גם לא אישר כי הוא זוכר אותם: "אני מניח שאם זה כתוב, אני אמרתי את זה, אמרתי שאני לא זוכר. אם זה כתוב, אז אני אמרתי. אני לא מניח שאדם כתב דברים שאני לא אמרתי, אני לא מתכחש למה שאמרתי, בכלל לא" (עמ' 175). כאשר נשאל על כך פעם נוספת, הגיב: "אמרתי שאני לא זוכר... במאה אחוז, יכול להיות שהוא אמר את זה. הוא אמר הרבה פעמים דברים כאלה, מאג'ד. מאג'ד אמר הרבה פעמים דברים באותו סגנון... אמר שיעשה או לא יעשה, או כן יעשה... אמר שהוא יעשה נזק תוך כדי שהוא כועס, אמר שהוא יעשה איזשהו נזק, או דבר כזה, אולי". לשאלת בית-המשפט, מדוע הוסיף את המילה "אולי", הגיב העד במילים: "שהוא אמר את זה, כי יכול להיות שהוא אמר את זה, הוא אמר את זה. כן, הוא אמר את זה... בסדר, אז הוא אמר את זה". לשאלה, האם התשובה האחרונה נמסרה כדי לרצות את בית-המשפט, השיב העד: "לא, אני לא אומר כדי לרצות אותך. אני אמרתי, עוד פעם, הבן אדם אומר הרבה דברים בצעקות וגם אני אומר הרבה דברים בלחץ. יוצאים לי כל מיני דברים. לפעמים מפרשים אותם כמו שפירשתי אותם, אמרתי אותם ופירשתי אותם כמו שפירשתי אותם, זה הכל" (עמ' 179). לאור התשובה האחרונה, השמיע ב"כ המאשימה ללוי את הקטע הרלבנטי בהקלטת חקירתו במשטרה, שבו התייחס הלה לאיום בדבר גרימת נזק לרכוש באתר בסכום של שני מיליון ₪; ובתגובה העיד העד: "אם הדברים נאמרו על-ידי זה מוקלט, אני לא יכול להכחיש אותם. אני הרי לא אדם, אני אדם שפוי בציבור, אז אני לא מכחיש את הדברים שאמרתי אותם... אני שומע את קולי ואני לא יכול להתכחש, אני רק אומר שלא זכרתי את זה במאה אחוז, לא זוכר באיזה נסיבות בדיוק אמרתי" (עמ' 180-181). לקראת סיום עדותו בחקירה ראשית, הדגיש העד, כי לא פחד מנאשם 2, ובאשר להרמת טון הדיבור בעת שיחתו עמו אמר: "כל אדם שירים קול בצורה ברוטאלית, לא נחמדה, אני מפחד טיפה, יש לי פחד טיפה, מכל אדם, לא רק ממנו" (עמ' 181). במענה לשאלות חוזרות ונשנות בדבר החשש מנאשם 2, ציין לוי, "נפגשתי עם הבן אדם הזה מאות פעמים בעזריה... וגם במעלה אדומים, אז זה אומר שלא חששתי ממנו בצורה קיצונית, בצורה קיצונית לא חששתי ממנו" (עמ' 186). לשאלה - כיצד

זה מסתדר עם הדברים שהשמיע במשטרה, לפיהם חשש מתגובות לא רציונאליות שלו - הגיב כי הוא חושש באופן טבעי מכל אדם שמרים את קולו, אך לא חשש מנאשם 2 (עמ' 186-187).

46. בחקירתו הנגדית על-ידי ב"כ נאשם 2, אישר לוי, כי נאשם 2 לא איים עליו מעולם, ואף לא חש מאוים ממנו; כי מטעם זה לא מצא לנכון להגיש תלונה במשטרה על איומים; וכי על-רקע זה, לא חשש להיפגש עמו בעזרייה, הן באותה פגישה והן בפגישות נוספות. כן ציין, כי בעת עדותו לא זכר - הן את תוכן השיחה בינו לבין נאשם 2 והן את הדברים שהשמיע במשטרה בעניין זה; כי במהלך החקירה המשטרתית היה נתון בלחץ מחמת איומי החוקר שייעצר; וכי החוקרים הכוונו אותו בשאלותיהם, תחת לחץ החקירה, לומר שנאשם 2 השמיע איומים. כן ציין, במענה לשאלת הסנגור, כי עדותו, לפיה לא סיפק נאשם 2 שומרים לאחד מהאתרים של עמוס הדר, לא הייתה מידיעה אישית, אלא בגדר מסקנה לנוכח מידע שקיבל מאחרים.

גרסאותיו של נאשם 2

47. בהתייחסו בעדותו לאישום השישי, על השיחה עם משה לוי בעניינו של עמוס הדר, העיד נאשם 2 כי נפגש עם לוי על-רקע עבודתם בזיקה להעסקה של עמוס הדר, שכן הוא - נאשם 2 - שימש כקבלן חפירות של הדר, ומשה לוי כקבלן בניה שלו. לדבריו, נפגש עם לוי בתדירות גבוהה של פעמיים-שלוש בשבוע, הן בעזרייה והן באתרי הבניה במעלה אדומים. לשאלת בא-כוחו, על מה שוחח עם לוי יום לפני מעצרו, השיב כי נפגש איתו בעזרייה ושוחח עמו על-רקע ויכוח שנתגלע בינו לבין עמוס הדר בעניין התשלום עבור עבודות חפירה ושמירה שביצע עבורו. לדבריו, הוא לא בקיא בחשבונות אך נותר חוב של עמוס הדר בסכום של 65,000 ₪, והיו לו ויכוחים ממושכים עם הדר על חוב זה. הוא טען, כי לא איים במהלך השיחה האמורה על איש, והכחיש כי השמיע איומים לגרום נזק לעמוס הדר. כל שאמר באותה שיחה ללוי היה "אני אתבע את עמוס בבית-משפט. האתר הזה, זה הרבה כסף, מיליונים האתר הזה. אני בבית-משפט, עם כל הכבוד של השופט ייתן הפסקת עבודה. מי מפסיד פה - אני או עמוס?... עמוס מפסיד, למה אני אעצור לו את האתר דרך בית-משפט, עד שישלם את הכסף" (פרוטוקול מיום 19.3.13, עמ' 165-166). הוא אף הכחיש, כי דרש כסף על שירותים שלא סיפק. בחקירתו הנגדית, שב וטען נאשם 2, כי לא דרש מלוי תשלום בגין שירותי שמירה שסיפק לעמוס הדר. לדבריו, הוא סיפק שומרים לאתר, אך ייתכן שבחלק מהשעות לא היו שומרים בשל תקלות שונות, ועל-רקע זה, נתגלע ויכוח בינו לבין לוי, כנציגו של עמוס הדר, על התשלומים (עמ' 185).

עדותו של עד ההגנה תאופיק חאמד

48. תאופיק חאמד העיד מטעמו של נאשם 2 בעניין האישום השישי. העד ציין, כי היה אחד מהנחקרים בפרשייה הנדונה, ואף נעצר למשך כשבועיים כחשוד בעבירות שונות, ובכללן - סחיטה באיומים ועבירות מס. גם לגביו התברר, כי הפרקליטות טרם קיבלה החלטה בעניין תיק החקירה התלוי ועומד נגדו. תאופיק העיד, כי הוא ביחסים טובים עם עמוס הדר, ואף מגדיר עצמו כ"בן בית" אצלו; וכי על-רקע זה, כאשר נתגלע ויכוח אודות החשבונות שהדר אמור היה לשלם לנאשם 2, נרתם לסייע לשניים בפתרון המחלוקת. לדבריו, בפגישה שהתקיימה עם עמוס הדר ושני הנאשמים, בנוכחותו, הגיעו הצדדים להסדר לפיו הדר ישלם לנאשם 2 סך של 100,000 ₪, מהסכום של 250,000 ₪ שדרש נאשם 2. באשר למשה לוי, ציין תאופיק, כי הזדמן לו לפגוש אותו פעם אחת בלבד, יום לפני מעצרו, ועל פגישה זו העיד כדלהלן: "הייתה איזו שהיא מחלוקת לגבי ימים של שומרים באתר של עמוס הדר. אז עמוס ביקש ממני שאפגוש את משה אצל מאג'ד בעזרייה ולפתור את הבעיה. עד כמה שזכור לי הגיע משה לקראת השעה 14:00... ישבנו, שתינו קפה, דיברנו, והבטיח משה שיבדוק אתה דברים לעומק, וזה מה שנגמר, בלחיצת ידיים". לשאלת ב"כ נאשם 2, האם במהלך השיחה הושמעו איומים והייתה סחיטה, הגיב בשלילה, והוסיף: "ההיפך הוא, לא הייתה שום סחיטה, שתי קפה, שתי תה בדואי, והלך והכל בחיוך ולחיצת יד. זאת הפגישה היחידה שישבתי עם משה" (פרוטוקול מיום 20.6.13, עמ' 224-225). הוא אישר, כי בפגישה בין נאשם 2 לבין לוי, אשר התקיימה בעזרייה, התעוררה מחלוקת בשאלה אם נאשם 2 דרש תשלומים על מועדים שבהם לא סיפק תשלומי שמירה; אך שב וחזר, כי בנוכחותו לא הושמעו איומים, והבהיר כי אינו יכול להתייחס לדברים שנאמרו בפגישות אחרות שלא נכח בהן, ככל שהתקיימו. העד ניסה להציג עצמו כחבר שאינו בעל אינטרס באירועים הנדונים; ואולם, בחקירתו הנגדית ציין כי הוא חברו של נאשם 2, כי הוא חייב לנאשם 2 כספים בשיעור לא מבוטל, וכי הטרקטורים הרשומים על-שם חברה שבבעלותו ניתנו על-ידו לנאשם 2 כתשלום על חובותיו. יתרה מכך, בחקירה הנגדית אף נתחוויר כי העד עבד בשליחותו של נאשם 2 והוא אף ניסה להסדיר בשמו את החשבונות מול עמוס הדר.

ההכרעה בעניין האישום השישי

49. המחלוקת באישום זה נסבה בשאלה, האם במהלך שיחתו של נאשם 2 עם משה לוי, קבלן המשנה של עמוס הדר, השמיע נאשם 2 איומים, כמפורט באמרתו במשטרה של לוי. הגרסה המפלילה את נאשם 2 באישום זה, נסמכת, כאמור, על הודעתו במשטרה של משה לוי, אשר הונצחה בתיעוד חזותי, והמאשימה מבקשת להעדיף את האמרה על-פני עדותו של לוי בבית-המשפט, אם כי בסופה של העדות, אישר לוי את אמירת הדברים ונכונות תוכנם.

50. הודעתו של לוי במשטרה, אשר כאמור הוסרטה בווידיאו, הובאה בהרחבה בסקירת הראיות לעיל. כאמור, לוי ציין בחקירתו במשטרה, כי נאלץ להגיע לפגישה עם נאשם 2, בעל כורחו ומתוך חשש בשל איום ("תבוא עכשיו, אם לא

תבוא אזיין אתכם"); כי במהלך השיחה דרש ממנו נאשם 2 לאשר בכתב עבור עמוס הדר שהיו שמירות באתר; כי הנאשם שב והתבטא בצורה האמורה ("אזיין אתכם"), ואמר לו בין-השאר - "לא כדאי לך להסתבך", "לא כדאי לך להתעסק"; וכי הלה הוסיף ואיים שאם לא ישולם הכסף על-ידי הדר "זה יעלה לו ביוקר", והוא "יעשה לו נזקים באתר בשני מיליון ש"ח". לוי אמנם טען בחקירתו האמורה במשטרה, כי הוא לא רואה בדברים משום איום; ואולם סחיטה באיומים נקבעת על-פי מבחן אובייקטיבי, ונהיר לכל כי בהתבטאויות האמורות יש משום הטלת אימה והשמעת איום ברור וחד-משמעי, שנועדו להניע אדם לעשות מעשה או להימנע מעשות מעשה שהוא רשאי לעשותו. מכל מקום, ניכר - הן מהתבטאויותיו של לוי במהלך חקירותיו במשטרה והן מהדברים שהשמיע בעדותו בבית-המשפט - כי הלה עשה כל מאמץ להימנע מהפללת נאשם 2 בעבירת סחיטה באיומים, זאת מתוך חשש ממנו. עוד ניכר מחקירתו המוקלטת של לוי במשטרה, כי הלה הקפיד לתאר את השיחות והמפגשים עם נאשם 2 כהווייתם, כאשר הדגיש שחלק מהדברים לא נשמעו כאיום, אם כי נאמרו בקול רם ובבוטות, וחלק אחר היוו איום מפורש או במשתמע - כמו למשל האיום בגרימת נזקים ניכרים באתר והאמירות הנוספות שצינו לעיל. כאמור, בעדותו בבית-המשפט טען לוי כי היה נתון בחקירתו בלחץ וכי החוקרים חקרו אותו בצורה לא הוגנת. ואולם, הוא לא הכחיש את הדברים שמסר בחקירתו, בדבר האיום לגרימת נזק בשני מיליון ש"ח באתר וההתבטאויות הנוספות האמורות של נאשם 2. בעניין האיום לגרימת הנזק הניכר לאתר, העיד לוי תחילה - כי הוא מתקשה לזכור "במאה אחוז" שהדברים נאמרו; בהמשך - כי למרות היעדר הזיכרון, הוא לא מכחיש את הדברים הרשומים באמרותיו; ובסיום - לאחר השמעת הקלטת החקירה, לא הכחיש את הדברים, אך טען שאינו זוכר אותם "במאה אחוז", ואף אינו זוכר "באילו נסיבות נאמרו". ההתרשמות הברורה מעדותו של לוי הייתה, כי הלה התחמק במכוון מהפללת נאשם 2 בעניין האיום האמור הנוגע לגרימת הנזק באתר, כמו-גם בעניין יתר ההתבטאויות המאיימות, זאת מחמת חששו מנאשם 2. בנסיבות אלו מצאתי מקום להעדיף את הודעתו במשטרה, שכאמור הונצחה בתיעוד חזותי, על-פני עדותו בבית-המשפט.

נאשם 2 הכחיש כאמור את השמעת האיומים האמורים, אך בדומה לעדותו בעניין האישום השני, טען כי השמיע חלק מהמילים המיוחסות לו, אך בהקשר שונה לחלוטין. הוא טען, כי השתמש במילים "עמוס", "האתר הזה" ו"מיליונים", אך בהקשר אחר - לפיו העלה את האפשרות שיגיש תביעה נגד עמוס בבית-משפט, דבר שיביא להוצאת צו הפסקת העבודות עד לתשלום הכסף. ההסבר נשמע בלתי אמין, ואף בלתי הגיוני בנסיבות העניין; וממילא לא אושר על-ידי לוי בעדותו.

51. עדותו של עד ההגנה תאופיק חאמד אינה יכולה להועיל לנאשם. תאופיק העיד, כאמור, כי לא שמע איומים

כאמור, ואולם משה לוי לא טען בחקירתו במשטרה כי האיומים הושמעו בנוכחות תאופיק. גם העובדה שעמוס הדר לא העיד, אינה פוגמת במסקנה המפלילה את נאשם 2 בעניין עבירת הסחיטה באיומים, שכן למרות שהאיומים כוונו הן כלפי עמוס הדר והן כלפי משה לוי - דברי האיומים, כאמור, לא הושמעו בנוכחותו.

52. על-פי סעיף 10א לפקודת הראיות, לא יורשע אדם על סמך אמרה שנתקבלה לפי סעיף זה, אלא אם יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה - בבחינת ראיה מאמתת, במובחן מראיה המסבכת את הנאשם (ראיית סיוע). בענייננו, ניתן למצוא ראיית חיזוק להודעתו במשטרה של משה לוי, על הוויכוח שנתגלע עם נאשם 2 אודות שירותי השמירה שסיפק הלה עבור אתרי בנייה של הקבלן עמוס הדר - בעדותו בבית-המשפט של איסמעאיל דאוד, כמפורט באירועים הנדונים באישום החמישי. ראיית חיזוק נוספת היא הודעתו של נאשם 2 עצמו, שאישר את עצם קיום השיחה עם משה לוי, לרבות דרישות התשלום שהעלה בה; אם כי גרס, כאמור, כי תוכנה היה שונה תוך שימוש במילים דומות. חיזוק נוסף ניתן למצוא בגרסאותיהם של דורון ושל מושיקו, בדבר האיומים של נאשם 2 אשר התלוו לדרישות התשלום הנדונות באישום השני.

53. על-יסוד הודעתו במשטרה של משה לוי בעניין האיומים האמורים, שאותה כאמור העדפתי על-פני העדות, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות, ואשר לה נתווספו ראיות החיזוק שצוינו לעיל - הוכח בוודאות הנדרשת במשפט פלילי כי נאשם 2 השמיע באזניו של משה לוי את האיומים שצוינו לעיל, ככל שלא יועברו לו התשלומים עבור השמירה; והוכחו, אפוא, יסודות העבירה של סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין, אשר יוחסה לו באישום השישי.

האישום השביעי

54. האישום השביעי מיוחס לנאשם 1; והלה הודה, כאמור, במרבית העובדות המיוחסות לו בגדרו. להלן תפורטנה העובדות הנטענות באישום זה. ביום 2.4.12 הפעיל באסם עבד רבה (להלן - באסם) טרקטור באתר בנייה במעלה אדומים. באסם הוא תושב אזור הנתון לשליטת הרשות הפלסטינית ובעל רישיון נהיגה פלסטיני בלבד. במהלך עבודתו נסע באסם בטרקטור לאחור ופגע ברגלו של מוחמד עלי (להלן - מוחמד), שעבד במקום. בסמוך לאחר מכן הובא מוחמד באמבולנס לבית-חולים בבית-לחם, שם עבר ניתוח לאיחוי שבר מרוסק ברגלו. הטרקטור האמור היה רשום על-שם חברה ישראלית ואף היה מבוטח באותה עת בפוליסת ביטוח של חברת ביטוח ישראלית; אם כי, בפועל, הטרקטור - על-פי הנטען - היה בבעלותו של נאשם 1. נאשם 1 שילם את הוצאות הטיפול הרפואי במוחמד בסך 3,500 ₪, וכן שילם לו פיצוי בסך 5,000 ₪. בסמוך לאחר הפגיעה, פנו נאשם 1 ומוחמד עארף אל נידאל אבו אצבע (להלן - נידאל) וביקשו ממנו להגיע לזירת התאונה, זאת הואיל והוא בעל רישיון נהיגה ישראלי לטרקטור. על-פי הנטען, זמן-מה לאחר מכן קשר נאשם 1 קשר עם נידאל כדי לקבל במרמה את כספי הביטוח, בכך שנידאל יצהיר שהוא נהג בטרקטור ועל-סמך

זאת ניתן יהיה להגיש תביעה לחברת הביטוח. ביום 2.4.12 מסר נידאל הודעה כוזבת במשטרת ישראל על תאונת דרכים, לפיה נהג בטרקטור באתר הבנייה ופגע ברגלו של פועל שעבר במקום, זאת במטרה להגיש תביעה לחברת הביטוח בגין התאונה האמורה. בגין המעשים האמורים הואשם נאשם 1 בעבירות של קשירת קשר לביצוע עוון, מסירת ידיעה כוזבת וניסיון לקבל דבר במרמה.

תשובת נאשם 1 לאישום השביעי

55. נאשם 1 הודה, בתשובתו לאישום, בעובדות האישום השביעי; למעט העובדה כי קשר קשר עם נידאל לקבל במרמה כספים מחברת הביטוח, וכי מסירת ההודעה הכוזבת נעשתה במטרה לקבל כספים במרמה מהמבטח. הוא הודה, אפוא, בביצוע עבירה של מסירת ידיעה כוזבת, אך כפר, כאמור, בעבירות של קשירת קשר לעוון וניסיון לקבל דבר במרמה.

עדויות של נידאל אבו אסבע

56. להוכחת האישום השביעי, השמיעה המאשימה את עדותו של נידאל אבו אסבע. בפתח עדותו נתחוו, כי גם לגביו תיק החקירה עדיין תלוי ועומד, וכי בכוונת המאשימה להגיש נגדו כתב-אישום בגין האירוע הנדון. על-כן הבהיר ב"כ המאשימה, כי לא יעשה שימוש בעדותו של העד בהליך המשפטי שיוגש נגדו, ככל שיוגש. נידאל העיד, כי נאשם 1 ביקש ממנו לומר שהוא נהג בטרקטור בזמן התאונה; כי הגיע לזירה כדי ללמוד את פרטי התאונה; וכי לאחר מכן - מסר הודעה כוזבת למשטרת לפיה נהג בטרקטור (ת/28), הגיש למשטרה מסמכים רלבנטיים כמו רישיון רכב של הטרקטור (ת/30), תעודת ביטוח (ת/27), צילום תעודת הזהות ורישיון הנהיגה שלו (ת/29), ואף יצא עם חוקר המשטרה לשטח. עוד העיד נידאל, על הרקע לביצוע העבירה האמורה. לדבריו, נאשם 1 סיפר לו אודות התאונה שבה פגע הטרקטור ברגלו של אדם; ועל סירובה של משפחת הנפגע לקבל תשלום במסגרת סולחה, ודרישתה לקבל פיצוי מחברת הביטוח. על-פי עדותו, על-רקע זה ביקש ממנו נאשם 1 לדווח כי הוא עצמו ביצע את התאונה, כדי שלנפגע יהיה כיסוי ביטוחי: "דיבר איתי מוסא [נאשם 1] על תאונה שהטרקטור עלה על רגל של מישהו... הוא הלך לעשות פיוס בניהם (סולחה איתם), והם סירבו, הם רצו ביטוח. ביקש ממני אם אני יכול לרשום את שמי, כדי שיהיה להם ביטוח" (פרוטוקול מיום 10.12.12 עמ' 155-157). למען הסר ספק הבהיר העד, כי נאשם 1 ביקש ממנו למסור דיווח כוזב במשטרה, לפיו נהג בטרקטור בעת התאונה, היות ש"הם לא רוצים לעשות סולחה, הם רוצים ביטוח, וגם יש ביטוח..." (לעיל, עמ' 158).

בחקירתו הנגדית נשאל נידאל על-ידי ב"כ נאשם 1, האם נדרש על-ידי נאשם 1 למסור את הדיווח הכוזב במשטרה "כדי שלא יגידו שיש עבירה פלילית, שנסעו ללא ביטוח", והשיב בחיוב. נידאל אף אישר את התזה שהציג לו הסנגור, כי הוא ונאשם 1 לא התכוונו להונות את חברת הביטוח; כי נאשם 1 לא אמר לו שתוגש הודעה לחברת הביטוח; וכי לא נתבקש על-ידי האחרון לפנות לחברת הביטוח (עמ' 173-171).

57. בנוסף הוגשו על-ידי המאשימה שיחות מוקלטות ותמלילי שיחות טלפון בין נידאל לבין נאשם 1 (ת/א-31ז). שיחות אלה הושמעו לנידאל במהלך עדותו, והוא זיהה את הדוברים בהן - הוא ונאשם 1. השיחות מלמדות אף הן, כי השניים קשרו קשר במטרה להונות את חברת הביטוח, באמצעות מסירת ידיעה כוזבת אודות זהות הנהג בתאונה. כך למשל בשיחה טלפונית מיום 2.4.12 מציין נאשם 1 ש"יש ביטוח" וכי הוא רוצה "להודיע לביטוח" על התאונה, ושואל את נידאל אם אפשר "להודיע לביטוח" שהוא היה הנהג (ת/א-31). בשיחה מיום 3.4.12 מציין מוסא שהוא רוצה שנידאל "יספיק לראות את המקום, בגלל הביטוח" (ת/א-31ג). בשיחה אחרת, מיום 9.5.12, מציין נאשם 1 באוזני נידאל, כי עורך-הדין אמר שנידאל צריך לקחת "אותם", ו"שייקח מהם דף הודעה על תאונה" (ת/א-31ז). הקלטת השיחות האמורות מאששת את גרסתו של נידאל, לפיה נשלח על-ידי נאשם 1 למשטרה לדווח כי נהג בטרקטור בעת התאונה, מתוך כוונה לערב בעתיד את חברת הביטוח של הטרקטור.

גרסאות נאשם 1 אודות האישום השביעי

58. בחקירתו הראשונה במשטרה בעניין האישום השביעי, מיום 4.6.12, מסר נאשם 1, בכזב, כי לא ביקש מנידאל לומר שהוא נהג בטרקטור, ואף הוסיף, כי נידאל עצמו נהג בטרקטור בעת התאונה (עמ' 11 ו-12). בחקירתו מיום 5.6.12, שינה נאשם 1 את גרסתו, ואישר כי ביקש מנידאל להצהיר כי נהג בטרקטור. הוא הודה, כי אמר לנידאל לומר כי פגע בפועל, זאת כדי שחברת הביטוח תכיר באירוע: "הבאנו את נידאל, אמרתי הטרקטור עלה על הרגל של בן אדם וצריכים להודיע לביטוח, נידאל היה בשטח אבל לא דרס... ואני אמרתי לנידאל שיגיד שזה הוא הדורס, בשביל שהביטוח לא יגיד, הכוונה שהביטוח לא יכיר במקרה אם המפעיל היה פלסטינאי" (עמ' 2 ש' 25-27). בהמשך חקירתו תיאר נאשם 1 כיצד נידאל קיבל פרטים ממי שנהג בפועל בטרקטור ועל-פי הוראתו שלו, נאשם 1, מסר ידיעה כוזבת במשטרה לפיה נהג בטרקטור. בהמשך חקירתו במשטרה, הודה נאשם 1 שהוא הבעלים בפועל של הטרקטור, למרות שהוא לא רשום על שמו. מחקירתו ניתן ללמוד על מטרת הפעולה - קבלת פיצוי לנפגע מחברת הביטוח שביטחה את הטרקטור, וכי לא הספיקו לפעול בעניין זה מול חברת הביטוח. לשאלת החוקר - "אני מבין שהכלי מבוטח בחברת אליהו, מה ההליכים שעשיתם מול חברת הביטוח כדי שייכסו את ההוצאות שהיו לפועל בבית-חולים?", השיב הנאשם, "בינתיים לא עשינו כלום, ואני כבר שילמתי את ההוצאות שהיו לפועל בבית-חולים במזומן" (לעיל, עמ' 3).

59. כאמור, בתשובתו לאישום, הודה נאשם 1 במרבית העובדות המיוחסות לו באישום השביעי, פרט לכך שקשר קשר עם נידאל לקבל במרמה כספים מחברת הביטוח. כאשר נתבקש על-ידי בא-כוחו בעדותו בחקירה הראשית, להגיב לטענת המאשימה לפיה ביצע את המעשים הנדונים באישום זה לשם קבלת כספים מחברת הביטוח, הגיב נאשם 1 כדלקמן: "זה לא נכון. אם היו לי כוונות לקחת מהביטוח, לא הייתי משלם כספים במזומן. אני היו לי חששות שהתאונה של הטרקטורון, כמו חבלה או דבר כזה. יכול להיות שהוא, יקרה אתו מקרה אחר. יכול להיות שיידרס במקום אחר, אח"כ יבוא ויגיד הנה המכה קיבלתי מהטרקטורון. אמרתי לנידאל שנדווח על התאונה שקרתה בתאריך זה וזה... לביטוח לא התקשרתי ולא הודעתי כלום" (פרוטוקול מיום 5.3.12 עמ' 160). כשנדרש נאשם 1 בחקירתו הנגדית להתייחס לאמרתו במשטרה, לפיה אמר לנידאל ש"צריכים להודיע לביטוח", השיב, "אני לא זוכר את הדבר הזה ב-100%, אבל אם זה נאמר ככה, שם כתוב שאני אמרתי את זה - אני אמרתי את זה... אני ביקשתי מנידאל כדי שלא תהיה בעיה בעתיד. זה הנושא, רק לא רציתי שתתרחש בעיה עם האיש הזה ושנודיע למשטרה". לשאלה - איזו בעיה עלולה הייתה להתרחש עם אותו נפגע? - השיב: "כל דבר חדש או החמרה. כל החמרה" (לעיל, עמ' 183). בהמשך חקירתו הנגדית עומת נאשם 1 עם השיחות המוקלטות בינו לבין נידאל, וטען כי אינו זוכר את השיחות.

עבירת קשירת הקשר לביצוע עוון

60. לעבירת קשירת הקשר שני מרכיבים: הראשון - "התקשרות" בין שניים או יותר לשם השגת מטרה מסוימת; והשני - היותה של אותה מטרה "בלתי כשרה". הלכה פסוקה היא, כי לשם הוכחת ביצועה של עבירת קשירת קשר, די להצביע על רצון משותף לבצע עבירה מסוג מסוים, ואין נדרשת כוונה לבצע עבירה קונקרטית, במועד זה או אחר (ע"פ 330/85 דוד דוד נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(2) 29, 33 (1986); וע"פ 5927/11 הררי נ' מדינת ישראל (23.8.12)). בהקשר זה אף הודגש בפסיקה, שאין צורך להוכיח, לשם התגבשותו של הקשר הפלילי, כי הוסכם על פרטי הביצוע של המעשה הפלילי ועל תוכנית קונקרטית וספציפית (ע"פ 6467/12 ג'יהאד אטון נ' מדינת ישראל (30.7.13); וע"פ 1272/13 אברהים אכטילאת נ' מדינת ישראל (11.11.13)). עבירת קשירת הקשר משתכללת מרגע ההסכמה בין הצדדים לפעול להשגת המטרה הבלתי כשרה, אף אם טרם נעשה דבר כדי לקדם מטרה זו (ע"פ 11068/08 מדינת ישראל נ' אמיר סנקר (12.7.10)).

61. בענייננו הוכח בוודאות הנדרשת, כי הנאשם קשר קשר עם נידאל לפיו יגיש הלה תלונה כוזבת במשטרה אודות נסיבות התאונה, כדי לאפשר לנפגע בתאונה לזכות בתגמולי ביטוח בגין פציעתו. על קשירת הקשר לצורך הגשת התביעה לחברת הביטוח, ניתן ללמוד מעדותו הברורה בעניין זה של נידאל, כמפורט לעיל, שבה ציין, בין-השאר, כי הנאשם ביקש ממנו לדווח כי נהג בטרקטור, על-רקע סירובה של משפחת הנפגע לקבל תשלום במסגרת סולחה,

ודרישתה לקבל פיצוי מחברת הביטוח. כאמור, נידאל העיד שנאשם 1 ביקש ממנו לדווח כי ביצע את התאונה, כדי שלנפגע יהיה כיסוי ביטוחי. זאת ועוד, על כך שהקשר הפלילי נועד לצורך מתן הודעה לחברת הביטוח על התאונה, ניתן גם ללמוד משיחות הטלפון שהתקיימו בין נידאל לבין נאשם 1, כמפורט לעיל. לא זו אף זו, כפי שצוין בסקירת הראיות לעיל, מהודעתו במשטרה של נאשם 1 עצמו עולה, כי ביקש מנידאל למסור דיווח כוזב למשטרה על התאונה, כדי שחברת הביטוח תכיר באירוע; וכי לא הספיקו לפעול בעניין זה מול חברת הביטוח.

אשר-על-כן, מעבר לעבירה של מסירת הודעה כוזבת - לפי סעיף 243 לחוק העונשין, שבה הודה הנאשם 1 בתשובתו לאישום, ביצע נאשם 1 גם עבירה של קשירת קשר לביצוע עוון - לפי סעיף 499(א)(2) לחוק הנ"ל.

העבירה של ניסיון לקבל דבר במרמה

62. סעיף 25 לחוק העונשין מגדיר ניסיון על דרך התווית קו גבול בין מעשה "הכנה" ל"ניסיון", כדלהלן: "אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה". עבירת הניסיון מתאפיינת, אפוא, בהיעדר השלמת המעשה הפיזי ובגילוי ברור של היסוד הנפשי של כוונה לבצע את העבירה המושלמת. לשם ביצועה, נדרשת פעולה המהווה תחילת הוצאת הכוונה הפלילית לפועל במעשה גלוי לעין ובאמצעים המתאימים להגשמת המטרה (ע"פ 9511/01 קובקוב נ' מדינת ישראל, פ"ד (נו) 2, 687, 694 (2002)). השאלה, עד כמה יש בפעולה הגלויה כדי להוות תחילת ביצוע של העבירה המושלמת, תלויה בנסיבות המיוחדות של כל אירוע עברייני ספציפי. בפסיקת בתי-המשפט על-פני השנים, וכן בספרות המשפטית, הוצעו מספר דרכים להבחנה בין מעשה "הכנה" ל"ניסיון". ההלכה הפסוקה מאפשרת להטיל אחריות בגין ניסיון לבצע עבירה על-פי אחד משני מסלולים חלופיים: האחד - מבחן הקרבה להשלמת הביצוע - הקובע כי שלב הניסיון מתחיל מרגע שנעשה מעשה "המקרב את תהליך ביצועה של העבירה המושלמת"; והשני - מבחן הביצוע ההתחלתי המגלה בצורה חד משמעית את כוונת העושה - המורה כי ניסיון לביצוע עבירה עשוי להתקיים בתחילת הביצוע, עוד לפני שהמבצע מתקרב להשלמת העבירה, אולם נדרש שבאותו שלב התחלתי יש "כדי לגלות בצורה חד משמעית את כוונת העברייני" (ע"פ 9849/05 מדינת ישראל נ' ראובן ברואיר (23.11.06); וכן ראוי: ע"פ 355/88 לוי נ' מדינת ישראל, פ"ד (מג) 3, 221, 264 (1989); וע"פ 6948/93 אלבז נ' מדינת ישראל (22.11.94)). על-פי המבחן שבמסלול הראשון (מבחן הקרבה), יש לבחון עד כמה היה המבצע רחוק מהגשמת תכניתו העבריינית, וככל שהוא קרוב יותר להשלמת העבירה, כך גוברת הנטייה לראות את מעשיו ככאלו ש"חדרו למתחם הניסיון" (ע"פ 9849/05 בעניין ברואיר, לעיל, בפסקה 7). בהתאם למבחן שבמסלול השני (מבחן החד-משמעות), די בכך שהעברייני ניגש לביצוע עבירה, במובנו הרחב של מונח זה, ונקבע כי "היסוד העובדתי של הניסיון הוא אותה התנהגות אשר מגדר הכנה יצאה.... [ו]המהווה חולייה בשרשרת חוליות התנהגותיות מתאימות שהיו מוליכות

להשלמת היסוד ההתנהגותי אלמלא הופסקו" (ע"פ 5150/93 סריס נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(2) 183, 186-187 (1994); וכן ראו: ש"ז פלר יסודות בידי עונשין כרך ב, 104 (תשמ"ז)). בבסיס מבחן החד-משמעות, נבחנת התנהגותו של הנאשם, "ומהנקודה שבה מתגלית, באופן חד משמעי, כוונתו לבצע את העבירה הקונקרטית, כי אז חצו המעשים את הגבול של מעשי הכנ"ג דא לניסיון לבצע את העבירה" (ע"פ 9849/05 בעניין ברואיר לעיל; וכן ראו: ע"פ 7399/95 נחושטן תעשיות מעליות בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(2) 105, 130 (1998)).

בעניינו, אמנם קשר נאשם 1 קשר עם נידאל למסור ידיעה כוזבת במשטרה ולקבלת דבר במרמה מחברת הביטוח, אך מעשיו לא השתכללו לכדי ניסיון לקבל דבר במרמה מחברת הביטוח. כפי שצוין, נידאל הגיש דיווח כוזב למשטרה אודות נסיבות אירוע התאונה, ומעבר לכך לא נעשה כל מעשה נוסף לצורך קבלת דבר במרמה מחברת הביטוח. אין לפנינו ניסיון פלילי לפי מבחן הקרבה, הואיל ונאשם 1 ונידאל לא היו קרובים להגשמת תכניתם העבריינית להניח את דעתה של חברת הביטוח אודות נסיבות התאונה לשם קבלת כיסוי ביטוחי, ומבחינה זו טרם "חדרו למתחם הניסיון". לא השתכלל במקרה שלפנינו ניסיון פלילי לקבלת דבר במרמה מחברת הביטוח גם לפי מבחן הביצוע ההתחלתי (מבחן החד-משמעות), היות שהשניים לא היו מצויים באותו שלב התחלתי שיש בו כדי לגלות בצורה חד-משמעית את כוונתם לקבל דבר במרמה מחברת הביטוח.

63. אשר-על-כן, בכל הנוגע לתכנית העבריינית לקבלת דבר במרמה מחברת הביטוח, השתכללה, כאמור, עבירת קשירת הקשר, בצד העבירה של מסירת ידיעה כוזבת למשטרה שנאשם 1 הודה בה, אך לא השתכללו יסודות העבירה של ניסיון לקבל דבר במרמה מחברת הביטוח. משכך, יש להרשיע את נאשם 1 באישום השביעי בעבירת קשירת קשר לביצוע עוון - לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין, ובעבירת מסירת ידיעה כוזבת - לפי סעיף 243 לחוק; ולזכותו מהעבירה של ניסיון לקבל דבר במרמה - לפי סעיף 415 בשילוב סעיף 25 לחוק.

הטענות המקדמיות בשאלת הסמכות

64. כאמור, בפתח המשפט נדחו הטענות המקדמיות שהעלה נאשם 2, לפיהן אין לבית-משפט זה סמכות לדון באישומים נגדו; ונקבע כי הטעמים לכך יינתנו בהכרעת-הדין. ב"כ נאשם 2 גרס, הן בטענות המקדמיות בפתח המשפט והן בסיכומיו, כי העבירות הנדונות באישומים השני, החמישי והשישי, אינן נתונות לסמכותו של בית-משפט זה, הואיל ונעברו באזור יהודה ושומרון. ב"כ המאשימה טען, כי חלק מהמעשים, כמו אלו הנדונים באישומים השני והחמישי, נתפסים כ"עבירות פנים", זאת הואיל ו"מקצת העבירה" בוצעה בתחום המדינה; וכי ככל שמדובר בשלושת האישומים האמורים, או בחלקם, בעבירות שבוצעו מחוץ לתחום המדינה, הרי שמדובר בעבירות כלפי אזרחי המדינה ותושביה,

ובית-המשפט קנה סמכות לדון בהן מכוח התחולה הפרסונלית-פסיבית שנקבעה בסעיף 14(א) לחוק העונשין.

65. אפנה תחילה לסקירת המסגרת הנורמטיבית בעניין הסמכות.

נקודת המוצא בענייננו היא הוראת סעיף 12 לחוק העונשין, המורה כי "דיני העונשין של ישראל יחולו על כל עבירת פנים". כאשר מדובר ב"עבירת חוץ", תחולת דיני העונשין של ישראל מותנית בתנאים שונים - המפורטים בסימן ג' בפרק ג' לחוק העונשין.

סעיף 7 לחוק העונשין מגדיר מהי "עבירת פנים", לצורך הגדרת סמכותו הטריטוריאלית של בית המשפט בישראל, בהתאם לסעיף 12 לחוק. וכך מורה הסעיף:

"העבירות לפי מקומן

(א) "עבירת פנים" -

(1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;

(2) מעשה הכנה לעבור עבירה, ניסיון, ניסיון לשדל אחר, או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, הייתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל.

(ב) "עבירת חוץ" - עבירה שאיננה עבירת פנים.

(ג) "שטח ישראל", לענין סעיף זה - שטח הריבונות של מדינת ישראל כולל רצועת מימי-החופין שלה, וכן כלי-השייט וכלי-הטייס הרשומים בישראל".

מניסוח הסעיף האמור עולה, כי העבירה תיחשב כעבירת פנים, אם מקצתה נעברה בתוך שטח ישראל - כאמור בסעיף 7(א)(1) לחוק; וכן כי עבירת ניסיון, אף אם נעברה מחוץ לשטח ישראל, תיחשב עבירת פנים, כאשר העבירה מושלמת אמורה הייתה להיעשות כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל.

לצורך התחולה הטריטוריאלית של הנורמה הפלילית על "מקצת העבירה", כלל הוא כי 'מקצת' זה צריך להיות חלק מן היסוד העובדתי של אותה עבירה (פלר, שם, עמ' 260; ע"פ 4400/88, עיסא ע'ית נ' מדינת ישראל

(22.3.90), בפסקה 6 לפסק-הדין; ע"פ 4391/03 בעניין אבו ריא, לעיל; ובש"פ 5383/13 פואד דוידאר נ' מדינת ישראל (19.8.13) בפסקה יח' להחלטה).

66. סעיף 14 לחוק, שכותרתו "עבירות נגד אזרחי ישראל או תושב ישראל", קובע בסעיף קטן (א) את תחולת דיני העונשין של ישראל על עבירות חוץ, מתוקף הזיקה הפרסונלית פסיבית, כאשר נפגע העבירה הוא אזרחי או תושב ישראל. וכך מורה סעיף 14(א) לחוק: "דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות חוץ נגד חיי אזרחי או תושב ישראל, גופו או בריאותו או חירותו, שהעונש המרבי עליהן הוא מאסר שנה או יותר".

יצוין כי סעיף 13 לחוק, שכותרתו "עבירות נגד המדינה או העם היהודי", קובע את תחולת דיני העונשין של ישראל על עבירות חוץ, מכוח הזיקה הפרוטקטיבית, כאשר מדובר בעבירות נגד המדינה, או העם היהודי או אזרחי ותושבי המדינה, זאת בשל היותם אזרחי ותושבי המדינה. סעיף 13(ב)(1) לחוק, מורה כי "דיני העונשין של ישראל יחולו גם על עבירות חוץ נגד - (1) חיי אזרחי ישראלים, תושב ישראל או עובד ציבור, גופו, בריאותו, חירותו או רכושו, כאשר הוא כזה; ...". בעניינו לא נטען כי חלה סמכות שיפוט מכוח הזיקה הפרוטקטיבית, אך כפי שיובהר להלן, ב"כ נאשם 2 ביקש לפרש את סעיף 14(א) לחוק, בעניין התחולה הפרסונלית-פסיבית, תוך השוואת נוסח הסעיף האמור לסעיף 13(ב)(1) לחוק, בדבר התחולה הפרוטקטיבית (על ההבחנה שבין התחולה הפרוטקטיבית לפי התחולה הפרסונלית-פסיבית, ראו: פלר, לעיל, עמ' 274-279; ועל התחולה הפרוטקטיבית ראו: ע"פ 8831/08 מדינת ישראל נ' אחמד אלשחארה (30.6.10)).

67. בעניינו טוען ב"כ נאשם 2, כאמור, כי העבירות שבאישומים השני, החמישי והשישי, בוצעו מחוץ לתחומי המדינה, ועל-כן מדובר ב"עבירת חוץ", כמשמעה בסעיף 7 לחוק; דהיינו - "עבירה שאיננה עבירת פנים". הוא גורס, כי על עבירות חוץ אלה לא חלה סמכות שיפוט מכוח התחולה הפרסונלית פסיבית. לטענתו, עבירת הסחיטה באיומים, שבה הואשם מרשו באישומים השני, החמישי והשישי, הנה "עבירת רכוש", שכן היא נכללת בפרק י"א לחוק העונשין, שכותרתו - "פגיעות ברכוש"; והואיל והמחוקק הכליל את עבירות הרכוש כלפי אזרח או תושב ישראלי רק במסגרת התחולה הפרוטקטיבית - לפי סעיף 13(ב)(1) לחוק, ולא במסגרת התחולה הפרסונלית-פסיבית - לפי סעיף 14(א) לחוק, אין לבית משפט זה סמכות שיפוט על העבירות באישומים השני, החמישי והשישי, אשר בוצעו מחוץ לתחומי המדינה.

68. מכאן להכרעה במחלוקת בעניין הסמכות.

באשר לאישום השישי, שבעניינו כאמור זוכה הנאשם 2, הרי שדין הטענה בדבר היעדר סמכות להידחות, ולו מן הטעם שאיסמעיל העיד כי האירועים שבהם ננקטו כלפיו אמצעי הסחיטה בהאיומים, התרחשו כולם, או מקצתם, במחנה פליטים שועפט, בשטח ישראל (פרוטוקול מיום 2.2.12, עמ' 106-107); ומדובר, אפוא, ב"עבירת פנים". מכל מקום, טענת חוסר הסמכות אינה רלבנטית עוד, זאת לנוכח זיכוי של נאשם 2 מעבירה שיוחסה לו באישום זה.

בכל הנוגע לאישום השני, בעניין האיומים הטלפוניים שהושמעו באוזני דורון ומושיקו, הרי שממכלול הראיות עולה כי שיחות הטלפון שקיים נאשם 2 עם דורון ומושיקו, בוצעו כאשר השניים האחרונים היו בישראל. מכאן שהעבירות בוצעו בחלקן בשטח המדינה; ומשכך גם העבירות שבאישום השני הן עבירות פנים שבסמכותו הטריטוריאלית של בית-המשפט.

69. מכל מקום ולמעלה מן הנדרש יצוין, כי גם אם העבירות של סחיטה באיומים כלפי דורון ומושיקו היו עבירות חוץ, הרי שהעבירות בשני האישומים - הן האישום השני בעניין השניים הנ"ל והן האישום החמישי כלפי משה לוי - בוצעו כלפי אזרחי ישראל או תושבי ישראל; ובעניינו יש לבחון, אפוא, האם קמה לבית-המשפט סמכות שיפוט מכוח הזיקה הפרסונלית-פסיבית לפי סעיף 14(א) לחוק.

אין לקבל את טענת ב"כ נאשם 2, לפיה עבירת הסחיטה באיומים איננה נכללת בגדרו של סעיף 14(א) לחוק, בהיותה, לשיטתו, "עבירת רכוש", אשר צוינה במפורש בסעיף 13(ב)(1) לחוק בעניין סמכות השיפוט הפרוטקטיבית, ולא מוזכרת בסעיף 14(א) לחוק בעניין סמכות השיפוט הפרסונלית-פסיבית. עבירת הסחיטה באיומים איננה "עבירת רכוש", קרי - עבירה שהערך המוגן בה הוא שמירה על קניינו של אדם. הערכים המוגנים ביסוד עבירת הסחיטה באיומים הן - ההגנה על שלווה נפשו של הפרט מפני מעשי הפחדה והטלת אימה, והן ההגנה על חופש הפעולה והבחירה שלו (ראו והשוו: ע"פ 103/88 בעניין ליכטמן, לעיל, עמ' 378; וע"פ 286/84 מדינת ישראל נ' מאיר גוזלן, פ"ד לח(3) 572, עמ' 576); זאת בצד ההגנה על חייו, גופו וקניינו - כאשר האיום מופנה לפגיעה בהם. העובדה שהעבירה מופיעה בפרק י"א לחוק העונשין, שכותרתו "פגיעות ברכוש", איננה משנה מאופייה של העבירה, שכוללת - כאמור - ערכים מוגנים נוספים, מעבר לשמירה על הקניין. כך גם מופיעות בפרק י"א לחוק העונשין עבירות נוספות, שאינן כוללות הגנה על הרכוש בלבד, כמו למשל עבירת השוד, לפי חוק 402 לחוק, שהערך החברתי שביסודה כולל הגנה הן על גופו של אדם והן על רכושו. מכאן שיש לבחון האם עבירות הסחיטה באיומים הקונקרטיות הנדונות באישומים השני והשישי, בנסיבות ביצוען, באות בגדרו של סעיף 14(א) לחוק; דהיינו -האם יש לראותן כעבירות שבוצעו נגד "גופו, בריאותו או חירותו" של אזרח ישראלי או תושב ישראל.

70. באשר לאישום השני, נקבע, כאמור, כי מקצתה בוצעה בישראל; ואולם, אף אם מדובר היה בעבירת חוץ - הרי שמעשי הסחיטה באיומים נגד דורון, כללו דרישות לסילוק חוב כספי ולפריקת פסולת ברזל על-ידי דורון במתחם של נאשם 2 בעזרייה, זאת באמצעות איומים של נאשם 2 לפיהם "יחכה לו בפינה" ו"יתפוס אותו בחוסאן" (מקום שבו דורון פרק סחורה), וכן איום נוסף שהשמיע הלה באוזני מושיקו, לפיו "יפגע בדורון". עבירות הסחיטה באיומים האמורות בנסיבותיהן הספציפיות, באות בגדרו של סעיף 14(א) לחוק, בשל האיום לפגיעה בגופו ובחירותו של אדם.

בכל הנוגע לאישום השישי, נקבע, כאמור, כי הסחיטה באיומים כללה דרישות תשלום של נאשם 2 מהקבלן עמוס הדר, באמצעות קבלן הביצוע של עמוס הדר, משה לוי; כי נאשם 2 דרש מלוי להגיע לפגישה, תוך השמעת איום והטלת אימה - "תבוא עכשיו, אם לא תבוא אזיין אתכם"; כי לוי הסכים לפגוש את נאשם 2 בשל חששו שיבולע לו; כי במהלך הפגישה בין השניים דרש נאשם 2 מלוי להמציא לו אישורים, עבור עמוס הדר, לכך שבוצעו על-ידו שמירות באתר, ואמר לו בין-היתר - "לא כדאי לך להסתבך", "לא כדאי לך להתעסק" ו-"אזיין אתכם"; וכי הוסיף ואיים שאם לא ישולם הכסף על-ידי הדר "זה יעלה לו ביוקר", והוא "יעשה לו נזקים באתר בשני מיליון ש"ח". מדובר בעבירת סחיטה באיומים באמצעות מקבץ של התבטאויות, שנועדו, ואשר יש בהן, כדי לאיים על אדם ולהטיל עליו אימה, תוך איום ברור וחד-משמעי, גם אם במשתמע, לפגיעה בגופו ובחירותו. על השפעת האיומים והטלת האימה, ניתן ללמוד הן על-פי מבחן אובייקטיבי, והן - למרות שהדבר לא נדרש - גם על-פי מבחן סובייקטיבי, שכן משה לוי הביע בחקירתו במשטרה, בזמן אמת, חשש לשלומם ולשלום משפחתו. לפיכך, עבירת הסחיטה באיומים שביצע נאשם 2 באישום זה, בנסיבותיה הספציפיות, נתפסת אף היא בגדרו של סעיף 14(א) לחוק, זאת לנוכח מהות ההתבטאויות של נאשם 2, הנתפסות כהטלת אימה ואיומים לפגיעה בחירותו ובגופו של אדם.

אשר-על-כן, העבירות שביצע הנאשם 2, הנדונות באישומים השני והשישי, הן בסמכות בית-משפט זה, מכוח התחולה הפרסונלית-פסיבית שנקבעה בסעיף 14(א) לחוק; כאשר קביעה זו לגבי האישום השני היא למעלה מן הנדרש, הואיל והעבירה באישום זה היא עבירת פנים, שכן מקצתה בוצעה בישראל.

סוף דבר

71. על-יסוד האמור לעיל, להלן תוצאת הכרעת-הדין:

באישום הראשון, המיוחס לנאשם 1 בלבד, מזוכה נאשם 1 מעבירת השוחד שיוחסה לו, לפי סעיף 291 לחוק העונשין, זאת הואיל והמדינה חזרה בה מאישום זה.

באישום השני, המיוחס לשני הנאשמים, מורשע נאשם 2 בשתי עבירות של סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין. נאשם 1 מורשע באישום זה בעבירת כניסה לישראל שלא כחוק - לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל; ומזוכה משתי העבירות של סחיטה באיומים שהואשם בהן.

באישום השלישי, המיוחס לנאשם 1 בלבד, מורשע נאשם 1 בעבירת סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 רישא לחוק, חלף העבירה לפי סעיף 428 סיפא לחוק שבה הואשם.

באישום החמישי, שבו הואשם נאשם 2 בלבד, מזוכה נאשם 2 מעבירה של סחיטה באיומים שיוחסה לו.

באישום השישי, המיוחס לנאשם 2 בלבד, מורשע נאשם 2 בעבירת סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 רישא לחוק.

באישום השביעי, בעניינו של נאשם 1 בלבד, מורשע נאשם 1 בעבירת קשירת קשר לעוון - לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין, ובעבירת ידיעה כוזבת - לפי סעיף 243 לחוק; ומזוכה מעבירה של ניסיון לקבל דבר במרמה - לפי סעיף 415 בשילוב סעיף 25 לחוק.

כפי שצוין בפתיח להכרעת-הדין, האישום הרביעי הופרד לבקשת המאשימה, ובעניינו תוכל להגיש כתב-אישום נגד נאשם 1 לבית-משפט השלום בירושלים.

ניתנה היום, כ"ה אייר התשע"ה, 14.5.15, בנוכחות ב"כ המאשימה, הסניגורים, הנאשמים ומתורגמן בית-המשפט לשפה הערבית.

יורם נועם, שופט